

CONCEPT-VERSLAG VAN FORUM STAD VAN GEMEENTE RIJSWIJK
d.d. 7 december 2021

Aanwezig:

Voorzitter : dhr. R. v.d. Meij (GBR)

BvR : de heren E. Braam, D. Cupedo

Groen Links: de heren M. Wit, R.J. de Vries, mevr. M. Alberts

D66: de heer R. Veerman, mevr. E. Woudstra

VVD: de heren U. Oelen en M. Ezinga en mevr. C. de Mooij

CDA: de heer M. van Enk

WIJ. : de heer D. van Dam

Rijswijks Belang: de heer M. Weterings

PvdA: de heer E. v.d. Veer

OR: de heer D. Jense

Fractie El Majjaoui: de heer M. El Majjaoui

Wethouders de heren J. Keus, A. v.d. Laar, mevr. L. Bentvelzen

Griffie; de heer J. Hoefnagel

1. Opening

De voorzitter: welkom aanwezigen.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Ik wil beginnen met agendapunt twee na deze opening, algemeen insprekrecht inwoners. Er hebben zich twee sprekers gemeld en ik wil via de griffie vragen om mevrouw Harmsen het woord te geven die wil inspreken op het raadsvoorstel duurzaam mobiliteitsprogramma. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel. Gedachte geachte raadsleden, wethouders, kijkers. Dank u wel voor de gelegenheid om als burger mee te denken en inspraak te hebben op de toekomst van mobiliteit in Rijswijk. Het mobiliteitsprogramma Rijswijk 2040 heb ik het over. Laat ik mij even kort voorstellen, ik ben Maaïke Harmsen, ik woon sinds 2014 met mijn gezin in de mooiste wijk van Rijswijk, Huis te Lande, en ik spreek hier als gewoon wijkbewoner op persoonlijke titel. Ik heb wel aan mijn wijkgenoten gevraagd wat ik nog meer zou kunnen inbrengen op deze vergadering. Verder mag ik hopen dat het bij u bekend is dat de lijsttrekker van de ChristenUnie Rijswijk ben, maar ik spreek vandaag vooral met de pet op van wijkgenoot. Ik wil graag de aandacht voor het volgende. Het deelauto beleid en het verbeteren van de fietspaden in Rijswijk op de doorstroomroutes. In mijn wijk is een groep huishoudens nu actief in het zoeken naar een oplossing voor de parkeerdruk die ons inziens nog niet opgelost is met het nieuwe betaald parkeren dat ze in de wijk Huis te Lande gekomen is. Mijn eerste informatieve vraag is, graag horen we wanneer de gemeente een nameting gaat doen om na te gaan of de invoering van betaald parkeren in onze wijk daadwerkelijk geholpen heeft de parkeerdruk te verlichten. Nu de deelauto's zelf waarvan wij denken dat het een deel van de oplossing is van de parkeerdruk. Wij hebben via de wijkgroepsapp veertien huishoudens gevonden die op dit moment mee willen denken over een wijkgebonden deelautosysteem en we staan op het punt om aan de hele wijk via een digitale enquête te vragen wat de wensen zijn voor zo'n deelauto. Het gaat niet alleen om mensen die hun eigen auto of tweede of derde auto willen vervangen, maar ook om mensen met een smallere beurs die nog geen auto hebben. Vandaar de enquête om meer te weten te krijgen wat de behoefte is. We worden goed geholpen door de gemeente in het vinden van informatie en zelfs het aanbod van een zaaltje om coronaproof te vergaderen. Hartelijk dank daarvoor. We hebben op dit moment een vraag aan de wethouder als deelauto initiatief vanuit Huis te Lande, waarom is de parkeervergunning voor deelauto's momenteel 450 euro per jaar in Rijswijk? Een gewone parkeervergunning is in onze wijk maar een fractie daarvan, een tweede auto heeft dezelfde kosten. Hoe wil de gemeente deelauto's stimuleren als deze kosten zo hoog zijn voor ons? Het woord 'deelmobiliteit', heeft iemand uitgezocht, komt 36 keer voor de nota, deelauto's negen keer. Maar ja, 450 euro is veel geld. Als het nu zou gaan om een commerciële deelauto voor publiek gebruik met de vaste parkeerplaats, dan is het bedrag best te begrijpen, maar het gaat om een wijkgebonden auto en dat is toch wel een heel hoge drempel voor ons. Mijn derde vraag gaat over fietsen. In het mobiliteitsplan is er nadrukkelijk aandacht voor de fiets als schoon en gezond vervoermiddel en daar ben ik als dagelijkse fietser en kleindochter van een fietsenmaker heel blij mee. Maar toch zou ik als wijkbewoner van Huis te Lande graag de aandacht willen voor een van de belangrijkste fietsroutes van Rijswijk die van Huis te Lande. Als je fietst over de oude keien richting Den Haag, op de Huis te Landelaan is het een hele verzuchting en in de winter zijn er stenen van de generaal Spoorlaan tot aan de gemeentegrens van Den Haag Spoorwijk een glibberige, een gevaarlijke route. Ik vind het ook een beetje een aanfluiting voor Rijswijk. De prachtige bomen van Huis te Lande die zorgen voor een heel mooie entree van Rijswijk maar we moeten als fietsers erg lijden door een hobbelig parcours, terug naar en door onze stad. Als je met de auto rijdt van Den Haag naar Rijswijk, dan heb

je de Huis te Landingsbaan, zeggen we wel eens. Vooral 's nachts wordt daar nog wel eens fast en furious gereden en we willen juist de fietser snelheid geven. De autoroute mag wat mij betreft een vaste flitspaal krijgen op de Huis te Landelaan. De Huis te Landelaan, heb ik gelezen, is de sterfietsroute voor een grotere regio, voor de forensen van Den Haag naar Rijswijk en vice versa en van Delft, door Rijswijk, naar Den Haag. Die fietsroutes, die helpen om de Beatrixlaan en de Haagweg te ontlasten. Daarom wil ik graag weten, wanneer krijgen we asfalt op de hoofdfietswegen van Rijswijk, speciaal de Huis te Landelaan. Ik dank u wel voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Er zijn verder geen vragen vanuit het Forum.

Mevrouw Malle-v.d. Kraats Geachte leden van de gemeenteraad Rijswijk. Ten eerste wil ik u danken voor deze mogelijkheid om hier te spreken. Graag wil ik namens een grote groep toekomstige en huidige bewoners van Parkrijk en de bewonerscommissie Parkrijk ons tegengeluid kenbaar maken. Wij maken ons nog steeds grote zorgen over de plannen voor het ontwikkelen van hoogbouw, direct gelegen naast Parkrijk de Wilgen, waar ik zelf woonachtig ben op de hoek direct naast het geplande project. Eerder hebben wij onze zorgen geuit, echter blijken deze ... Krijgen wij het idee dat onze zorgen niet serieus worden genomen. Om deze reden kaarten wij deze redenen nogmaals aan. Onder andere het uitblijven van communicatie met bewoners, de hoogte van het hoogste gebouw, de parkeerproblemen en mijn privacy dat in het geding is vanwege de korte afstand tussen mijn woning en het zorgappartementencomplex. Wij waren aangenaam verrast toen op 11 oktober jongstleden het bericht onze kant op kwam dat het plan van de Buitenpoort terug naar de tekentafel ging. Helaas kwamen wij van een koude kermis thuis. Het plan wat er nu voor u ligt is feitelijk hetzelfde als het vorige. De hoogte, de ligging en de parkeersituatie en het opofferen van 250 vierkante meter groen voor parkeergelegenheid, zijn ongewijzigd. Uw en onze bezwaren zijn dus absoluut niet serieus genomen door de wethouder. Wij als bewoners vragen u om ons wel serieus te nemen en dit plan af te wijzen. Er is wederom geen communicatie of overleg met ons als bewoners of met de Bewonerscommissie geweest om samen tot een aanpassing van het plan te komen. De gemeente legt alle bezwaren simpelweg naast zich neer. Daarbij dat alle indieners van een zienswijze pas afgelopen donderdagmiddag een bericht hebben gehad over deze vergadering en het ingediende plan. Het overschrijden van het percentage hoogbouw in dit deel van de wijk met meer dan het dubbele aantal gestapelde woningen, is een probleem voor de parkeergelegenheid, de mobiliteit en het aanzicht van de wijk. Voor mij persoonlijk en een aantal burens betekenen deze drie gebouwen samen een totaal verlies van middag- en avondzon, zowel aan de voorkant als aan de achterkant van de woning. Dat kost ons woongenot, elke dag weer. Daarbij maak ik me grote zorgen om mijn privacy. Het appartementencomplex komt zo dicht op mijn woning te staan dat de bewoners van het zorgcomplex direct mijn tuin inkijken. Rustig in de tuin zitten zonder meekijkende burens is er dus niet meer bij. U begrijpt dat ook dit het woongenot niet ten goede komt. De gemeente schermt met haar wijzigingsbevoegdheid ten aanzien van verschillen met het eerder definitief vastgestelde bestemmingsplan voor dit gebied, maar onderbouwt de reden voor de wijziging niet. Dit schept bovendien een precedent voor de rest van de wijk. Vastgestelde plannen waar toekomstige bewoners denken op te kunnen vertrouwen, zijn dus blijkbaar niets waard. In september ben ik in Parkrijk De Wilgen komen wonen. Nog niet alle huizen van ons project zijn bewoond. Ik kan u vertellen, wanneer ik na zeven uur thuiskom, kan ik aan de andere kant van Parkrijk nog een parkeerplek vinden. Met twee kinderen en drie boodschappentassen de halve wijk doorcrossen naar huis, is niet prettig, kan ik u vertellen. De Buitenpoort is er nog niet eens en nu al lopen wij tegen dit parkeerprobleem aan. Hoeveel meer grond met groenbestemming wordt er in de toekomst nog opgeofferd voor parkeergelegenheid en hoeveel meer flats denkt de gemeente te gaan bouwen langs de rand van het park met nog meer parkeergelegenheid op straat? En wat doet de demping van sloten op parkeergelegenheid met de waterafvoer? Dat is nu al een probleem en wie gaat de schade straks vergoeden als de tuinen en de paden bij

een hoosbui weer blank komen te staan? Deelmobiliteit, dat is leuk bedacht, maar het lost het probleem in de praktijk niet op. Het feit blijft dat bewoners vaak over twee auto's per huishouden beschikken en niet zitten te wachten op deelmobiliteit, voor velen is het namelijk geen optie, zoals mijzelf, in verband met mijn werk. Uit onderzoek is gebleken dat het aantal deelauto's wel toeneemt, maar daadwerkelijk gebruik minder hard groeit. Ook de aansluiting van het OV in Rijswijk Buiten is nog niet optimaal met een bus per half uur. Ik, en met mij vele bewoners, maken ons echt zorgen. De groene woonomgeving die Parkrijk had moeten worden, is al heel dicht bebouwd en versteend op deze manier. We begrijpen de vraag naar meer woningen in de regio, inclusief zorgwoningen, maar vinden het een slechte zaak dat de gemeente zo onbetrouwbaar blijkt. Over vijf jaar is dit, als we nu niet ingrijpen, een volgebouwde wijk waar niet in of uit te komen is in de spits en waar auto's op de stoepen staan geparkeerd. Ik vraag u daarom om dit plan af te keuren en de gemeente zich aan haar eigen plannen te laten houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. Het bestemmingsplan staat later vanavond op de agenda.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 3. De heer Wit, GroenLinks. U heeft het woord.

De heer Wit: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik zou graag de IB 21107 willen agenderen, dat is het tussenakkoord de woningbouw in de regio. Dus voor het volgende forum.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er vanuit het forum meerdere fracties die dat willen?

De heer Van der Veer: Partij van de Arbeid steunt dit voorstel.

De heer Van Enk: Prima.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is bij dezen, ik zie voor de rest geen handjes meer, de lijst vastgesteld.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan ga ik over naar het volgende agendapunt, dat is de vaststelling van de agenda. We hebben een kleine aanpassing in de agenda moeten doorvoeren en dat is dat we na het vaststellen van de forumverslagen beginnen met het meerjarenonderhoudsplan maatschappelijk vastgoed. Dat heeft te maken met het feit dat de heer Keus nog in het forum samenleving aanwezig is en we hopen dat hij dan op tijd terug is nadat mevrouw Bentvelzen het raadsvoorstel door dit forum heeft geleid. Met deze aantekening wil ik de agenda vaststellen. Iedereen is het daarmee eens.

5. Mededelingen college

De voorzitter: er zijn geen mededelingen.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 6, de terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Zijn er terugkoppelingen te geven? Die zijn er niet. Dank u wel.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties. Overzicht niet afgedane moties november 2021. Zijn er opmerkingen vanuit het forum? De heer Van Enk, het CDA.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter. De eerste motie die genoemd is, dat is die van CDA geweest, van juli 2018. Daarna is er ook verschillende keren teruggekomen door het CDA op dit punt, dat gaat over het uitbreiden handhavingscapaciteit in Rijswijk. Die motie is destijds overgenomen door het college, de burgemeesters hebben ook hun voorgangers daar toezeggingen over gedaan en mijn vraag is wat nu de stand van zaken is, want we gaan zo langzamerhand deze raadsperiode afsluiten en ik zou daar toch nog wel een resultaat van willen zien, een aangenomen motie.

Noot: (antwoord op deze vraag: is dat via de reguliere P+C cyclus in de begroting van 2019 budget is opgenomen van 2FTE uitbreiding). Zie ook lijst afgedane moties inmiddels.

De voorzitter: Mag ik vragen aan de griffie om dat mee te nemen naar het college via de griffie en dat daar een schriftelijke beantwoording op komt? Want de verantwoordelijke portefeuillehouder zit niet in dit forum.

Het overzicht wordt verder vastgesteld.

8. Vaststelling verslagen Fora 26 oktober en 30 september 2021

De voorzitter: Het verslag forum stad en samenleving, 26 oktober. Er zijn geen opmerkingen. Het verslag van het forum stad, 30 september 2021. Eveneens geen opmerkingen. Bij deze zijn beide verslagen vastgesteld.

9. Raadsvoorstel Meerjaren onderhoudsplan maatschappelijk vastgoed (RV 21-076)

De voorzitter: Dan ben ik inmiddels bij agendapunt 9, het raadsvoorstel meerjarenonderhoudsprogramma maatschappelijk vastgoed waarvoor in de eerste ronde ga starten bij de forumleden en ik begin met de fractie van Beter voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Ja, ik ga daar geen heel lang verhaal van maken. Ik heb in het stuk in ieder geval geconstateerd dat vrijwel alles wat we nog hebben aan onroerend goed, dat dat in ieder geval is opgenomen. Er staat natuurlijk ook in vermeld dat er een aantal zaken al dan niet worden afgestoten binnen een redelijke termijn. Termijn van drie jaar, als ik dat goed heb overzien. Waar ik toch een beetje mee zit is dat uit alles blijkt dat er toch wordt voorgesorteerd op het slopen of in ieder geval afstoten van de Van Zweedenzaal en de Marimbahal. Daar spreek ik toch mijn zorgen over uit, want er is maar voor een paar jaar nog summier onderhoudsgeld beschikbaar gesteld en daar blijft het bij terwijl meerdere partijen al hebben aangegeven om in ieder geval de zaken tegen elkaar aan te houden en ook daarin mee te nemen de onderzoeken volgens mij zelfs een deel die al in het verleden zijn gedaan als het gaat om de noodzaak van extra ruimte voor de sport bij het vergroten van het aantal inwoners in deze regio. Niet alleen in Rijswijk, maar ook in Den Haag, Pijnacker-Nootdorp. Dus daar wil ik graag nog een reactie op hebben hoe we daar instaan. Dat het toch niet zo kan zijn dat achter de muren van het stadhuis alles op alles wordt gezet om gewoon die sloop van de Van Zweedenzaal en de Marimbahal keihard in te zetten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks, de heer Wit.

De heer Wit GL: Dank u wel. Ja, het raadsvoorstel voor het maatschappelijk vastgoed, MJOP het goede te licht, het puntje duurzaamheid heb ik nog wel een opmerking over, dat zult u begrijpen. Ik begrijp ook dat de meerjaren onderhoudsplanung niet het meest aangewezen toe is om gebouwd te verduurzamen, maar het is wel van belang dat we eventuele vervangingen in een systeem zo duurzaam mogelijk uitvoeren. In het voorstel staat dat we op een kosteneffectieve manier toewerken naar streefdoelen waarbij 2030 er een CO2 arme vastgoedportefeuille in 2050 worden vermeld. GroenLinks gaat er hierbij vanuit dat hiermee bedoeld wordt dat we er alles aan doen om te voldoen aan de minimale landelijke eisen. Kan de wethouder dit bevestigen? Dat is ook de eerste keer dat ik wethouder Bentvelzen aanspreek in de afgelopen drie jaar dat het college zit, dat is ook wel een nieuwigheidje. Daarnaast lijkt het mij verstandig dat we intelligent omgaan met het vastgoed. Ik stel me daarbij voor dat we het externe bureau die de inspecties periodiek ook uitvoert, ook vraag om mee te denken en op een vroegtijdig moment aan te geven of het verstandig is om verder te gaan dan alleen onderhoud om te voldoen aan de criteria behorende bij conditieniveau drie. Daarmee zouden bijvoorbeeld installaties of beglazing tijdig kunnen worden vervangen, eerder dan gepland, waarmee wellicht er wat meer investering komt, maar we in de jaren erna lagere kosten hebben en dus op lange termijn voordeliger uit zijn. Dit heeft vaak al bijkomend voordeel, het mag voor GroenLinks natuurlijk ook een primair doel zijn, dat doordat het energieverbruik naar beneden gaat, de uitstoot ook naar beneden gaat. Graag de visie van de wethouder hierop. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: De heer Veerman.

De heer Veerman: Wat al jaren loopt, we hebben het over de supporters, laat ik daar gelijk mee beginnen. Daar hebben we het natuurlijk een aantal keren over gehad. Want laten we nu hopen, als we kijken naar het hallengebruik van Rijswijk, moeten we dan een oude hal openhouden? Er is gekozen om te kijken of sport een goede zaal kunnen hebben waar je dus niet alleen kan trainen maar waar je ook competitie kan spelen. De eerste kans die zich daarvoor deed, die hebben we laten lopen, om het zo maar te zeggen. Maar in de toekomst dient zich misschien nog een mogelijkheid, er komt nog een school aan en laten we hopen dat die sportzaal wel voor geschikt gemaakt wordt, dat we er ook kunnen volleyballen, badmintonnen en dat er een speelveld komt dat in ieder geval een dubbelzaaltje is en geen enkel zaaltje, waardoor je daar ook gewoon wedstrijden kan spelen. Dus ik denk dat we daarop in moeten gaan zetten. De Marimbahal en de andere hal, de Van Zweedenhal, is denk ik een gepasseerd station en daar moeten we denk ik niet meer op inzetten, op dit moment. Als we kijken naar de duurzaamheid, daar hoor ik mijn collega's ook over. Nou, daar ben ik ook een groot voorstander van. Ik zie nog op een aantal maatschappelijk vastgoedgebouwen waar echt ruimte is en zonnecollectoren liggen. Nou, daar zouden we echt eens op door kunnen pakken. Duurzaamheid staat natuurlijk ook op de agenda, dus misschien dat we daar ook gelijk die link kunnen leggen. Ik denk dat we ook vooruit moeten kijken, als we het over maatschappelijk vastgoed hebben. We hebben het over het zwembad, dat komt straks nog bij het vragenuurtje terug dat we te weinig capaciteit zouden hebben, maar als we kijken naar De Schilp, daar liggen ook volgens mij nog steeds geen zonnepanelen op het dak, maar er zijn ook mogelijkheden om het zwemwater wat ook op andere manieren kan voorzien aan duurzaamheid, hoe we kunnen terugwinnen uit warm water en dat soort zaken, plus De Schilp is ook niet het nieuwste zwembad meer, dus het is goed om daar eens een keer over van gedachten te wisselen hoe we daar in de toekomst mee omgaan. Dat zijn de punten die ik wilde voordragen om iets meer aandacht te geven. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw De Mooij VVD.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel. Ik had eigenlijk alleen een vraag met betrekking tot het kwaliteitsniveau waarvoor gekozen wordt, het conditieniveau. Er wordt aangegeven als het uitgangspunt voor het beheerplan

is conditieniveau drie. Dat is zijnde redelijk. Wat houdt dat verder in met betrekking tot handhaven van het vastgoed? Gaat dat betekenen dat, er wordt aangegeven dat als er een lager conditieniveau wordt gekozen, dat de kans op storingen en uitval groter is. Maar redelijk klinkt vrij magertjes. Dus kan de wethouder daar iets meer toelichting op geven wat dat concreet inhoudt voor het vastgoed? Dat was mijn vraag, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar het CDA, de heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Dank u wel, voorzitter. Twee vragen, grofweg. Een is een beetje naar de vorm van het raadsvoorstel, wat stellen we nu vast. Zijn de financiën in het meerjarenplan, zijn die indicatief, zijn dat vingeroefeningen of zijn dat echt de kosten die wij nu gaan vrijmaken op de begroting? Zo ja, als dat laatste het geval is, hoort dat dan ook niet gewoon in het raadsvoorstel thuis zodat we daar een besluit over kunnen nemen? Ik kan, zoals het raadsvoorstel er nu uitziet, niet zo goed achterhalen wat we nou feitelijk als raad gaan besluiten. Dat komt ook omdat ik dit meerjaren onderhoudsplan er goed uit vind zien maar niet zo goed kan achterhalen wat hier nou nieuw aan is vergeleken met het huidige plan. Dan het tweede, inhoudelijk, ja, het is net ook al even genoemd. Als wij gebouwen gaan afstoten, waarvan ik verwacht dat dat ook de beide sporthallen zullen zijn waar we nu een nieuwe sporthal voor hebben, dan kunnen we inderdaad wat mij betreft het onderhoud zeker omlaag brengen, want dat is gewoon weggegooid geld als je iets gaat slopen op termijn, om dat op het oude niveau te blijven onderhouden, dat kan iedereen stappen, alleen moet het wel veilig blijven en er moet ook geen vandalisme worden uitgelokt of verslonzing in de buurt. Dat geldt niet alleen voor die sporthallen bijvoorbeeld, maar dat geldt ook voor een ander vastgoed wat we als gemeente hebben, wat hier niet bij genoemd staat, en dat is dat tunneltje onder de Haagweg waar Beter voor Rijswijk aan het eind van deze vergadering terecht vragen over stelt, want dat ziet er langzamerhand echt niet meer uit. Dat soort situaties, verslonzing en vuil in onze gemeente, dat zien we al te veel, dus dat moeten we zeker in het onderhoud ook van af te stoten onroerend goed, vermijden. Daar graag een toezegging over van de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De PvdA, de heer Van der Veer.

De heer Van der Veer PvdA: Voorzitter, een aantal van onze vragen zijn gesteld, dus ik houd het hierbij. Ik sluit me aan bij een aantal vorige sprekers.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar Wij. Rijswijk, de heer Van Dam.

De heer Van Dam WIJ.: Ja, bedankt, voorzitter. Nee, geen bijdrage vanuit onze kant.

De voorzitter: Dank u wel. Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings RB: Dank u wel, voorzitter. Ja, ook Rijswijks Belang is heel erkentelijk met het onderhoudsplan. We schreeuwen eigenlijk al jaren dat er vaak zaken worden aangeschaft zonder onderhoud, niet alleen het groen maar ook inderdaad de gebouwen. Dus blij dat deze er nu eindelijk ligt binnen de lijn van Beter voor Rijswijk, de heer Braam, wil ik hem ook hierin ondersteunen dat de Van Zweedenzaal nog zeer zeker niet een gepasseerd station is, ondanks dat misschien D66 dat heel graag zou willen. Ze hebben toen de motie ook niet ondersteund, maar met een brede meerderheid uit de raad in de motie aangenomen om te onderzoeken voor een gymlocatie op de oude brandweerkazernelocatie of de Van Zweedenzaal renoveren of inderdaad ook de Marimbahal. De onderzoeken lopen nog, die zijn een paar keer verlengd door de wethouders omdat er waarschijnlijk wat meer werk in zit dan was verwacht. Dus wij verwachten daar begin dit jaar in januari uitsluitel over wat het gaat kosten om de zaal te renoveren, zowel de Van Zweedenzaal als de

Marimbahal. Dus de onderhoudskosten nu, ik geloof 25 k die zijn opgenomen is prima voor het onderhoud en het is zeer zeker nog geen gepasseerd station, wat Rijswijks Belang betreft. Dank u wel.

De voorzitter: Dan vraag ik aan de wethouder voor de beantwoording in eerste termijn.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank en dank aan de raad voor de vragen. Even wennen, ander forum. Dus ik ga het zo goed mogelijk proberen te doen. Zowel Beter voor Rijswijk als Rijswijks Belang refereren in hun bijdrage naar of er wordt voorgesorteerd op een eventuele sloop van de Marimbahal en de Van Zweedenzaal. De kosten daarvoor, voor het onderhoud zitten reeds in dit plan opgenomen, dus dat betekent dat de sporthallen beide met een beperkt budget dan wel, maar wel veilig worden gehouden. Of de Van Zweedenzaal dan wel de Marimbahal gesloopt gaan worden, dat zit inderdaad in het onderzoek wat mijnheer Weterings al aan refereerde, wat is verzocht om een onderzoek te doen naar hoeveel sporthallen er nodig zijn in Rijswijk, voor de binnensportruimtes. Dat onderzoek komt eraan, dat vergt inderdaad meer tijd. Volgens mij heeft mijn collega voorganger de heer Lugthart dat de laatste vergadering ook aan mijnheer Weterings onder andere medegedeeld. Dus dat is nog geen gelopen race en daarnaast wil ik altijd nog wel kenbaar maken dat de raad daar natuurlijk over gaat. Voorzitter, GroenLinks en D66 hebben aangegeven dat het verduurzamen erg belangrijk is en mijnheer Wit vraagt mij, doen we er nu alles aan om te voldoen, in ieder geval, aan de minimale eisen? Nou, dat doen wij, mijnheer Wit, dus dat doen we zeker, voldoen aan de minimale eisen en het verduurzamen van de locaties is in dit plan inderdaad beperkt opgenomen, dat heeft u goed opgemerkt. Maar dat heeft ook was samenhang met de warmtevisie die nog niet is vastgesteld en als we die hebben vastgesteld kunnen we ook concretere voorstellen doen als het gaat om ons maatschappelijk vastgoed, want verduurzamen hangt immers vaak samen met de wijze van verwarmen zoals zaken als vastgoed. Dus er wordt ook aangesloten bij de energietransitie en vanuit daaruit worden daar ook weer concrete voorstellen gedaan en ik denk dat daarin ook meegenomen kan worden waar de heer Veerman om vroeg. U gaf als voorbeeld, er liggen ook nog geen zonnepanelen op het dak bij De Schilp. Ik denk dat het ook prima past als we concrete voorstellen gaan doen, dat dat soort zaken erin mee worden genomen als het gaat over verduurzamen van ons vastgoed. De VVD heeft nog gevraagd van nou, dat redelijk zijn, dat klinkt wat magertjes, dat kwaliteitsniveau drie. Wat houdt dat nou concreet in? Nou, conditieniveau drie is gebruikelijk voor het maatschappelijk vastgoed bij de meeste gemeenten en dat betekent dat we continu willen voldoen aan de minimale eisen en daarnaast continu kunnen overwegen of in stand houden van maatschappelijk vastgoed wat wij hebben de juiste keuze is. Ik hoop dat ik daarmee iets meer beeld en geluid schets, mevrouw De Mooij. Dan heeft mijnheer Van Enk nog gevraagd: wat besluiten jullie eigenlijk, in het raadsvoorstel zitten helemaal geen financiën, dus wat besluiten we nu? Nou, mijnheer Van Enk, de kosten van dit maatschappelijk vastgoed zitten altijd al in de begroting en we hebben in samenspraak, of tenminste, de accountant heeft ons verzocht, maak een beheerplan want zonder beheerplan kan je geen voorziening instellen zoals we dat met dit wel doen. Dus dan mag je geen geld uitgeven. Vandaar dat er een beheerplan onder moet liggen. U refereerde aan het tunneltje, nou, dat is dan weer net even geen maatschappelijk vastgoed, maar ik begrijp wel wat u bedoelt. Als het gaat om verslonzing of dat het uitnodigt voor vandalisme, daar moeten we zeker alles aan doen om dat tegen te houden. Vandaar dat conditieniveau drie en vandaar ook voor de vragen die we nog op ons afkrijgen als het gaat om de Van Zweedenzaal bijvoorbeeld en de Marimbahal en zo zijn er nog wel wat dingen in het maatschappelijk vastgoed te noemen waar we nog met elkaar over komen te spreken. Dat er wel kosten zijn opgenomen in de begroting om het onderhoud in ieder geval te voorzien zodat het veilig is, dat het niet verslonst en dat het wind- en waterdicht is zodat we geen tunneltje 2.0 creëren van sporthallen die nu nog keurig netjes overeind staan. Voorzitter, volgens mij heb ik de vragen die ik gehad heb, beantwoord. Mocht het niet zo zijn, dan hoor ik dat graag in tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Ga ik over naar de tweede termijn voor het forum. Begin ik weer bij Beter voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Geen inbreng voor de tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar GroenLinks, de heer Wit.

De heer Wit GL: Dank u wel, wethouder, voor de beantwoording. Ik heb nog wel twee opmerkingen. Transitievisie warmte, die staat vanavond op de agenda dus dan lijkt me dat die wel vast meegenomen kan worden in wat we nu aan het voorstel zijn aangaande MJOP. Daarnaast, als ik de cijfers even bekijk, het elektra en gas wat wij uitgeven, het geld daarvoor wat wij uitgeven in Rijswijk is vergelijkbaar aan 100.000+ gemeenten als Alkmaar en Delft. Dan denk ik dat wij, als wij kijken naar ons vastgoed dus eigenlijk veel te veel uitgeven en nog wel een inhaalslag mogen doen. Dus misschien is het minimale niet direct de basis en moeten we een stapje verder gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Veerman, D66.

De heer Veerman D66: Ja, ik wil toch nog twee vraagjes stellen. Eén over die warmtevisie, mijn collega noemde het nu net ook al, ik denk dat het zaak is dat we hier ook gewoon visies maken en niet gaan zitten afwachten op elkaar. Ik denk dat dit in de transitievisie vanavond daar ook dat aan de orde kan brengen. Maar het ligt ook hier nu vanavond op tafel en u bent een andere wethouder die ook hier iets mee kan doen dus ik vind ook dat we allebei, of we moeten dat vanavond op een later moment kunnen kortsluiten, maar dat er wel wat gaat gebeuren, denk ik. Even nog de reactie op de Van Zweedenhal, ik ben geen tegenstander om de Van Zweedenhal, mits exploitabel, want dat moeten we wel goed in de gaten houden, dat er voldoende mensen zijn die daar gebruik van willen maken, in de tussentijd gebruiken als daar echt veel behoefte is, daar ben ik geen tegenstander van. Zeker niet omdat we in Rijswijk Buiten nog steeds geen hal hebben is het denk ik misschien een goede overbrugging naar een hal daar ooit in de toekomst, is die afweging voor mij nog zeker niet gemaakt.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Veerman. Ga ik over naar mevrouw De Mooij, VVD.

Mevrouw De Mooij VVD: Ja, dank u wel, voorzitter, en dank aan de wethouder voor haar beantwoording. Ik heb inderdaad uit de beantwoording van andere vragen wel een beetje kunnen oppikken wat de bedoeling is. Alleen vraag ik me dan wel af, ik zie in het lijstje van vastgoed voor welzijnsaccomodaties zie ik ook staan net opgeleverde kindcentra. Geldt dat conditieniveau van redelijk dan ook voor deze nieuwe moderne locaties en gaan ze dan niet snel achteruit door een redelijk niveau te houden? Is er niet een verschil in locaties die je mogelijk gaat afstoten en locaties die je echt wel langer mee wil laten gaan, die nog even een levensduur van minimaal 30 jaar hebben. Zit daar niet een verschil in het conditieniveau? Dus daar ben ik nog even benieuwd naar. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Enk, CDA, voor de tweede termijn.

De heer Van Enk CDA : Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, ik ben blij met de toezegging van de wethouder. Natuurlijk komen we op dat Haagse tunneltje en de verrommeling nog wel terug later met de vragen van BvR en de andere wethouder. Maar goed dat zij dit ook als probleem ziet en ook dank voor de toezegging om dat te voorkomen, in ieder geval bij gebouwen die we gaan afstoten. Ik denk dat haar uitleg over de noodzaak van zo'n raadsvoorstel, dat begrijp ik, de accountantscommissie. De accountants hebben altijd weer heel andere

soorten wensen en eisen dan juristen aan ons stellen. Ik zou het toch nog wel interessant vinden om, en dat hoeven we niet nu te weten, hoor, we gaan het gewoon in de raad vaststellen, wat mij betreft, als hamerstuk, maar of het ook nodig is en of het ook door het college als plan zou kunnen worden opgesteld en bijvoorbeeld bij de raad ter kennisneming zou worden toegestuurd, omdat we feitelijk besluiten over de financiën dan toch nemen bij de begrotingswijziging. Maar dat is puur mijn interesse. Kunnen we wat mij betreft voor vanavond laten zitten en ik ben verder akkoord met dit plan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank je wel. Dan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank. Ik wil alleen even meegeven aan andere partijen dat sinds de bouw van De Altis is er al eigenlijk al tijdens de bouw een groot tekort ontstaan voor mensen die een sport willen uitoefenen, denk aan de judo, denk aan de taekwondo. Die kunnen gewoon niet terecht op tijden dat er sport is het is er over, over, overvol. Er wordt met smart gewacht op een nieuwe zaal die wordt gebouwd of dat er twee bestaande hallen worden gerestaureerd. En ja, natuurlijk, de Van Zweedenzaal is op, ja, de Marimbahal is op, maar met een goede facelift zou je daar denk ik best wel weer een goed complex van kunnen maken. De riolering is al aangesloten, de wijk is eraan gewend geraakt. Het hoeft alleen maar, zoals ik al zei, een flinke upgrade te krijgen en mensen kunnen weer sporten. En dat we bang moeten zijn, nou, goed komen we dan niet leeg te staan? Nee, want Rijswijk groeit en we gaan richting de zestig, richting de 70.000 inwoners toe. We hebben twee heel mooie bestaande hallen, de Marimbahal en de Van Zweedenzaal. Mijn voorkeur zal uitgaan bij niet al te hoge kosten, maar goed, bij Rijswijk weet je het maar nooit, zou mijn voorkeur uitgaan naar het restaureren of het renoveren van deze hallen zodat ook onze kinderen en kleinkinderen, nieuwe inwoners van Rijswijk, gewoon lekker kunnen sporten in de bestaande hallen. Nogmaals, heel belangrijk is, de wijk is eraan gewend dat er gesport wordt. Dus al die participatie kan je gewoon weglaten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga ook naar mevrouw Bentvelzen voor de tweede termijn.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. Om te beginnen bij de heer Wit, ja, mijnheer Wit, die energiekosten zijn gigahog in Rijswijk, zoals u zelf aangeeft, maar ons maatschappelijk vastgoed is ook oud. Oude gebouwen betekent veel energieverbruik, dat hebben we ook met oude woningen. De transitievisie warmte staat inderdaad vanavond op de agenda en na vaststelling vanavond of eigenlijk 21 december in de raad wordt dat ook direct meegenomen in het onderhoudsplan. Dus we gaan niet op elkaar wachten. Of, nogmaals, het wordt gewoon meegenomen in het onderhoudsplan de komende tijd, want ieder jaar met de begroting bekijken we die bedragen, dus dat wordt gedaan. Ik denk dat ik daarin D66 ook direct beantwoord heb als het gaat over de vragen rondom de verduurzaming daarvan. Mevrouw De Mooij vraagt mij, het kindcentra is net opgeleverd, zit die dan ook op conditieniveau drie? Ja, die zit ook op conditieniveau drie, want dat is gebruikelijk, zoals ik in de eerste termijn aangaf, voor het maatschappelijk vastgoed bij de meeste gemeenten. Dat betekent dat er geen verschil zit in het conditieniveau voor oude of nieuwe gebouwen en daarbij wil ik ook wel aangeven dat er een lichte achteruitgang geaccepteerd wordt. Voorzitter, volgens mij waren dat de paar vragen die ik nog heb gekregen en anders dan zie ik wel een interruptie verschijnen en misschien kan die dan wel als akkoordstuk door naar de raad van 21 december.

De voorzitter: Dat ga ik proberen te concluderen, wethouder. Dank u wel voor de tweede termijn. Geconstateerd hebbende dat het college nog apart terugkomt met voorstellen voor de Marimbahal en de Van Zweedenzaal, nogmaals, dat is nu niet aan de orde bij de behandeling van dit raadsvoorstel. Kan ik daarmee concluderen dat dit voorstel als akkoordstuk naar de raad kan? Ik zie instemmend geknik, dan is het bij deze een **akkoordstuk**. Dank u wel.

10. Raadsvoorstel Adviesraad Energietransitie (RV 21-070)

De voorzitter: Dan ga ik over naar agendapunt 10, raadsvoorstel adviesraad energietransitie. Wethouder Keus is inmiddels digitaal aangesloten, dus dan begin ik een keer bij GroenLinks, de heer De Vries.

De heer De Vries GL: Dank u wel voor het woord. Ik ben kort. Goed voorstel, goed dat dit initiatief is genomen ook op verzoek van de raad natuurlijk en dat het voorstel er nu ligt en ik denk dat we al een eerste mooi resultaat ook bij de visie met betrekking tot warmte zit van deze adviesraad. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar Beter voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Dank u wel, voorzitter. Ik heb met veel interesse het stuk gelezen, ik heb gezien dat daar acht gegadigden zijn die bereid zijn om in die adviescommissie te zitten, die raakvlak hebben in ieder geval met de energietransitie op andere vlakken. Ik ben wel nieuwsgierig naar welke persoon het gaat en zeker als het ook gaat om een eventuele belangenverstrengeling, zoals dat feitelijk ook in de verordening wordt genoemd, ja, moeten we ervoor waken dat we niet straks te maken krijgen met de halve politici die in zo'n club zitten. Dus dat zouden serieus onafhankelijke personen zijn die dan wellicht een raakvlak hebben met de energietransitie, maar dan ook zuiver kunnen adviseren naar de gemeente toe. Dat wilde ik even kwijt, ik ben graag benieuwd vooral naar de persoon.

De voorzitter: Mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel, voorzitter. De heer Braam geeft inderdaad ook al aan benieuwd te zijn naar de mogelijke leden die zich hebben gemeld. Daar ben ik ook benieuwd naar. Naam en rugnummer dat vind ik dan nog niet eens zo belangrijk op dit moment, maar inderdaad de achtergrond van deze mensen, vanuit welke rol gaan zijn advies geven, wat is hun raakvlak met de energietransitie en zit daarin een brede vertegenwoordiging van de verschillende wijken. De verschillende achtergronden van duurzame wijk tot oude wijk, noem het maar op. Dus daar ben ik erg benieuwd naar en ik hoop dat de wethouder daar nu dan wel voor de raadsvergadering wat meer uitleg over kan geven. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Veerman, D66.

De heer Veerman D66: Ik wil in ieder geval mededelen dat we het fijn vinden dat er een adviesraad is, dat er mensen zich daarvoor beschikbaar hebben gesteld. Ik denk dat dat een goede zaak is en daar wil ik het bij de eerste termijn bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Veer, PvdA.

De heer Van der Veer PvdA: Dank u wel, voorzitter. Even kijken, als ik het goed zie klopt het dat de adviesraad een advies heeft opgesteld over het concept transitievisie Rijswijk. Dat het advies van de adviesraad niet is ontvangen door de gemeenteraad. Even kijken, de adviesraad heeft een aantal duidelijke adviezen gegeven aan het college, wat gaat het college met deze adviezen doen? Langs de Delftweg liggen een aantal leegstaande grasvelden, is het wellicht, zonder een wezenlijke bestemming, is het misschien een idee om daar voorlopig zonnepanelen te plaatsen? Dat was het even, voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij hadden uw vragen betrekking op een ander agendapunt. We zijn bij de adviesraad energietransitie. Dus wellicht komen uw vragen bij een ander agendapunt zo meteen aan de orde.

De heer Van der Veer PvdA: Ja, bij het volgende. Ik zie het, voorzitter.

De voorzitter: Dan heeft u bij deze de vraag al gesteld. Nee hoor, ik kom dadelijk nog wel even bij u terug. Dan ga ik over naar het CDA, de heer Van Enk. Over de adviesraad.

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, nou, een vraag van de heer Van der Veer is ook relevant voor dit onderwerp, want kennelijk heeft de adviesraad, is die al in functie en heeft die al advies uitgebracht terwijl wij nog bezig zijn een verordening vast te stellen. Dus misschien is het toch wel handig als de wethouder daar even opheldering over geeft. Ik kijk gewoon even naar de verordening en daar staat dus dat het doel van de adviesraad is om vanuit verschillende invalshoeken tot breed gedragen adviezen te komen waarmee bevorderd wordt dat er een integraal en evenwichtig gemeentelijk beleid tot stand komt. Als ik dan zie dat in datzelfde artikel nog vijf doelstellingen worden geformuleerd die ook vrij algemeen geformuleerd zijn, dan mis ik gewoon een beetje de focus. Waarom stellen we een adviesraad in? Wat voor personen komen daarin te zitten? Dat staat eigenlijk niet in deze verordening. Moeten ze verstand hebben van energietransitie? Staat er niet in. Dus als wij als gemeenteraad of als gemeentebestuur een raad instellen waar we adviezen van verwachten, dan wil ik eigenlijk dat dat op gespecificeerde aspecten betrekking heeft, anders heeft het weinig zin. Dan krijg je een soort dubbelop van wat het college doet of van wat de gemeenteraad doet. Allemaal houden we integraal en evenwichtig gemeentelijk beleid in de gaten. Althans, mijn fractie wel. Maar goed, dat proberen we allemaal. Dus serieus, ik denk dat het beter zou zijn om, als je taken en bevoegdheden formuleert en je wil een adviesraad instellen, om daar een speciaal belang mee gemoeid te laten gaan, anders doe je dat niet. Nu die leden kennelijk al uitgezocht zijn, ja, is dit wel mosterd na de maaltijd, maar ik vind het, als het hier niet meer veranderd kan worden, vind ik dat toch wel een aanbeveling om dit in soortgelijke zaken wel goed te regelen. Dit is te algemeen. Tot slot ook een meer technisch punt dan, dat is de belangenverstrengeling. Een aantal mensen zeggen nu: ja, ik ben benieuwd wie het zijn en zo, maar hier staat dat ze persoonlijk niet betrokken mogen zijn bij andere opdrachten van de gemeente. Ik vraag me af waarom dat woord 'persoonlijk' daar staat. Ook als iemand een bedrijf heeft wat opdrachten uitvoert voor de gemeente, en dat is toevallig ook nog op vlak van zonnepanelen, ik noem maar wat, dan zou dat hoogst onwenselijk zijn. Dus ik vind dit verkeerd geformuleerd. En er staat in hetzelfde artikellid: in de bijlage drie is de gedragscode opgenomen. Nou, als je dit juridisch van toepassing wil laten zijn, dan moet je dat anders formuleren, dan moet je niet constateren dat 'ie is opgenomen, dan moet je hem van toepassing verklaren. Dus er zijn toch nog wel wat zaken die in deze verordening, wat ons betreft, aanpassing behoeven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings RB: In de lijn van BvR, VVD en CDA heb ik daar niets aan toe te voegen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam, Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam WIJ: Ja, bedankt. Allereerst, ook positief dat de adviesraad er in ieder geval is. Twee vragen, één over de totstandkoming van de adviesraad en de andere voor de invulling daarvan. Met het laatste beginnen. Ik lees in de doelen dat er vooral veel communicatieve aspecten inzitten waarop ze gaan letten, de communicatie naar burgers, betrekken van andere stukken buiten de Rijswijkse, en het kijken voor draagvlak in de samenleving. Ik vroeg me af of ze ook inhoudelijk gaan kijken naar de stukken die ze wordt voorgedragen en of ze daar ook over advies mogen geven. Dan mijn tweede vraag, hoe zijn de doelen tot stand gekomen? Hebben ze hier zelf voor gekozen of zijn deze opgedragen? En ik ben benieuwd naar de totstandkoming van deze groep. Er waren acht aanmeldingen in totaal..

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar wethouder Keus voor de eerste termijn. Ik denk dat hij de eerste vraag van de heer Braam van Beter voor Rijswijk gemist heeft, die had te maken met het feit of hij wat kon vertellen over wie de personen nu zijn die nu op het oog zijn om de eerste advies commissie te vormen. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, om gelijk maar op die vraag in te gaan lijkt het me goed dat ik met de voorzitter althans, de aspirant voorzitter van de adviesraad in oprichting, dat ik daar eens aan ga vragen om toch in aanloop naar de raadsvergadering een overzicht te geven van de mensen die zich nu hebben opgegeven daarvoor en ook een stukje achtergrond informatie. Die zijn natuurlijk bij mij bekend, maar AVG-technisch is het nu even niet mogelijk om dat direct zo met u te delen. In zijn algemeenheid kan ik zeggen dat het inwoners van Rijswijk zijn, dat daar ook een vertegenwoordiger bijzit van de huurdersraad, ook mensen die vanuit de VVE's meedoen en ook een aantal mensen die professioneel ook bezig zijn met het vraagstuk van de energietransitie en zodoende dus inderdaad ook inhoudelijk sterk kunnen adviseren. Er ligt inderdaad een advies van de adviesraad in oprichting. U kunt ook beschouwen, dat zijn gewoon een groep geïnteresseerde Rijswijkers die zich op die manier toevallig, niet toevallig, maar ook inderdaad graag in de adviesraad zitting willen nemen. Het advies van hen dat zit inbegrepen bij de transitievisie warmte, dus dat is het antwoord op de vraag van de fractie van de Partij van de Arbeid. Ook de reactie van het college op dat advies, dus die kunt u daarop teruglezen. De doelstellingen die zijn ook in samenspraak met de aspirant-leden opgesteld. Er is ook wel gekeken in het land naar andere soorten adviesraden en op die manier zijn deze doelstellingen tot stand gekomen. De kritiek daarop van de heer Van Enk trek ik me wel aan, dat daar wat meer focus in zou mogen. Kijk, een verordening is niet in beton gegoten, we kunnen natuurlijk daar ook nog meer focus in gaan brengen. Uw technische aspecten neem ik wel mee terug, om daarnaar te kijken, want dat moet gewoon goed geregeld zijn. Ik zie een interruptie.

De voorzitter: Een korte interruptie, heel kort. De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja, misschien om een tweede termijn te voorkomen. Kijk, ik zou een voorstel hebben. Als ik de heer Van Dam hoor over de doelstellingen van de commissie dan gaat het om de vertalingsslag naar de mensen in Rijswijk, van die energietransitie en dat is een probleem waar inderdaad al vaak over gesproken is. Daar zie ik ook wel wat in, als ik hem hoor. Dan zou ik voorstellen om in die doelstellingen die onder A en D en E te schrappen. Dus de eerste en de vierde en de vijfde. Dan heb je de tweede en de derde, die komen tegemoet aan waar de heer Van Dam het ook over heeft en dan zie ik ook wat toegevoegde waarde van zo'n adviescommissie ten opzichte van dat gemeentebestuur. Dan hoeven we ook niet te zoeken naar specifiek deskundigen maar dan kan het inderdaad die groep geïnteresseerde Rijswijkers zijn die weliswaar geïnteresseerd zijn en dus ook affiniteit hebben met, maar die vooral ook kijken naar snappen de mensen in Rijswijk dit en wordt het voorstel op een goede manier voorbereid met betrokkenheid van de Rijswijkers? Dan hebben we het over een vorm van participatie organiseren en dan zeg ik de heer Van Dam graag na. Laten we het dan ook focussen in deze verordening en het daartoe spitsen. Dus die doelstelling herschrijven.

De voorzitter: Dat is wel een heel lange interruptie, de heer Van Enk. U heeft uw tweede termijn eigenlijk al gehad. De heer Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, helder punt. Ik neem deze ook mee terug en ik zal daar inderdaad ook ambtelijk en ook naar gaan kijken of dat wat meer focus in de verordening en wellicht dat de adviesraad daar zelf ook mee geholpen is, met die focus. Dus die neem ik mee terug, voorzitter. Dan, even kijken, u had het ook nog over het punt van belangenverstrengeling, nou, die zie ik eventjes onder de techniek, om dat goed te regelen. Dus daar gaan we naar kijken. Nog een punt van de fractie van de VVD. Nou ja, als het gaat over hoe

representatief is de adviesraad, is dat wel een punt van aandacht, dat we daar ook echt wel wat actiever inderdaad de uitvraag gaan doen. Want de aspirant leden kennen dat zelf ook van het trekt wel een selecte groep mensen die inderdaad affiniteit en voldoende tijd ook hebben om zich hiermee bezig te houden. Maar het is juist belangrijk dat, juist als het gaat over communicatie met de burgers, dat we goede representanten in zo'n adviesraad hebben die ons kunnen ondersteunen ook met het goed kunnen formuleren van onze boodschap en ook wat we verwachten als gemeente en wat de burger van ons kan verwachten en welke toon we daarvoor moeten aanslaan. Dus daarvoor moeten we inderdaad wel wat meer inspanning gaan leveren. Dat was het, voorzitter, voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Keus. De tweede termijn. De heer De Vries van GroenLinks.

De heer De Vries GL: Geen behoefte.

De voorzitter: Dank u wel. Beter voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Nee hoor, geen behoefte voor een tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de VVD, mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel, voorzitter en dank u wel wethouder Keus voor de beantwoording. Toch wil ik nog heel eventjes terugkomen op die acht leden en mogelijk dan meer als er nog mensen worden toegevoegd, wat ik een goed punt vind dat daar aandacht voor is. U geeft aan, AVG-technisch kunt u daar nu niet op ingaan. Ik wil u wel wijzen op het feit dat wij als raad wel recht hebben op die informatie om te kunnen besluiten hierover, dus ik hoop dat u daar voor de raad een duidelijk beeld van kan schetsen. U geeft namelijk ook aan, een tipje van de sluier is VVE, huurdersraad, maar ook mensen met professionele binding met energietransitie en daar hoor ik dan wel een beetje. Zijn dat dan zonnepanelenaanbieders om eventuele belangenverstrengeling te voorkomen. Dank u wel.

De heer Van Dam WIJ: Ja, voor de tweede ronde, want mijn tweede vraag is toch er niet helemaal doorheen gekomen, volgens mij. Mijn vraag was hoeveel deelnemers er in totaal zich hebben aangemeld voor deze adviesraad en of die acht die er nu zitten, of dat de acht mensen waren die zich hadden aangemeld of dat er een selectie is geweest. Dat was de tweede vraag en bedankt voor de beantwoording in de eerste termijn in ieder geval.

De voorzitter: Dank u wel. Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Wetering RBs: Nee, dank u wel.

De voorzitter: En Onafhankelijk Rijswijk denk ik ook niet.

De heer Jense OR: Nee, dank u wel.

De voorzitter: De heer Veerman.

De heer Veerman D66: Ik zou toch even in de tweede termijn ook nog iets willen zeggen. Ik zei al dat ik in de eerste termijn blij was dat die adviesraad er is. Ik hoor heel veel goeie dingen om die nog te verbeteren. Ik denk ook, wil ik toch nog even twee puntjes noemen, een hoorde ik voorbij komen dat wij als raad ingelicht moeten worden. Nou, volgens mij is de adviesraad een bevoegdheid voor het college die ze moet adviseren en

niet specifiek aan de raad. Dus dat wil ik even gezegd hebben. Daarnaast vind ik het jammer dat we het iedere keer hebben over dat we zo goed een adviesraad willen inrichten, maar ik zie dat met de rekenkamercommissie, maar ik zie het hier nu weer terugkeren dat we geen middelen beschikbaar stellen om ambtelijke ondersteuning toe te voegen. Dat vind ik dan wel weer jammer en een gemiste kans, want ik zou daar toch voor willen vragen, je kan wel vragen dat we heel veel professionele mensen in zo'n adviesraad zetten en dat ze altijd goede adviezen moeten geven, maar dan mis ik eigenlijk die professionaliteit van ons als organisatie om te zeggen van, nou, we zitten daar ook een aantal uren tegenover dat die mensen ondersteund kunnen worden. Dat in de tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik nu echt bij wethouder Keus voor de tweede termijn.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel. Kijk, de heer Veerman heeft natuurlijk gelijk, het is een collegebevoegdheid, maar ik kan me ook goed voorstellen dat u als raad wel wil weten wie er in zo'n adviesraad zitting gaat nemen, zeker een eerste keer bij de installatie, ook omdat de adviesraad zelf natuurlijk een rol heeft weer bij het aantrekken weer van nieuwe leden. Dus daar ga ik mijn best in ieder geval voor doen om daar ruim voor de raadsvergadering wat duidelijk ook over te geven, wie daar dan zitting in gaan nemen. Dus dat zeg ik toe. Even kijken, de heer Van Dam, ja, zijn er nou meerdere aanmeldingen geweest? Nee, het is wel redelijk een op een, dus acht aanmeldingen, acht inderdaad mensen die nu dus aspirant zijn. Adviesraad in oprichting dus. Zoeken zelf ook, zijn zelf ook actief op zoek naar mensen in Rijswijk om de diversiteit van de club wat, om die positief te beïnvloeden en we daardoor een wat gemêleerder gezelschap bij elkaar te krijgen, dus daar doen ze hun best voor. En, even kijken, dan had ik volgens mij dan nog, en de heer Veerman over de middelen, volgens mij was dat meer een oproep aan uw raad zelf om daar ook nog wat aan toe te voegen. Dus laten we eerst kijken hoe dat op deze manier functioneert. Er is ambtelijke ondersteuning ook mogelijk en het is inderdaad ook iets wat zich gewoon moet ontwikkelen om te kijken ook waar de behoeften liggen. Dus ik ben in ieder geval blij, ter afronding voorzitter, dat er in zijn algemeenheid wel positief gereageerd wordt en ook wel de toegevoegde waarde van een dergelijke adviesraad wordt ingezien, dus daar ben ik blij mee. Voorzitter, volgens mij heb ik geen vragen gemist, maar anders hoor ik dat graag nog.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Ik heb twee toezeggingen van de wethouder genoteerd in aanloop naar de raadsbehandeling. Dat is dat hij nog gaat kijken naar een herijking, focus van de genoemde doelstellingen van de adviesgroep, adviesraad, en dat hij naar een vorm zoekt om inzage te geven in de cv's van de beoogde leden. Met die conclusie moet dit stuk als besprekstuk naar de raad toe geleid worden en wellicht dat we in de raadsvergadering het als hamerstuk kunnen vaststellen. Maar vooralsnog als **besprekstuk**.

11. Raadsvoorstel Transitievisie Warmte (RV 21-072)

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 11, het raadsvoorstel transitievisie warmte, die ik met uw welnemen gelijk wil behandelen met de IB brief die toen nog over de conceptvisie ging. Ik zal daarvoor ook weer alle fracties nalopen en ik begin met Beter voor Rijswijk. Wie mag ik het woord geven? De heer De Vries GL.

De heer De Vries GL: Voorzitter, de visie leest vlot door, het is helder geschreven, vindt GroenLinks, de onderbouwing zit er ook goed bij en het voldoet ook aan de afspraken of de procesafspraken in ieder geval die zijn gemaakt volgens het klimaatakkoord. Dus daar in ieder geval de complimenten voor richting de wethouder. Nog enkele vragen. Wat GroenLinks betreft is het wat onduidelijk hoe de fasering van de wijken tot stand is gekomen, dus op basis van welk criteria is er gekozen om voor 2030 de focus te leggen op de wijk

naar de Presidentenbuurt, Ministerbuurt, Stervoorde en Hoekpolder. Dat heeft waarschijnlijk natuurlijk met WarmtelinQ te maken, maar waarom niet meer of minder wijken? Die afweging, die mis ik in het stuk. In de visie lees ik ook niet om hoeveel woningen het gaat in deze wijken. Er staat bijvoorbeeld wel een quote in het stuk en dan staat er 2400 woningen en dat wordt dat dan gezegd door Lydia de Puy namens Rijswijk Wonen. Is dat dan het aantal, die 2400, nou het aantal woningen waar we mee aan de slag gaan tot 2030? Dat is namelijk niet het totale aantal woningen in die wijken. Dat telt zich bijna op, volgens mij, tot 6000. Voorzitter, dan nog over het eerste advies van de adviesraad energietransitie in Rijswijk in oprichting. Wel positief om ook te zien, zeg maar, dus met die concept transitievisie warmte inderdaad dat er veel adviezen zijn overgenomen, veel zaken zijn aangepast, ook in de nota van beantwoording. We horen over een advies graag nog een nadere toelichting, er staat namelijk: het advies van de adviesraad in oprichting is om als college minder terughoudend te zijn en in de nota van de beantwoording staat ook dat u dit advies graag zelfs overneemt. Zoals de adviesraad schrijft, moet ook Rijswijk vaart maken, zoveel als mogelijk. De visie richt zich enkel op warmte, maar de energietransitie gaat natuurlijk over veel meer, bijvoorbeeld ook over het gebruik van fossiele brandstoffen en het opwekken van schone energie. Nou, als GroenLinks zijn we wel benieuwd, hoe gaat u op die andere zaken minder terughoudend zijn. Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan Beter voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik wil er niet al te lang over uitweiden, over dit voorstel. In ieder geval alles wat er in moet staan, in het verlengde van het coalitieakkoord, dat staat erin. Dus de zeer ambitieuze lijntjes zoals die destijds door het vorige college zijn ingezet om in 2040 helemaal energieneutraal in Rijswijk te zijn, daar is gelukkig nu van afgestapt. Nu wordt netjes de lijn gevolgd zoals die ook landelijk van toepassing is. Wat Beter voor Rijswijk betreft snel waar snel kan, dat is prima, maar het mag ook niet zo zijn dat dus mensen onnodig op hoge kosten worden gejaagd. Daar waar het in de vertraging gaat, en daar kunnen we ons met name voorstellen in de wijken waar sprake is van een verouderde woningvoorraad, ja, daar moet je echt heel goed over nadenken, wat wil je daar doen? Beperk je je in grote mate bijvoorbeeld tot isoleren van de woningen en zal je dus wellicht een aantal zaken die wel in de energietransitie staan niet uitvoeren? Dat voorzie ik toch in de richting zelfs van 2050 dat we lang niet alles dicht zullen hebben getimmerd. Dan zag ik voorbij komen dat er in ieder geval wat zienswijzen zijn ingediend. Ik neem aan dat die ook serieus zijn verwerkt in het stuk. Zo niet, wanneer gebeurt dat dan? Onder andere die bevindingen ook van Eneco. WarmtelinQ vind ik nog erg onderbelicht in het stuk en wat ik nog helemaal mis, wat me best wel verrast, is een zeer goed alternatief wat er beschikbaar is en ook al moest je dat, net zoals nu, gas vanuit Rusland halen, kan ik me ook zo voorstellen dat je energie afneemt van bedrijven die kernenergie gebruiken, dat je die kernenergie gaat gebruiken als alternatief, schoon alternatief, laten we daar eerlijk in zijn, zeker ook de nieuwe methodes. Even uit mijn hoofd heet dat thorium, geloof ik. Dat is natuurlijk veel schoner dan die andere ellende die we in de kernenergie in het verleden hebben meegemaakt. Ja, voorzitter, ik laat het hier maar even bij. Wat mij betreft in ieder geval is het een goed stuk om mee te starten en er kunnen nog wat behoorlijk wat puntjes op de i worden gezet voor de langere termijn.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Braam. Ga ik over naar de VVD, mevrouw De Mooij.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me in grote lijnen wel aansluiten bij mijn voorganger, de heer Braam. Snel waar snel kan en inderdaad goed blijven nadenken op het moment dat het niet allemaal voor de hand ligt en daar niet in op de muziek vooruit lopen maar zeker ook niet te snel gaan. Op blijven letten met wat we doen en ik heb het in een vorige vergadering ook al eens genoemd, die kernenergie, het is altijd een taboe maar toch wordt het meer bespreekbaar en de opbrengst daarvan is toch zeker iets waar naar

gekeken moet worden ten opzichte van de zeer grote energievraag die we gaan krijgen. Dus ik snap dat dit niet iets is wat lokaal per se geregeld wordt, maar het is wel iets wat meegenomen moet worden in zo'n visie met waar halen we de energie vandaan. Even kijken, heb ik nog iets. Even kijken, dit is een redelijk volledig stuk, moet ik heel eerlijk zeggen. Ik had nog een vraag, maar daar kom ik in de tweede termijn hoogstwaarschijnlijk wel op. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De heer Veerman van D66.

De heer Veerman D66: Dank u wel, voorzitter. Ja, het is een mooi stuk, alles zit erin. Als we kijken over het landelijk beleid. Alleen de vertaling naar lokaal is nog heel erg moeilijk te maken. We zijn afwachtend, dat snap ik aan de ene kant wel, want we zeggen: laten we niet op de troepen vooruit lopen, laten we wachten tot we subsidies en gelden krijgen van landelijke middelen waardoor we gewoon snel door kunnen pakken, die lijn snap ik ook. Kernenergie zou zo'n lijn kunnen zijn, maar die moeten ze dus nog landelijk maken. Ik denk dat we daar als gemeente weinig mee kunnen doen. Wat misschien wel leuk is om een zag ik onlangs dat er, we hebben het over aquathermie, wat ook in dit stuk zit. Nou, dat hebben we in onze eigen gemeente aanwezig. Misschien leuk om dat in de gaten te houden, ook in de nieuwsbrief en naar de burgers toe hoe we daarmee omgaan lokaal en wat de vooruitzichten zijn. Dat is natuurlijk altijd leuk om op die manier ons op de hoogte te houden, denk ik. Dat is echt een lokaal product wat we misschien straks ook nog in de toekomst kunnen gaan inzetten in Rijswijk. Dus daarop zou ik wel graag een antwoord willen hebben, hoe we daar dat gaan aanpakken om de burgers te blijven betrekken. Kijk je wel eens televisie en toen zag ik ineens De Hofbar en die had het ook over WarmtelinQ en die vertelde eigenlijk dat Den Haag helemaal niet mee gaat doen. Nou, dat was natuurlijk wel groot nieuws, dat programma. Nou is het misschien ook groot nieuws voor ons, ik vraag me eigenlijk af, wat betekent dat eigenlijk voor WarmtelinQ voor Rijswijk zelf als Den Haag überhaupt nog geen beslissing heeft genomen, blijkbaar en niet mee zou doen. Dat is natuurlijk wel een interessante vraag. Dat zijn mijn vragen, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Veer, PvdA.

De heer Van der Veer PvdA: Dank u wel, voorzitter. Mijn vragen waren dus kennelijk bij het vorige agendapunt al gesteld. Waarvan de wethouder over de adviesraad al antwoord heeft gegeven. Dan staat er nog een vraag ... We kunnen ons trouwens grotendeels aansluiten onder andere bij het verhaal van GroenLinks. De leegstaande grasveldjes langs de Delftweg waar vooralsnog geen bestemming op ligt. Is het wellicht een idee om daar zonnepanelen neer te leggen of op gronden die vooralsnog geen bestemming hebben, om daar dat soort maatregelen te nemen? Dat was het even, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wij. Rijswijk, de heer Van Dam.

De heer Van Dam WIJ: Ja, bedankt. Ja, ik denk dat het stuk een goede basis vormt voor de toekomst. In het stuk wordt ook benoemd dat draagvlak vanuit Rijswijk natuurlijk enorm belangrijk is, nou, helemaal mee eens. Een van de middelen om dat te doen is een goede communicatiestrategie naar inwoners. Bij het vorige stuk ook al besproken dat het onwijs belangrijk is dat men ook weet waar we mee bezig zijn en waar men aan toe is. Ik zie in het stuk staan dat we een website gaan maken die in januari online komt waarin inwoners kunnen zien wat de bedoeling is voor hun huis, hoe ze dat kunnen verbeteren met het ook op duurzaamheid. Ik vraag aan de wethouder hoe die website eruit gaat zien. Krijgen ze een soort van totaal overzicht aan maatregelen die ze kunnen gaan doen, worden daar bijvoorbeeld subsidies aan weergegeven waarop men aanspraak kan maken bij verbouwingen? Dus hoe concreet is die website en hoever gaat die informatievoering op de website? Dan twee, er worden vaak in Rijswijk heel mooie initiatieven ontwikkeld, ik denk dat die website er

een van wordt, maar hoe gaan we zorgen dat die dan ook daadwerkelijk bij de inwoners terecht komt? Dus hoe zorgen we dat het middel dat gemaakt wordt ook door de juiste doelgroep wordt ontvangen en gebruikt? Dat blijkt soms nogal lastig hier zo en het zou natuurlijk eeuwig zonde zijn als de Rijswijker nog steeds met dezelfde vragen zit terwijl het antwoord er eigenlijk al is. Dan een stukje over de financiën, er is nog heel onbekend. Het werd al genoemd door een paar andere mensen in deze vergadering. Er worden twee kostenplaatjes benoemd, of althans financiële middelen en het groeifonds en tweede regiekosten. Over de regiekosten lezen we dat we daar afwachting zijn op de rijksbegroting van het ministerie van economische zaken en het klimaat. Nou, volgens mij is die, zou die medio november worden gepubliceerd. Ik vroeg me af of de wethouder daar dan ook al wat meer toelichting op kan geven. Dan de tweede vraag over het stukje financiën. In kopje 2.3 staat de betaalbaarheid, maar er wordt nog weinig concreets benoemd. Nou snap ik ook dat dit een visie is en dat we nog moeten kiezen tussen concrete middelen, maar is er al enig inzicht mogelijk in de kosten die eventuele projecten met zich mee gaan brengen? Het zou handig zijn om een keuze op te kunnen baseren. Dat zijn de vragen tot nu toe.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Dam. Ga ik over naar de heer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank. Rijswijks Belang is altijd al kritisch geweest op de gehele transitie, energie, nou komt de warmtetransitie erbij. Er staan wat ons betreft best wel veel open vragen in. Er zijn heel veel plannen, er zijn denkwijzen, alleen wat mij zorgen baart is, op pagina nummer 6, waar staat dat met het vaststellen van deze transitievisie warmte het beleid is vastgelegd. We hebben juist een beetje moeite met het beleid, want we weten niet wat het gaat kosten, we weten niet wat het gaat doen. En ook nog eens met de grote zorg dat er in Den Haag ook een aantal grote problemen zijn ontstaan, wat de heer Veerman ook al aangaf, kunnen wij niet akkoord gaan met dit raadsvoorstel. Aangezien als we het wel doen, dan gaan we dus akkoord met het beleid en dat kunnen we niet. Dus ook al zal dit als een akkoordstuk naar de raad gaan, dan zonder het akkoord van Rijswijks Belang. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jense van Onafhankelijk Rijswijk.

De heer Jense OR: Voorzitter, ik denk dat ik de wethouder kan complimenteren met een behoorlijk compleet stuk, zeer uitgebreid. Toch een paar opmerkingen onzerzijds. Allereerst de suggestie om bijvoorbeeld zonnepanelen neer te leggen op groen, ook al wordt dat misschien niet gebruikt, vind ik toch een klein beetje dweilen met de kraan open. Wellicht wek je energie op, maar je haalt groen weg en we willen allemaal ook groen beleven. Dus hetzelfde fenomeen met windmolens op het land, liever niet. Als ze op zee staan, kun je er nog genuanceerd over denken. Ik wil graag de opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van kernenergie onderschrijven. Overigens denk ik dat er al maatschappijen zijn die regelmatig als onderdeel al energie leveren die door kernenergie zijn opgewekt. Dat is dus niet nieuw, maar daar zouden we misschien wat meer aandacht voor kunnen hebben. Geothermie, wordt ook genoemd. Daar wil ik toch wel waarschuwen, want dat hebben we in het verleden meegemaakt, dat een mislukte boring een miljoenengrap is die je niet over het hoofd moet zien. Vervolgens, voorzitter, vraag ik aandacht voor individuele woningeigenaren of huurders, maar dat zit meer, denk ik, aan eigenaren, als zij gebruik gaan maken van collectieve voorzieningen, om deze niet te straffen nu het moment dat zij in staat zijn om hun eigen woning volledig energieneutraal te maken. Dat zie je nu natuurlijk bij de energiebedrijven, dat afsluiting kost mensen een hoop geld, dus daar vraag ik wel aandacht voor om daarover na te denken hoe je dat het beste zou kunnen oplossen. Even zien, geothermie hebben we gehad. Ja, de warmte, u spreekt in het stuk ook over duurzame warmtebronnen. Het moet ons van het hart dat wij, als Onafhankelijk Rijswijk zijnde, absoluut geen voorstander zijn van de warmteleiding die wordt voorzien, om daar de warmte van te gebruiken. Ten eerste omdat het bedrijven betreft die uiteindelijk toch

ook hun werkzaamheden zullen moeten gaan afbouwen. Dus hoe duurzaam en hoe langdurig kunnen we daar gebruik van maken en weegt dat op tegen de gigantische investeringen die genomen zullen moeten worden in de infrastructuur plus wat deze voorzieningen aanleggen aan infrastructuur teweeg brengt. Ik vraag daar nadrukkelijk toch een kritische aandacht voor vanuit het gemeentebestuur. Voorzitter, tot zover wil ik het eigenlijk laten.

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ik hoor de voorgangers al zeggen, waar halen we de energie vandaan, maar ik heb nog energie, voorzitter. Dan hoor ik ook een heleboel over kernenergie, dan denk ik ook, waar halen we de energie vandaan? Iedere keer weer gaan we het hebben over kernenergie. De sprekers die daar voorstander van zijn, die zeggen steeds van maar ja, dat is een landelijke kwestie, maar ze gaan er lokaal steeds weer over beginnen. Dus ik denk dat zij inmiddels wel een plekje in Rijswijk hebben gevonden waar die kerncentrale moet komen en ik wil ze daarin teleurstellen, want het CDA is, en dat stel ik maar eventjes heel duidelijk vandaag, het CDA is tegen een kerncentrale in Rijswijk. Dat we dat even weten, dat we dat even goed markeren en dat we dat ook duidelijk maken aan onze achterban. Dat wat betreft de kernenergie. Ik vind, als je iets wil, dan moet je ook bereid zijn het zelf te organiseren in je gemeente, anders is het een zeer gratuite opmerking. Dan de nota, daar staat niks over kernenergie in, prima. Het is een mooie balans, zeker als je kijkt naar de uitgangspunten in het raadsvoorstel genoemd, vind ik het een mooie balans geworden. Je kunt je bijna niet voorstellen dat hier drie jaar geleden of twee jaar geleden nog een college op gevallen is. Maar wat ik hier ook belangrijk in vind namens het CDA te benadrukken is die no regret. De middelen voor Rijswijk zijn schaars, het vermijden van investeringen et cetera. Dat is niet zoals een aantal sprekers zeggen van wachten tot er subsidies van de provincie of het rijk komen, nee, dit is om te voorkomen dat we investeringen doen in innovatieve, nieuwe zaken, op zichzelf prima, maar waar Rijswijk dan koploper in is en later financieel moet betreuren dat we iets hebben gedaan wat feitelijk helemaal niet gaat werken. Daar zijn voorbeelden van, we kennen het voorbeeld van Purmerend. Grote investeringen waar later blijkt dat dat helemaal niks of veel te weinig oplevert. Dat moeten we ons als gemeente niet permitteren. Dat we grote uitgaven doen, dat vinden we als CDA uitstekend en dat is ook in een nota genoemd, dat wij het energienet, dat we daar een grote investering in mogelijk maken via Stedin, daar hebben we miljoenen voor over en dat vinden we ook volstrekt terecht, dat zijn zekere investeringen die bijdragen en zelfs absoluut noodzakelijk zijn voor die warmtetransitie. Kortom, ik zal er verder niet te veel woorden aan vuil maken, we vinden dit een prima stuk. Ook hier kun je natuurlijk je afvragen, wat is de status, wat besluiten we nu als raad? Ik zie dit voornamelijk als een nieuwe stap in de gedachtevorming van hoe die warmtetransitie waar in Rijswijk gaat plaatsvinden en niet als een heel concreet besluit waar later we elkaar aan vastpinnen, maar wel als een stap in het proces wat nog een ongewisse uitkomst heeft, maar waar het doel in ieder geval maatschappelijk en ook politiek volstrekt helder is voor ons allemaal. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Keus voor de eerste termijn beantwoording.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, die bijdrage van de heer Van Enk had ik niet willen missen, al was het maar om zijn laatste conclusie. Wat zou mijn inleiding namelijk zijn? Het is geen vastomlijnd, in beton gegoten plan. Het is inderdaad, het zit ook in het woord transitie, het zet aan, het is een stap in het denken over alternatieve warmte en dan in de plaats van aardgas. Het is niet een, wat heel lang wel dominant is geweest in het publieke debat van wij gaan iets weghalen bij de mensen, wij gaan van gas los. Nee, we gaan nadenken over duurzame alternatieven die ook voldoen aan allerlei belangrijke voorwaarden. Het moet comfortabel zijn, het moet betaalbaar zijn, de leveringszekerheid, dat moet geborgd zijn en een

alternatief moet op zijn minst dus inderdaad net zo goed zijn als hetgeen wat het gaat vervangen en de inzet is eigenlijk nog, en dat is misschien ook wel een stuk ambitie wat misschien iets minder duidelijk in het stuk naar voren komt, maar die ik zeker persoonlijk ook wel heb, is om juist een verbetering op al die fronten te krijgen. Dus dank daarvoor, voor de erkenning. Ook dank voor bijna alle fracties die hun complimenten hebben uitgesproken voor het stuk. Dat doet me deugd. Het is namelijk een onderwerp wat best gepolariseerd is in de samenleving. Voorstanders en tegenstanders, terwijl, het gaat echt over hoe krijgen we nu onze warmtevoorziening voor de toekomst, hoe regelen we dat met z'n allen en nogmaals, aan die randvoorwaarde, die ik net heb genoemd, dat het daaraan voldoet. Dus het is mooi dat het vanuit de verschillende partijen op die manier zo wordt erkend. Ik ga gewoon de fracties langs, en ook gelet op de agenda probeer ik het ook bondig te houden. Dat is voor mij altijd een uitdaging, voorzitter, maar ik ga het toch proberen. De fractie van GroenLinks die herkent zich wel in de analyse, maar is benieuwd van welke criteria zijn precies, zijn nu gehouden. Nou, er zijn verschillende studies gedaan naar welke alternatieve warmtebronnen er zijn voor welke wijken en een van de belangrijke criteria daarvan is bijvoorbeeld tegen lage maatschappelijke kosten. Het gaat ook over de beschikbaarheid van bronnen in de omgeving of kansen die er zijn. Het gaat over de infrastructuur die er ligt, ook over de bebouwing. Zijn dat woningen dicht bij elkaar of juist uit elkaar? Dat maakt of een warmtenet wel of niet bijvoorbeeld geschikt is. Nou, een van de belangrijke factoren, en u noemde het zelf ook, is de komst van WarmtelinQ en dat is gewoon een enorme kans om op korte termijn al woningen dus van alternatieve duurzame warmte te voorzien. Er is wat kritiek op, kom ik ook nog wel op terug, maar ook vanuit, en dat kunt u ook lezen in het stuk, ook vanuit de corporaties die toch de grootste woning vastgoedeigenaars zijn hier, die vragen hier ook echt om, omdat de warmte vanuit WarmtelinQ ook hoge temperatuur is, dat maakt ook dat het financieel ook voor corporaties die toch beperkt zijn ook in hun investeringsvermogen, om al heel grote stappen te kunnen zetten. Dus er zijn geen heel grote investeringen nodig op korte termijn. Het moet natuurlijk wel gebeuren, uiteindelijk, maar op korte termijn niet om al die huizen die slecht geïsoleerd zijn, om die helemaal dicht te maken, omdat je nu met die hoge temperatuur van WarmtelinQ daar nu al een stap mee kan zetten. Dan kan je dus ook die investeringen die uiteindelijk wel gedaan moeten worden ook in betere isolatie, kan je dus ook verspreiden over een langere periode. Dus dat is de keuze geweest dus inderdaad dat we voor warmte cluster een, zoals we het dan noemen, dat we daar terecht zijn gekomen en deze woningen. U had het over de hoeveelheid woningen. Ik moet even spieken, maar volgens mij ging het om 7000 woningen dan voor het eerste cluster. Dus ja, ook als je dat afzet tegen de landelijke ambitie, lopen we daar eigenlijk juist iets op vooruit. Dus dat is denk ik, dat is mooi. Even kijken, u noemde ook de adviesraad in oprichting en wat zij daar aangeven, van we moeten alleen terughoudend zijn. Mag wat meer ambitie tonen. Dit stuk gaat inderdaad alleen over warmte, maar de energietransitie, dat raakt eigenlijk, dat geef ik ook in mijn voorwoord aan, het raakt zoveel vraagstukken. Nou, ik heb sinds vorige week de eer ook om over mobiliteit wat te mogen zeggen. Dat zijn zaken waar we natuurlijk rekening mee moeten houden, als we steeds meer elektrische auto's gaan krijgen, betekent dat ook wat voor de netinfrastructuur. Nou, de heer Van Enk had het al over investering in Stedin, dat heeft ook daarmee te maken. Het raakt al die opgaves en daar moeten we snelheid maken, wel realistisch blijven natuurlijk, we mogen geen kansen missen, het is de no regret waar we het inderdaad ook over hebben. Dus dat hebben we, denk ik, wel scherp. Ik denk ook steeds dat het bewustzijn dat het een integraal vraagstuk is, dat het zoveel opgaves raakt, dat dat bewustzijn steeds beter wordt. Dus dat is in antwoord op uw vraag. Dan kom ik bij de fractie van Beter voor Rijswijk. Nou, u ook. Lijn met het coalitieakkoord. Nou ja, dat is natuurlijk iets wat we ook raadplegen. Ja, u vraagt zich af, 2050, of dat überhaupt, als je kijkt naar de, vooral de wat verouderde woningvoorraad, of dat haalbaar is. Nou ja, niemand heeft een glazen bol, maar wat ik wel zie is dat innovaties echt heel snel gaan. Bijna met de dag komt er wel weer iets nieuws waardoor ook voor die oudere voorraad er alternatieven gaan komen. We noemen groene waterstof, dat is met de kennis van nu is daar ook voor echt oude woningen, monumentale panden en woningen die echt niet in aanmerking komen

bijvoorbeeld voor *all electric* of voor een warmtenet, zou bijvoorbeeld ook op den duur groene waterstof voor die specifieke woningen wellicht ook beschikbaar komen. U vraagt ook de zienswijzen, ook al zijn dat er niet veel maar wat is daar mee gedaan? Ja, dat is wel in principe interessant, er is een zienswijze inderdaad door Eneco in de polder met waterzuiveringsinstallatie zit en daar eigenlijk heel veel restwarmte ook overhoudt. En die zegt ook ja we liggen relatief dichtbij, wij willen daar best willen wij dat ergens invoeren zodat Rijswijk daarvan kan profiteren. Nou ja wij hebben dat nu ook opgenomen, dat is echt een concrete wijziging dus vanuit het concept naar definitieve, dat dat ook inderdaad een bron is die ingezet kan worden in die warmtemix. Dus dat is op die manier hebben wij daar invulling aan gegeven. Ja kernenergie, ik snap de punten allemaal maar het is inderdaad zoals de heer Van Enk, het is geen lokale kwestie. Wat wel zo is, is dat in het kader van de regionale energiestrategie daar ook aandacht is voor kernenergie en daar wordt in de landen de overheden die daar wel over gaan wordt daar heel veel onderzoek naar gedaan naar de haalbaarheid van mogelijke uitbreiding van kernenergie. Maar daar moet die discussie plaatsvinden inderdaad. Er staat voldoende op de agenda voor degene die dat van belang achten op de juiste agenda's. Ja, voorzitter even kijken, dan kom ik aan bij, eigenlijk geeft hij ook antwoord op de fractie van de VVD als het gaat om kernenergie. Fractie van D66, dat is wel leuk, u had het over, van ja hoe houdt ook de, mooie stuk wat ik ook kan meenemen naar de adviesraad. Lokale initiatieven, of in ieder geval lokale potentieel voor warmte, aquathermie of geothermie, hoe houdt je ook de samenleving daarvan op de hoogte? Vind ik een heel goed punt, neem ik ook mee. Ik kan er nog niet teveel over zeggen maar wij hebben natuurlijk het aardwarmtecentrum hier in de Plashoekpolder en wij zijn bezig met allerlei plannen om te kijken van hoe kunnen we dat ook wellicht iets toegankelijker maken ook voor de mensen die dat willen ook om wat te leren inderdaad hoe lokaal ook warmte opgewekt zou kunnen worden, we hebben daar een hele mooie faciliteit, kom er later op terug kan er nu niet teveel over zeggen maar het heeft wel de aandacht. Ja, en dan, en dat is wel een terecht punt, u begint over die uitzending van de Hofbar en de opstelling van met name gemeente Den Haag in het kader warmtelink. Het is al langer bekend dat de gemeente Den Haag, dan heb ik het denk ik over de gemeenteraad, hoe zal ik dat eens noemen, sceptisch is. Maar dat ziet hem op zowel de ruimtelijke impact of de impact op de omgeving, laat ik het zo zeggen, van de komst van de leiding, dus echt gewoon in wat betekent dat? Moet gegraven worden, er gaan wegen open en noem het allemaal maar op. Daar zijn zorgen over en over de duurzaamheid. Waar ik me toch, laat ik het maar gewoon zeggen, toch wel een beetje over verbaasd heb in die uitzending is dat de duurzaamheid van de warmte ter discussie kwam te staan. Kijk, al die warmte die wij voor die zeventuizend woningen dat eerste cluster kunnen gaan inzetten dat betekent dat er substantieel, wat zeg ik, er significant minder aardgas nodig is. En dat is de besparing dus nog even los van de bron van de warmte. Industrie moet ook gaan verduurzamen en zelfs dan blijft er ook gewoon restwarmte beschikbaar. Dus over die duurzaamheid, nou ja daar heb ik zo mijn opvattingen over maar dat het impact heeft op de omgeving, het echt het aanleggen, ja dat zal er inderdaad natuurlijk zijn en de gemeenteraad heeft het college opgedragen om dan in het kader van die Bip procedure om daar in beroep te gaan. Naja dat gaan we afwachten maar het project dat staan alle seinen gewoon op groen. De Gasunie heeft ook een investeringsbesluit ook genomen, het Rijk heeft er ook geld bij gelegd dus ik denk wat dat betreft dat er niets in de weg moet staan om hier optimaal van te profiteren. Ja voorzitter, dan even kijken, de vraag van de Partij van de Arbeid over die zonnepanelen en ook een reactie van de heer Jense erop. Laat ik het gewoon even meenemen, ik zal even een navraag doen, ik weet dat de corporaties of de coöperatie en Zon op Rijswijk ook kijkt naar nieuwe locaties, of je dat nou echt op gras moet doen dat weet ik niet. Sowieso is het heel lastig om bijvoorbeeld een tijdelijke periode het ook echt een businesscase te krijgen om zonnepanelen aan te leggen dus ja dat is een ingewikkelde. Maar wij zijn wel altijd heel constructief ook naar dat soort initiatieven dus mocht er een initiatief komen dan zullen wij daar serieus naar kijken. Voorzitter, dan de vraag van de fractie van Wij. Communicatie heel belangrijk, Energieloket, het regionaal Energieloket heeft voor ons ook een hele belangrijke functie op hun website eigenlijk alle informatie als het gaat om subsidie en dergelijke goed bij

elkaar te brengen. Ik denk dat daar ook naar verwezen wordt naar die website. Maar het is wel een punt waar we ook echt, en de Adviesraad geeft dat ook aan, waar we echt op moeten letten, communicatie is echt essentieel. Dit is dan nog inderdaad een visiedocument, straks bij de uitvoeringsplannen ja moeten we echt ook met een herijkt Communicatieplan gaan komen en veel meer op die doelgroepen waar ook in het eerdere agendaonderwerp naar werd verwezen moeten we de aandacht voor gaan hebben en daar hebben we echt iedereen voor nodig dus dat is een punt van zorg en die deel ik en daar moeten wij ook serieus werk van maken. U had dan ook nog vragen over de financiën, ik verwacht dat we in de december circulair daar meer duidelijkheid over krijgen, sowieso de raad van openbaar bestuur heeft al aangetoond dat we als gemeente voor die echt regie te kunnen voeren over dit vraagstuk dat we daarvoor gewoon te weinig geld krijgen voor de uitvoering. En het Rijk heeft daar bij Prinsjesdag wel geld voor toegezegd maar hoe dat precies in de verdeling in Rijswijk terecht gaat komen dat zal duidelijker worden bij de december circulaire. En zodra ik wat kan u ook kan informeren daarover zal ik dat zeker doen. Ja, en de betaalbaarheid, is een heel terecht punt, ligt ook een Kamerbrief ligt daarover. Over de definitie van ja wat is nou betaalbaar? Dan heb je het ook over woonlasten, neutraliteit, al dat soort termen. Dat vraagt ook nadere uitwerkingen, V&G vertegenwoordigd de gemeentes daar heel goed in ook om met het Rijk daar afspraken over te gaan maken en dat zal steeds duidelijker moeten worden over wat we daaronder gaan verstaan als het echt gaat om definities. Maar ja dat is nu heel lastig om daar tot in detail een antwoord op te geven. Maar meer is het een uitgangspunt waar we rekening mee moeten houden met de keuzes, waar we onze keuzes ook op baseren. Ja voorzitter, kom ik bij Rijswijks Belang en ja u gaat niet akkoord. Ik voel weinig ruimte om u te overtuigen, laat ik het zo zeggen. Ik kan een poging wagen maar ik hoorde met name dat u op Warmtelink dat u daar ook onduidelijkheid over heeft. Volgens mij heb ik dat net kunnen, heb ik daar wat meer duidelijkheid over kunnen geven, wellicht dat u in tweede termijn daar zelf nog iets over kunt zeggen en dat u misschien van standpunt veranderd. Fractie Onafhankelijk Rijswijk. Geothermie, noemt u de risico's, absoluut waar, daar moeten we zeker aandacht voor hebben. Het heeft enorme potentie, alles heeft risico's in zich. Toen we in de jaren zestig aan het gas gingen had dat ook hele grote veiligheidsrisico's en ook financiële risico's, dus dat zullen we absoluut in kaart ook moeten hebben. Nu hebben we een uniek centrum in Nederland, maar sterker nog, eigenlijk in de wereld. Hier toevallig in onze gemeentegrenzen waar ook allerlei onderzoeken naar gedaan worden als het gaat over veilig boren en dergelijke. Daar hopen we natuurlijk ook wel gebruik van te kunnen maken. Maar de potentie is echt enorm, maar zeker moeten we de risico's, daar moeten we absoluut niet blind voor zijn. U vraagt volgens mij, maar ik weet niet of ik het goed begrepen heb, de heer Jense, aandacht voor de als het gaat over individuele huishoudens die van het gas dan af gaan en afsluitkosten. Dat we daar, misschien kunt u dat in tweede termijn ook wel even duiden, die vraag kreeg ik niet helemaal scherp mee. En dan even kijken, dan heb ik tot slot nog fractie van het CDA. Die no regret, ja dat is echt een uitgangspunt. Het betekent absoluut niet, laat ik dat even bevestigen, juist afwachten, maar het betekent dat we gewoon slimme investeringen die altijd goed zijn, dat we daarop moeten inzetten en inderdaad ook aandacht ook voor innovatie moeten hebben. Ik denk in de plaats van investering is altijd goed, en ja zo zullen we ook nog heel veel nieuwe vraagstukken komen waar we met die blik naar moeten gaan kijken van ja, wat is nou altijd goed om te doen? En kunnen we ook, zijn we ook voorbereid ook voor de toekomst? Want ik ben het wel echt eens, we moeten snelheid maken, en moeten het wel verantwoord doen, maar afwachten ja daar doen we onze inwoners niet goed mee. Voorzitter, dat was voor mij eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Keus. Ga ik over naar de tweede termijn. GroenLinks, de heer De Vries, behoefte aan een tweede termijn?

De heer De Vries GL: Jazeker. Dank u wel voor het woord. In ieder geval bedankt voor de beantwoording via de voorzitter richting de wethouder. Goed om ook te horen dat het niet om die twee en een half duizend

woningen gaat maar om meer. Ik had ook even de percentages ten opzichte van het gehele woningaantal in andere gemeenten gekeken in Transitievisies Warmtes en Rijswijk zit dan iets boven de twintig procent van het totaal aantal woningen. Nou dat doet Delft, Voorburg, Pijnacker en Nootdorp bijvoorbeeld ik had even bekeken, die doen dat ook. Dus wij lopen als Rijswijk dan een keer om en nabij de twintig, lopen wij ook een keer mee met de targets. Dus daar zijn we als GroenLinks blij mee. Daarbij wil ik nog wel, als we dan even naar de breedte van de energietransitie kijken, dan wordt er steeds gezegd, Rijswijk wil niet voorop lopen. Daar wil ik nog wel even een kritische kanttekening plaatsen want bijvoorbeeld op pagina veertien daar staat dat, we zien dat er in Rijswijk de afgelopen jaren een dalende tendens zien als het gaat om het energieverbruik. Daarin wordt dan bijvoorbeeld verwezen naar dashboard energiebesparingen. Nou het klopt feitelijk inderdaad dat er een dalende tendens is, maar dat is wel heel positief geformuleerd. Want het dashboard laat het percentage woningen en gebouwen zien met een energielabel c of hoger. Maar Rijswijk is op Schiedam na de slechtste gemeente van Nederland daarin. Als je dan naar andere staartjes kijkt, bijvoorbeeld percentage hernieuwbare energie, plek 342 van de 355 gemeenten. Woningen met zonnepanelen, plek 309 van de 355. Opgewekte zonne-energie per inwoner, 349 van de 355. Nou ik heb er nog een paar maar bijvoorbeeld gas- en elektraverbruik van maatschappelijk vastgoed maar wat ik ermee wil aantonen is dat, er zijn heel veel bewezen technieken en Rijswijk, als je zegt Rijswijk wilt niet voorop lopen, dan klinkt het een beetje als een middenmoter, maar eigenlijk lijken we meer een blok achter de wagen te zijn als je naar geheel Nederland kijkt. En die houding doet totaal geen recht aan de urgentie die er is van die grote opgave en er zijn tal van wetenschappers en organisaties die continu zeggen, ja de uitstoot moet aanzienlijk sneller en dat kan ook in Rijswijk want er zijn veel bewezen technieken. Dus de vaart moet erin. Dus complimenten voor het Transitievisie Warmte stuk, op de gehele breedte blijven de resultaten gewoon nog uit. Tot zover mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel de heer De Vries. Ga ik over naar de heer Braam, Beter Voor Rijswijk.

De heer Braam BvR: Dank u wel voorzitter. Allereerst bedankt in ieder geval voor de reactie in eerste termijn van de wethouder. Ja, ik heb net ook niet voor niks kernenergie even genoemd. Dat gaat zeker een discussie worden en ongetwijfeld is het niet in een nieuw coalitieakkoord of een regeerakkoord heet dat dan tegenwoordig. Dan zal dat zeker in de discussie de komende jaren toch wel veel aan de orde gaan komen. Kijk, wordt er in Nederland dan niets gebouwd, in het buitenland wel. En ook nu nemen we van het communistisch regime in Rusland met het grootste gemak gas af en waarom zouden we dat niet vanuit Frankrijk of een ander land die zich straks sterk gaat inzetten voor kernenergie wat er feitelijk nu al is. Waarom zouden we dat niet afnemen? We zijn ook zo gek om in te stappen in een miljoenen, zo niet miljarden transportleiding die er vanuit Rotterdam, via Rijswijk naar Den Haag gaat lopen. Als die er überhaupt al gaat komen. En als die leiding er straks komt, daar moet ik Rijswijks Belang wel gelijk in geven, er gaat wel wat in Rijswijk gebeuren. Er moet een aardig stukje grond worden verzet en de grote vraag is in ieder geval, waar dat precies zich dat gaat afspelen en in hoeverre dus de Rijswijker daar straks last van krijgt. En we gaan straks zoveel ontwikkelingen doen in Rijswijk, bijna allemaal tegelijkertijd ook. Ontwikkelingen van De Boogaard met de nieuwbouw, ontwikkelingen in de Plashoevepolder die komt straks op gang, uiteraard ik hoef al die andere ontwikkelingen denk ik niet te noemen, Rijswijk-Buiten is natuurlijk bij lange na nog niet af. Dus dat betekent wel dat als Rijswijk op de schop gaat dat we wel in ieder geval de boel leefbaar moeten houden. Als er dan op een gegeven moment vervolgens zo een hele lange leiding door Rijswijk heen wordt gelegd en de grond moet op vele plekken open, hoe leefbaar blijft Rijswijk? Best belangrijk. Verder in de richting van GroenLinks, ja voor mijn part staan we ...

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, mag ik interruptie?

De voorzitter: Dat mag heel kort.

De heer Van Enk CDA: Is de heer Braam het met mij eens dat het een goed plan zou zijn als die leiding dan toch wordt aangelegd ondergronds bij de Beatrixlaan dan gelijk die tunnel te graven die daar zo wordt gemist.

De voorzitter: Ik wil voorkomen dat we een discussie over de tunnel gaan hebben.

De heer Braam BVR: Ja kijk wat Beter voor Rijswijk betreft, dat weet u mijnheer Van Enk, we zijn de partij van het werk met werk maken en zeker als je de kans heb om van bepaalde grond zelfs dubbel grondgebruik te maken dan zijn we daar veruit een partij in die, als we dan echt vooruit moet lopen, zegt van, laten we dat dan vooral doen. Werk met werk maken en ook dubbel grondgebruik, super. Als dan in één klap die tunnel ook kan worden aangelegd en er zijn partijen die daar stevig voor willen inzetten dan lopen wij zeker voorop in de polonaise mee. Dat zult u begrijpen. Ja, wat GroenLinks betreft, er werden allemaal posities genoemd waarin de gemeente Rijswijk staat op allerlei leuke lijstjes, ja ik heb daar helemaal niks mee. Een ander belangrijk waar het voor Beter voor Rijswijk om draait is, is participatie, laat de burger meehelpen, meebeslissen, meedenken met wat er aan kansen liggen. Op de korte termijn betaalbare kansen liggen en laten we vooral in ieder geval stappen gaan zetten op het moment als de partijen, het Rijk, de provincie ook bereid zijn om dus een geldstroom, subsidiestroom in gang te zetten zodat het voor de bewoners betaalbaar wordt om stappen te zetten. En dan loop ik liever achteraan, dat we mee kunnen liften op allemaal goede ontwikkelingen, dan dat we nu allemaal dure ontwikkelingen in gang gaan zetten om maar onder die tijdsdruk te werken, dat lijkt ons in ieder geval niet beter voor Rijswijk. Voorzitter, hier wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar mevrouw De Mooij van de VVD, tweede termijn.

Mevrouw De Mooij VVD: Dank u wel voorzitter, maar ik heb geen behoefte aan tweede termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Veerman, D66 tweede termijn.

De heer Veerman D66: Dank u wel voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor de beantwoording, geen tweede termijn dank u wel.

De voorzitter: PvdA, de heer Van der Veer.

De heer Van der Veer PvdA: Nee dank u wel, wethouder bedankt voor de beantwoording. En geen behoefte aan een tweede termijn.

De voorzitter: De heer Weterings?

De heer Weterings: Nee voorzitter, de heer Braam legt de woorden niet in mijn mond maar haalt ze uit mijn mond. Dank daarvoor, inderdaad Rijswijk wordt behoorlijk ontwikkeld. En om nou beleid te gaan vastleggen wat in mijn ogen, in onze ogen, nog best wel onduidelijkheid is, krijgen ondernemers last van deze buis? Is de Boogaard, is Oud-Rijswijk? We weten niet wat nog op ons af gaat komen. Dus wij zijn van mening om deze transitie vast te leggen nog iets te vroeg komt. Zijn best bereid om mee te denken in de toekomst, want we willen best wel mee bewegen in deze criteria omdat het natuurlijk ook natuur en uitstoot ontzettend belangrijk vinden. Alleen komt het nog steeds te vroeg en zitten er toch teveel haken en ogen aan en vooral ja de kosten en wie gaat hier de dupe van raken want er moet een behoorlijk stuk grond open. Is ook in Den Haag al een protest. Niet voor niets dat er een meerderheid uit de raad daar zelfs naar de Hoge Raad toestapt

om het plan tegen te houden, doen ze ook niet voor niks. Ik vind dat wij als Rijswijk ook niet te makkelijk moeten denken over deze aanleg en vooral moeten kijken wat doen onze buurtgemeentes? En hun bezwaren moeten we ook gaan afwegen. Want Den Haag is wel groter dan ons, maar heeft wel gewoon dezelfde ondernemers, dezelfde sportverenigingen, zelfde inwoners dus laten we gerust om ons heen kijken hoe zich dat ontwikkelt en inderdaad ook ja de financiële kwestie. Komt het Rijk met een grote compensatie? Gaat het Rijk betalen hier voor de overlast? Is er compensatie? Om deze Transitievisie vast te leggen gaat ons nog iets te ver dus we zijn er nog niet dank u wel.

De voorzitter: Ik had een interruptie van de heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja ik hoor een vergelijking met Den Haag. Dat daar protest is tegen die waterleiding maar die loopt daar dwars door een oude woonwijk heen, dat is toch absoluut niet te vergelijken met de situatie in Rijswijk? Hij komt onder de Beatrixlaan, die gaat sowieso op de schop.

De voorzitter: De heer Weterings, kort reageren.

De heer Weterings RB: Ja dat zal ongetwijfeld kunnen maar ook daar in die omgeving wonen mensen die overlast kunnen krijgen, zitten ondernemers, flora en fauna onderzoek, noem maar wat. Dus het is ook een raadsel, nee mijnheer Van Enk, de bloemetjes en de bijtjes ...

De heer Van Enk CDA: Flora en fauna op de Beatrixlaan?

De heer Weterings RB: Nee, nee nee, vleermuizen. Nee, nee zonder dollen, moet nog heel veel onderzoeken worden verricht, ik zie GroenLinks wel knikken, dank jullie wel jongens, het gaat over jullie straat, maar laten we niet op de muziek vooruitlopen, eerst alle onderzoeken doen. En dan de zonligging, nee zonder dollen, komt ons echt nog iets te vroeg. Dus kom even met wat duidelijkere plannen en vooral dus ook waar het rijk mee gaat komen willen we best nog wel een heroverweging maken om hier aan mee te gaan maar nu nog niet. Dank u wel.

De voorzitter: Nou ik zal u gerust stellen de heer Veerman, het voorstel voor warmte ligt nu niet voor, dus daar gaan we het vanavond ook niet over besluiten of iets dergelijks. Ik ga tot slot naar Onafhankelijk Rijswijk. De heer Jense.

De heer Jense OR: Ja voorzitter dank u wel. Voorzitter, de wethouder wist niet wat ik bedoelde met kosten voor afsluiting. Laat ik het omdraaien, kosten voor aansluiting. Stel mijn woning is volledig zelfvoorzienend. Moet ik dan toch gaan meebetalen als er wordt gezegd, collectief komt er een aansluiting maar ik heb die warmte niet nodig. Hoe zit dat? Heb daar oog voor want ik zal niet de enige zijn. Met betrekking tot de uitval van mijnheer Van Enk over kernenergie, voorzitter ik verwacht niet in te zien waarom ik in deze discussie niet vanuit het Rijswijk een opmerking over kernenergie zou mogen maken, dat ten eerste, en ik kijk met belangstelling uit naar een eventueel regeerakkoord waar misschien wel het CDA aan mee mag doen waarin ook passages zullen staan over kernenergie, dank u wel.

De voorzitter: Dat roept een korte reactie op bij de heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja ik verhinder niks, ik vind de uitspraken allemaal zeer interessant alleen ik constateer dat de hele tijd wordt gezegd, het is landelijk beleid, raadsleden als de heer Jense blijven er lokaal over praten

dus dan blijft mijn vraag, waar wil de heer Jense in Rijswijk dan die kerncentrale kwijt? Zo moet je ook eerlijk wezen.

De heer Jense OR: Ja voorzitter, als het gaat om ben je er voor of tegen? Ben je er bang voor ja of nee? Dan zeg ik, hij mag bij mij in de achtertuin. Even alle gekheid op een stokje natuurlijk, dan praat je wel over de regio, maar laten we wel zijn, in Delft staat een kleine kernreactor, weliswaar voor industrieel gebruik, maar hij staat er wel.

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam WIJ.: Ja dat is het online vergaderen, zijn grote veranderingen. In ieder geval hartelijk dank voor de beantwoording in de eerste termijn van de wethouder. Ik wil nog even meegeven dat het in ieder geval goed is dat de gemeente er in ieder geval onderzoek naar doet naar alle mogelijkheden binnen Rijswijk zodat we later, als we naar de uitvoeringsnota's moeten en als we moeten gaan beslissen over wat er gedaan moet worden in Rijswijk, in ieder geval een goede analyse hebben gemaakt en weten wat er speelt dus daarvoor dank. Ik wacht dan ook met volste benieuwdheid af dat wanneer we naar die uitvoeringsnota gaat, dan wil ik wel daarbij benadrukken en gelukkig is de wethouder het daarmee eens zei die in eerste termijn, dat we de inwoners meenemen en een goede informatievoorziening leveren zodat iedereen weet waar ze aan toe zijn, zeker mensen met een eigen huis.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Keus nu dan toch voor de tweede termijn.

Wethouder de heer Keus: Ja dank u wel voorzitter, ik zal het kort houden. Fractie van GroenLinks, herken het geval dat we wel meelopen als het gaat over die warmte. Dat we inderdaad in dat opzicht wel wat vooruitlopen wat landelijk eigenlijk gevraagd wordt. Dus dat is mooi. Ten aanzien van die andere lijstjes, u zegt, dan zijn we niet eens een middenmoter, ja misschien is het een beetje slechte beeldspraak maar dan zijn we misschien maar de diesel die even op gang moet komen. We zijn echt wel bezig met ook beleid ontwikkelen als het gaat over opwekken van elektriciteit, er is wat, er zijn genoeg ondernemers die echt wel zonnepanelen op hun daken willen maar waar allerlei andere zaken bij komen kijken waardoor de motivatie soms een beetje kan wegebben en daarvoor is er gewoon ook duidelijk vanuit de gemeente, maar ook andere overheden nodig welke kansen er zijn om de daken, om die met zonnepanelen te bedekken. Dus daar zijn we ook mee aan de slag, ook als het gaat over in regionaal verband. Als het gaat over opwekken van duurzame elektriciteit langs snelwegen en de potentie die daar is. Daar zijn we ook mee bezig, dat zijn wat langere trajecten natuurlijk en daar hebben we ook andere partners voor nodig om dat ook echt te realiseren. Maar het heeft zeker onze aandacht en nou ja u noemt die lijstjes op, die ken ik niet maar dat is in ieder geval niet het doel om tot die groep te horen. Maar wel eens met de heer Braam dat we gewoon op een verstandige manier stappen moeten gaan zetten en daar inderdaad ook ogen hebben, inderdaad participatie, want het is een vraagstuk van de samenleving, die moet uiteindelijk ook aan de slag waarbij je als overheid, als gemeente hebben natuurlijk wel de kans en ik denk ook de toegevoegde waarde juist om dat soort besluiten te kunnen nemen, om mensen goed te informeren, om partijen bij elkaar te brengen en om kansen te benutten. Daarin zal ook de inzet, ook op die andere gebieden, niet alleen dus warmte, maar ook inderdaad als het gaat over opwek, duurzame elektriciteit, om daar als gemeente ook extra inspanning op te plegen. Dus dat kan ik de heer De Vries meegeven. Ja, dan kom ik toch even in zijn algemeenheid dan bij Warmtelink, kijk inderdaad, voorzitter zegt terecht van, dat ligt nu niet hier ter besluitvorming, als je echt kijkt naar de Warmtelink, je moet het zien als een warmtebron voor Rijswijk met een enorme potentie. Het is grappig, nee niet grappig, maar het is wel interessant dat als het gaat over het aflevering van de Hofbar, daar in Moerwijk, ik ben daar geboren, ik ken de wijk goed, dat daarin werd gevraagd aan de inwoners, over de overlast. Maar dat een week

eerder of twee weken eerder in diezelfde wijk Moerwijk een item werd gemaakt over energiearmoede. En het is juist in die wijk in Moerwijk waar die hele slecht geïsoleerde woningen zijn en waar mensen wonen met een kleine beurs die eigenlijk dubbel in dat opzicht gepakt worden. Ze hebben én slecht geïsoleerde woningen waardoor ze meer energie nodig hebben en dan zijn ook nog een keertje die gasprijzen en die elektriciteitsprijzen die omhoog gaan. En ze hebben dus geen geld om te investeren in hun woningen. Dus het zijn juist, het is juist eigenlijk ook voor die groep mensen in hun belang ook dat zoiets als Warmtelink dat daar echt maximaal op gaan inzetten om dat te laten slagen. Omdat dat juist, omdat het hoge temperaturen zijn, op korte termijn ja mogelijk maakt om een alternatief voor aardgas te vinden zonder dat gelijk hele grote investeringen nodig zijn met het isoleren van die woningen. Dus ook in dat kader, natuurlijk is er overlast, maar je moet altijd ook moet je dat afzetten ook tegen de voordelen die het met zich meebrengt, die wegen naar mijn mening echt op tegen de tijdelijke overlast die inderdaad, de heer Van Enk zegt terecht, in Rijswijk dan nog zeer beperkt zal zijn vanwege het feit dat die over de Beatrixlaan gaat. En om dat nou nog te combineren met de tunnel, ik kan de discussie nog herinneren dat het in ieder geval niet onmogelijk mocht zijn om die tunnel te realiseren. Dus dat die Warmtelink, die leiding, dat dat niet onmogelijk mocht maken dat die tunnel er kwam. Dus ik neem het mee, werk met werk, het ligt al in de praktijk altijd een stuk complexer om dat soort grote ingrepen en trajecten op elkaar af te stemmen maar ja daar zal ook wel aandacht voor zijn.

De voorzitter: Korte interruptie de heer Van Enk, niet over de Beatrixtunnel.

De heer Van Enk CDA: Ja toen de provincie een hoorzitting hield in onze gemeenteraad over die Warmtelink heb ik deze vraag ook aan de gedeputeerden gesteld. En die heeft deze vraag serieus meegenomen, zouden nog op terugkomen, werk met werk maken om dat ook te combineren met onze plannen voor een tunnel. Dus ik wacht daar het antwoord wel op af. En ik hoop dat het college erop blijft sturen.

Wethouder de heer Keus: Ik zal de wethouder mobiliteit verzoeken om dit mee te nemen. Ja voorzitter, ik heb de vraag van, dan kom ik tot slot op de vraag van de heer Jense die in eerste termijn is gesteld. Ja, er geldt geen verplichting om aangesloten te worden op een warmtenet als inderdaad ook, hou mij te goede dat dit nu niet juridisch is vastgelegd, wettelijk is vastgelegd de ja of de nee, maar wel als iemand kan aantonen dat inderdaad op een alternatieve manier die verduurzaming heeft gerealiseerd. Dus inderdaad op individuele basis van aardgas is afgegaan dan is het niet in lijn der verwachting, dat is volgens mij ook de insteek vanuit het Rijk, om dan te verplichten om alsnog die kosten te gaan maken. Dus die kosten hoeven dus niet gemaakt te worden, aansluitkosten, als iemand zelfstandig al van het aardgas is gegaan. Ja voorzitter ...

De heer Jense OR: Voorzitter interruptie.

De heer Jense OR: Voorzitter, toch even aan de wethouder, ik begrijp dat hij het niet zomaar uit het hoofd kan antwoorden hoe dat juridisch in elkaar steekt, maar ik vraag het toch aan hem om daar aandacht aan te besteden. Niks voor mij persoonlijk, maar gewoon in zijn algemeenheid, ik denk dat het helder kan zijn hoe de zaak in elkaar steekt.

Wethouder de heer Keus: Ja het staat genoteerd.

De voorzitter: Oké dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Ik constateer voorzichtig dat het stuk als hamerstuk naar de raad kan met een stemverklaring van de heer Weterings, ik kijk even of hij daarmee zou kunnen leven. Want bij een hamerstuk wordt ook om stemming gevraagd. Of dat de heer Weterings het toch als bespreekstuk naar de raad wil.

De heer Weterings: Nee dat is prima. Ik geef het voordeel aan de stemverklaring dat wij hieraan mee doen misschien.

De voorzitter: Oké dan gaat het stuk als **akkoordstuk** naar de raad toe is de conclusie met de mogelijkheid voor partijen om daar een stemverklaring bij af te geven. Dank u wel.

12. Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan 't Haantje H1.3C (RV-21-058)

De voorzitter: Dit raadsvoorstel is eerder in het Forum behandeld van 30-09 jongstleden. In de raadsvergadering daaropvolgend heeft de wethouder Keus namens het college het raadsvoorstel ingetrokken om het nu weer opnieuw te bespreken in het Forum aan de hand van het raadsvoorstel met een aanvullende notitie die aan de Forumleden is toegestuurd. De heer Wit.

De heer Wit GL: GroenLinks is blij om te zien dat de kritiek die wij in eerdere vergaderingen hebben geuit over de visuele uitstraling van impressies ter harte is genomen. Dat gezegd hebbende moeten we constateren dat de nu gepresenteerde visualisaties nog best wel ver afliggen van de oorspronkelijke afbeeldingen maar hebben wel waardering voor de poging. Dat laat onverlet dat wij de wethouder en ambtelijk apparaat op het hart blijven drukken, dat zullen we straks ook wel zien bij het volgende agendapunt, om geen luchtkastelen te presenteren waardoor in het volgende traject alleen maar plaats is voor teleurstelling. Niet alleen de raad maar ook bij de omwonenden. De bijlage Toelichting Bouwmassa, is wel een interessante studie maar ik moet heel eerlijk zeggen dat die een beetje verkeerd valt, het geeft het gevoel van kijk eens wat we hadden kunnen bouwen, maar we doen het niet, we maken het veel minder erg. Dat kun je beter weglaten dat soort dingen. Ik bedoel dat geeft een heel scheef beeld, toerekenen, toetekenen naar iets wat misschien acceptabeler is dan wat wettelijk mogelijk is, vind ik nooit zo chique wijze. Over de groene gevel heb ik nog wel een vraag, is het de bedoeling dat die groen door de bewoners wordt geplaatst en onderhouden of wordt dit centraal uitgevoerd en dus door VVE of door Cardia geregeld? Want mijn ervaring met groene gevels die moeten worden onderhouden door bewoners is over het algemeen niet zo heel erg goed en we willen toch niet dat de gevel er naar een aantal jaar uit ziet alsof er een woestijndroogte over Rijswijk-Buiten is gevallen, dat zou zonde zijn. Voor GroenLinks is het belangrijk dat er naast de bebouwing zelf ook wordt gezorgd voor dat het park de mogelijkheid krijgt om zich tussen de bebouwing door als groene vingers de wijk in kan verplaatsen. Dat was de presentatie van Parkwijk een aantal jaar geleden en we zien de visualisaties nog vanuit de bestrating tussen die panden. Er is niet echt integratie met groen, kan de wethouder hier onze zorg nog wegnemen? Bebouwing is al een harde grens, laten we in ieder geval zorgen dat de openbare ruimte eromheen de groene uitstraling van een park enigszins houdt. Het heet nog steeds niet voor niks Parkwijk. Ook in de afgelopen vergadering hebben we onze zorg geuit over de hoogte van de bebouwing. Het is echter wel vanaf het begin af aan duidelijk geweest, wil ik toch even hierbij wel zeggen, dat er altijd hoogbouw op die locatie zou komen. 35 meter was het oorspronkelijk, het was een ander beeld dan wat er nu ligt, maar het kan niet zo zijn dat men nu gaat zeggen, ja er komt hoogbouw naast onze woningen en we zijn daar niet mee akkoord, het is altijd zo geweest. Dat we naar 42 meter gaan, ja de gevoerde redenering door de wethouder met een bevoegdheid om af te wijken van een bestemmingsplan is natuurlijk wettelijk wel correct, maar het zou men wel sieren als we dit soort besluiten beter gecommuniceerd worden en eerder gecommuniceerd wordt naar bewoners en ook toekomstige bewoners toe. Want ik denk dat ook een groot deel van de pijn daarin zit. De zorgen van de bewoners als de insprekers zijn dan ook duidelijk, de groene uitgangspunten van de wijk lijken helaas al lang geleden losgelaten en het wordt echt tijd dat de gemeente daar een fatsoenlijke investering gaat doen om hier nog iets van te maken. Nou we weten allemaal dat mobiliteit in deze wijk een ondergeschoven kindje is, dat wil zeggen, het openbaar vervoer. Laten we hopen dat in ieder geval dat

mobilitieitsprogramma dat later op de agenda staat, daar verbetering in gaat brengen. Voor zover even mijn eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: De heer Braam.

De heer Braam BvR: Op zich we hebben het besproken in de fractie dus dat scheelt altijd wel weer. Het belangrijkste waarover het in dit dossier gaat is inderdaad vooral de participatie en wat wordt er dus gedaan feitelijk met de inbreng daarvan? Dat zien we natuurlijk ook terug in de zienswijze en het vervolg daarvan. De grootste problemen die we vooral in de stukken van 't Haantje zien, maar dat hebben we al eens een keer eerder geuit, dat is vooral het schuiven met het nieuwe parkeerprobleem wat daar feitelijk gaat ontstaan, daar zitten wij toch wel mee. En dus daar zouden we heel graag van de wethouder willen horen van hoe hij daar met een deel van de ontwikkeling verder in Rijswijk-Buiten daaraan gaat werken om dat probleem dus te gaan oplossen. Dat zien wij op korte termijn niet gebeuren en richting in de sfeer van deelmobiliteit en dergelijke zult u ons niet in meekrijgen. Er is sprake van een keurige verdeling per te bouwen appartement en zoveel mogelijk natuurlijk opvangen of als het in flessen gaat in eigen omgeving. Als het gaat om de bebouwing dan zou er zoveel mogelijk achter groen worden weggeplaatst. Ik zie nu al die veranderingen plaatsvinden in het deel van 't Haantje dat het verkeer teveel zichtbaar is. Dat is niet de bedoeling geweest, denk ook niet van GroenLinks, we wilde altijd zorgen dat juist dat gebied zoveel mogelijk zichtbaar vrij van het parkeerregime zou zijn. Dus parkeren achter het groen, niet zo simpel als dat het nu is. Dus daar wil ik het heel graag even bij laten voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar D66, de heer Veerman.

De heer Veerman D66 : Dank u wel voorzitter, ja klopt. Heel blij dat de uitstraling een stuk verbeterd is. We zien groen, we zien witte muren, dat ziet er allemaal veel beter uit. En ik zag inderdaad dat er een onderhoudsprogramma opgenomen wordt voor het groen voor de flats. Nou hoop ik ook dat dat daarin meegenomen wordt. Dat het niet eenmalig is of voor een aantal jaar, maar dat het ook continuïteit kan waarborgen daarmee, als we dat bij zo een VVE zouden neerleggen. Ik hoor het anderen ook al noemen, de zienswijze, participatie, belangrijke onderwerpen. Als ik dan eens terugkijk hoe wij de burgers daarin helpen denk ik van nou dat zijn korte antwoorden, mag wel wat uitgebreider, er wordt doorverwezen naar andere stukken. Ik zou dan de beantwoording daar ook gelijk bij zetten. Maakt het eenvoudig voor de burgers, ik denk dat je daarbij helpt om een totaalplaatje te krijgen en niet allerlei stukken bij moet gaan snuffelen om tot een antwoord te komen. Dat zou beter kunnen maar dat is even voor de vorm. Eén van die dingen die daar ook in genoemd worden is parkeren. Mobiliteit komen we inderdaad later op maar als we het over parkeren hebben op dit terrein, ik heb de afgelopen weken cijfers gehoord, gezien en dan kom ik eigenlijk een beetje uit waar hier de zorgen in heten en dan komen er ongeveer 298 auto's van huizen die daar komen. Dan hoor ik van de belasting van 381. In het stuk staat een belasting van 480 auto's en daar kunnen maar 150 op eigen terrein. Nou dat betekent nog wel wat voor die buurt daar ook. Ik vraag even aan de wethouder hoe hij dat ziet eigenlijk en wat de parkeernormen per huis is dan. Hebben die laag weten in te schatten, staat die op één of 1.3, dat je in het weekend nog een bezoeker over de vloer kan krijgen die ook mag parkeren. Hoe gaan we daar mee om en wat ik ook denk van ja, er komen natuurlijk mensen werken en die hebben we keihard nodig in de zorg, krijgen die vaste plaatsen? Kunnen die mensen echt bij de zorgseenheid ook parkeren als ze daar moeten werken of moeten ze heel de wijk doorlopen 's nachts om terug naar hun auto te gaan? Dat is nog wel heel belangrijk om daar voor die mensen om daar iets in te doen denk ik. De auto's komen dus uiteindelijk in de wijk terecht want als we het over het weekend hebben en daar zijn daar zorgseenheden, dat betekent dat er ook mensen op bezoek komen. Kijk in Coronatijd nu, is dat wat minder, maar het komt gewoon voor dat je in

het weekend dat de familie een verjaardag heeft, dat er gewoon een stuk of vijf, zes auto's bijkomen per eenheid. Dus hebben we daar rekening mee gehouden? Dat is de grote vraag en wat betekent dat voor de woonwijk eromheen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de VVD. De heer Oelen.

De heer Oelen VVD: Dank u wel voorzitter. Dank aan het college en de wethouder voor dit nieuwe voorstel en ik denk dat de verschillende pijnpunten die de VVD in dit verhaal ziet, die zijn door de anderen ook genoemd. Dat is die verhoging van 35 naar 42 meter, ja er is een wettelijke bevoegdheid van het college om dat te doen, maar de uitleg is summier en volgens mij is het sowieso best wel exceptioneel dat we van dit soort bevoegdheden gebruik wordt gemaakt. Dus het zou goed zijn als de wethouder daar te laat helaas naar de omwonenden, maar hopelijk bijtijds vanavond toch nog iets er met de raad over willen delen. Participatie is ook al genoemd, ja het rammelt weer aan alle kanten, graag de visie daarop van de wethouder waarom loopt dat nou toch steeds niet goed? En waarom is dat nu ook in de afgelopen periode ook weer, als we nu ook weer die inspreker horen ook in de afgelopen periode gewoon niet goed van de grond gekomen? En tot slot, inderdaad ook de zorg bij de VVD Rijswijk over die parkeren, die parkeernormen, ik ga die vragen niet allemaal herhalen maar ik zie ook graag de antwoorden van de wethouder over de verschillende vragen van het parkeren tegemoet, dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk CDA: Om te beginnen voorzitter, wat de heer Wit zegt over de artist impression, ik vind dat we daar wel ook voorzichtig mee moeten zijn. Aan de andere kant, we stellen een bestemmingsplan vast en niet een artist impression. De wethouder moet mij corrigeren als ik verkeerd zit maar zo een artist impression is maar niet meer dan wat het genoemd wordt. En ik vind in die zin zo een massastudie, zo een volumestudie wel iets inzicht geven. Want wat ik wel belangrijk vind en wat we wel in het bestemmingsplan gaan vastleggen neem ik aan dat zijn de respectievelijke bouwhoogtes en grenzen van de drie gebouwen die daar komen te staan. En daarvan zeg ik, we kunnen beter wat spelen met die hoogtes om te voorkomen dat een massief gebouw krijgen op gemiddelde hoogte. Dat heb ik bij het Havenkwartier gezegd, maar dat zeg ik hier ook. Dat komt de zichtbaarheid en de verfraaiing van de wijk ten goede. Dan dat we dat allemaal op een gemiddelde hoogte zouden houden en dan veel breder bebouwd. En het gaat tenslotte uiteindelijk wel om een bepaald volume, dat hebben we ook van de inspreker van Cardia destijds begrepen wat het belang is van dit wooncomplex. In dit verband zou ik graag van de wethouder willen horen wat een bouwenvelop is, want er staat, "je kunt al zien hoe de beoogde massabouw zich verhoudt tot de bouwenvelop" Ik ga er vanuit dat in het bestemmingsplan exact de contouren van de drie gebouwen vast hebben. Hetzelfde geldt voor de beplanting, het ziet er inderdaad mooi uit, dat zeggen meerdere partijen, maar het is een artist impression en dan staat er "de exacte pontkeuze en het onderhoudsprogramma zal in overleg nader worden vastgesteld", maar daar hebben we toch helemaal geen grip op? Als het bestemmingsplan is vastgesteld dan is het er en dat laat zich toch helemaal niet uit over ponten? Graag, correct me if i'm wrong. Dan tot slot parkeren. Ik begrijp het verhaal van de inspreker, mevrouw Marleen en tegelijkertijd zegt ze ook, er is veel te weinig openbaar vervoer in de wijk. En dat is waar ik nu al een aantal fracties over hoor die ik niet consequent vind. Want we gaan straks een mobiliteitsvisie vaststellen waarvan ik bij de algemene beschouwing al heb gezegd, dat is mosterd na de maaltijd, hier worden de keuzes gemaakt, hier zijn ze al gemaakt in Rijswijk-Buiten. Hier had dus veel meer openbaar vervoer moeten komen wil je echt een andere parkeerladder gaan hanteren in een nieuwe wijk waar mensen komen te wonen die allang blij zouden moeten zijn met een woning, maar die dan ook een alternatieve vorm van vervoer aangeboden krijgen om hem leefbaar te houden. En dat is waar we nu

op hinken. En dan hoor ik zelfs D66 ook vragen naar de zorgen over parkeren en dan denk ik ja zo komen we toch nooit een steek verder? Wanneer gaan we dan dat nieuwe beleid een keer met elkaar vaststellen? Dit zijn nota bene nieuwe wijken die de ontwikkelingsmotor zouden moeten zijn van het nieuwe beleid. Ik zie het niet gebeuren als ik mijn collega's zo hoor en dat betreurt ik want we hebben dus de fout gemaakt dat we in Rijswijk-Buiten niet meer openbaar vervoer voorziening hebben gecreëerd en daarom krijgen we dit soort knelpunten opnieuw en dat betreurt ik. Graag de reactie van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel de heer Van Enk, ga ik over naar de PvdA, de heer Van der Veer.

De heer Van der Veer PvdA: Ja dank u wel voorzitter. Ideeën van de woonzorgvisie spreekt de PvdA goed aan, PvdA maakt zich net als vele andere partijen zorgen over het hele communicatieproces want daar blijkt het toch steeds weer fout te gaan. Over de bouwhoogtes, ook in de aanpassing wordt niet duidelijk uitgelegd richting bewoners en wij hebben het ook niet kunnen lezen waarom je nou van 35 naar 42 meter moet. Aandacht voor parkeren. En de vraag is, waarom wordt er uitgegaan van een bij het akoestisch geluid. Er is een akoestisch geluidsonderzoek gebeurd en wij blijken dus de hogere waarde aan te houden dan de voorkeurswaarde, dat is de vraag waarom dat wordt gedaan? Dat is het even voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik over naar de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam WIJ: Ja bedankt, ja het stuk is natuurlijk al een keer in het Forum geweest. We hebben toen aangegeven dat we betreuren dat de communicatie zo lastig gaat tussen de gemeente, omwonenden en betrokkene en we hebben toen aangegeven van, kan daar geen verbetering in komen? En toen werd beaamd van ja het moet echt beter en daar gaan we in het vervolg op letten en ja dan schrik ik toch wel als er een inspreker hier weer komt die zegt ja, we krijgen vier dagen van te voren te horen dat dit in de raad besproken werd en de communicatie gaat nog steeds slecht en vragen worden nog steeds niet beantwoord. Denk ik van ja, dat is volgens mij niet helemaal de bedoeling. Kunnen we hier blijven praten totdat we een ons wegen maar dan schiet je ook niet heel veel mee op. Tegelijkertijd heeft een verhaal natuurlijk meerdere kanten, dat weet ik ook, dus ik hoor graag de toelichting van de wethouder hoe hij dit ziet en wat voor stappen er zijn ondernomen om die bewoners dan nu wel te betrekken. Ook aangezien de nieuwe informatie die we hebben gekregen, de nieuwe planvorming, of in ieder geval toevoegingen. En daarvoor wil ik het even laten bij de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank u wel. Laat ik beginnen met we waren eigenlijk verheugd dat het plan was teruggetrokken op 12-10, dat waren in feite de bezwaren van de omwonenden en eigenlijk alle reacties daaromheen werd het plan teruggetrokken. Met goede hoop hadden we ook eigenlijk getracht te hopen dat er ook aanpassingen zouden komen op het plan. Het enige wat er nou is aangepast is een beetje groen op de gevel. Dat de gevel een andere uitstraling krijgt. Maar qua hoogte, qua parkeren, is er gewoon helemaal niks veranderd. Dat betreurt ons ten zeerste. Op 12-10 was een raadsvergadering en daarna hebben de bewoners gewoon niks meer vernomen van de gemeente of van de wethouder. Terwijl was besproken, ook tijdens de raadsvergadering van 12-10 en ook nog eens een keer in een persoonlijk gesprek met wethouder Keus, dat de bewoners tot aanpassing van het plan zouden komen in overleg met de bewoners tot de aanpassing zouden komen van het plan. De bewoners hebben tot 30-11 dus tot 30 november, niks vernomen. En toen ineens plotseling nam wethouder Keus deel aan de bewonerscommissievergadering, 30-11 om mede te delen dat er een nieuw plan wordt gepresenteerd aan de gemeenteraad in een forum op 7 december. Dus al die bewoners dachten van huh een nieuw plan? Zou toch in overleg gaan met ons? Zouden we toch bij betrokken raken? Die

bezwaarschriften zouden worden besproken en ook de buurt en de bewonerscommissie zouden er toch bij worden betrokken? Nou die stonden dus letterlijk en figuurlijk met een mond vol tanden op 30-11. Ja, en dan laat ik eigenlijk alle moed weer in mijn schoenen zakken, er zijn afspraken gemaakt over de communicatie, afspraken gemaakt over participatie, er is gewoon niet geparticipeerd met de wijk, ook niet met de bewonerscommissie op dat moment. Toen de bewonerscommissie om stukken vroeg, ja goed mochten wij de stukken inzien, die waren niet ter handen op dat moment. Dus ja in navolging van de heer Wit en ook de Partij van de Arbeid, ja communicatie is weer volledig mis gegaan. Goed voorzitter, dat even gezegd hebbende betreuren wij nogmaals ook de uitwerkingsplannen in het begin van 't Haantje, dat is juli geweest. Ook de huidige bestemming van wonen aan 't Haantje van maximaal driehonderd woningen waarvan er maximaal dertig procent mag worden gestapeld. Al die plannen zijn gewoon in een mum van tijd verdubbeld. En ook de parkeersituatie, is meerdere malen aangevraagd, ook door andere partijen, we verwachten daar echt gewoon hele grote problemen want ook de inspreker gaf het al aan, ik moet nu al 's avonds moet ik einde van de wijk kijken voor een parkeerplekje, er is nergens plek, als we daar nog eens een keer gaan hoogbouwen dan komen we echt met parkeerproblemen. En ook daar is naar ons idee niet goed nog naar gekeken in het voorstel. En dan ja de hoogte van de toren. In alle voorgelegde plannen ook aan de bewonerscommissie en aan de bewoners is gesproken over 35 meter en ineens komt daar uit een doosje een nieuw plan van ruim 43 meter, sorry 42 meter. En waar het in een keer vandaan komt is ook niet besproken, niet uitgelegd, en dan vind ik inderdaad die spierballentaal in een stuk van "op dit moment is bij recht de maximale toegestane bouwhoogte 35 meter, maar het college van burgemeester en wethouder is bevoegd omwille van de toepassing de wijziging bevoegdheid de maximale toegestane bouwhoogte te verruimen tot 42 meter". En als je door blijft zeuren kunnen ze met een omgevingsvergunning nog met gebruikmaking van toepassing van de afwijkingsregel 46 meter 2, komt als een dreigement over, als spierballentaal, heel onprettig voor al deze bewoners. Ik heb ze gesproken voorzitter vandaag. Ik heb ze echt één voor één gesproken, het komt echt heel dreigend en heel vervelend over. Het verdient geen schoonheidsprijs. Dus ook daar zou ik een reactie op willen van de wethouder. En dan voorzitter, er wordt gesproken in het plan over de hoogte van de toren, het aanbrengen van het accent van de wijk kan ook eenvoudig worden bereikt met een gebouw wat lager is dan 43 meter. Dus het accent van de wijk gaat er echt niet op achteruit als je gewoon die 35 meter aanhoudt. Dus daar kan ik de bewoners absoluut helemaal in meegeven. Wat de inspreker ook aangaf, van ja dat privacy van een aantal direct naastgelegen woningen komt in het geding want ja de hoogbouw van een 35 meter van Cardia ligt precies naast de wilgen, staat wel heel dicht op de veranda van de woningen. Dat betekent dat eigenlijk, ja zoals de inspreker ook al aangaf, dat zij in de tuin wil zonnen lekker op een zomerse dag, kunnen alle burens meekijken en dat is ook niet in het plan voorbesproken. Kan volgens mij ook niet de bedoeling zijn, een beetje privacy mag wat bij betreft ook wel horen bij dit plan. Dus nogmaals, dit plan is teruggetrokken, is gewoon niet aangepast op de kleur en op het groen na, daarmee oké dat is fijn maar de rest zoals parkeren, de hoogte is voor ons echt nog een dingetje dus wij kunnen absoluut niet akkoord gaan met het voorstel en we zullen er ook alles aan doen, hoop ik nog steeds op meerdere partijen om de hoogte iets naar beneden te kunnen krijgen, dat we ook het parkeerprobleem kunnen aanpakken en dan pas zullen we in ons belang er over praten over een goed voorstel voor deze wijk want wij verwachten er echt hele grote problemen en met ons nog alle nieuwkomers, bewoners en de nu al vijftig mensen die bezwaren hebben ingediend. We staan volledig achter de bezwaren van deze bewoners. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over, tot slot, naar Onafhankelijk Rijswijk. De heer Jense.

De heer Jense OR: Voorzitter dank u wel. Voorzitter, als we elk plan wat voorgelegd wordt gaan vragen om minder hoogte en minder woningen dan creëren we ons eigen financieel risico vergroten we aanzienlijk. Een grondexploitatie is niet van alle dag. Wat mij betreft is het een prima plan, wat wel gezegd moet worden is,

wat meerdere partijen ook hebben gezegd, de communicatie schiet keer op keer tekort. Dan moet je achteraf aan mensen gaan uitleggen waarom en wat gebeurt. Probeer dat alstublieft aan de voorkant beter te regelen, dit gaat zo niet goed en dit gaat ten koste van de goede bedoelingen van de gemeente Rijswijk en het bouwen van een mooi plan. Ik vraag aandacht voor voldoende parkeerruimte en in tegenstelling tot wat de heer Van Enk zegt, en ik begrijp die discussie wel, als je meer auto's hebt krijg je misschien minder snel kansen op openbaar vervoer, dan zeg ik aan de andere kant, de hele Haagse binnenstad staat stampend vol auto's en die hebben ook openbaar vervoer. En in Nederland is het nu eenmaal zo, want dat hebben we destijds al zelf geprobeerd op de Vinex-locatie Ypenburg met elkaar, leg eerst een tramlijn aan en ga dan woningen bouwen. Maar zo zit Nederland niet in elkaar, zo zit de ruimtelijke ordening in Nederland niet in elkaar, gaat u maar bouwen dan kijken we straks wel wat we gaan doen op het gebied van openbaar vervoer met elkaar. Ja, vervelende volgorde wellicht maar het is nu even niet anders. Voorzitter, wat ons betreft heet dit plan onze instemming. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik nu bij de eerste termijn beantwoording vanuit het college. De heer Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja dank je wel voorzitter. Ja inderdaad, we hebben dit bestemmingsplan eerder besproken en naar aanleiding ook van die bespreking in het forum en ook naar aanleiding van wel ook wat inspraak hebben we het plan hebben we verzocht aan uw raad om het plan terug te nemen en te gaan kijken met de ontwikkelaar ook wat nog mogelijk is. Het klopt natuurlijk wat de heer Van Enk zegt, ja we gaan hier nu over het bestemmingsplan maar er was toch wel een soort van, zo voelde het in ieder geval, misschien wel draagvlak voor het plan, maar niet in volle overtuiging omdat er echt nog wel wat punten waren van nou ja als je daar toch inderdaad zo een hoogte accent, houd dan hier rekening mee, houd rekening mee met het feit dat je daar aan het park zit en het principe van stad en park omarmen elkaar. Ja, met die, met dat idee hebben we het plan inderdaad teruggedragen en zijn we in gesprek gegaan. Laat ik daar gewoon eerlijk in zijn, dat zijn niet de leukste persé gesprekken, want zo een ontwikkelaar die wil ook verder, de kosten voor bouw, alles neemt toe, staat best wel wat druk op ook financieel, dat mag natuurlijk ook duidelijk zijn. En een Cardia, dat is misschien nog wel het belangrijkste, die natuurlijk gewoon een heel urgent vraagstuk heeft om voor die doelgroep voldoende woningen ook te realiseren. Dus we zijn in gesprek gegaan en normaal gesproken heb je daar echt wel de tijd voor nodig om nog tot aanpassingen te komen omdat er zoveel voorwerk is gedaan. Dus er stond ook tijdsdruk op, dus ik snap de heer Weterings die zegt, ja het liefst zou je natuurlijk dat helemaal veel uitgebreider nog willen bespreken. Simpelweg de tijd is daar onvoldoende ook voor geweest, er is wel een gesprek met de bewonerscommissie geweest, ook met duidelijkheid ook dat zij ook de bewoners in het gebied ook vertegenwoordigen. Dat is de inzet geweest om op die manier ook toch het gesprek ook aan te gaan. Niet om toestemming te halen, ook daar ben ik gewoon heel duidelijk in geweest, ik ben ook transparant geweest over de belangen die spelen. Ook de urgentie van het vraagstuk, de maatschappelijke opgave die we hebben als gemeente om voldoende woningen te bouwen. Maar ook inderdaad die zorgappartementen waar enorme vraag ook naar is. Ook transparant dat er natuurlijk ook financiële belangen ook in het spel zijn. En in heel dat krachtenveld hebben we gehandeld zoals we hebben gehandeld. Ik heb bij de eerdere bespreking al aangegeven dat de communicatie en participatie dat dat de wensen heeft overgelaten. En dan ga ik dat ook niet mooier maken of excuses daarvoor verzinnen, dat moet gewoon beter. Er wordt een evaluatie ook uitgevoerd en naar het participatiebeleid. Ik vind dat we daar ook lering uit moeten trekken en dat we daar veel eerder in staat zijn ook om omwonenden en andere belanghebbenden om die goed mee te nemen. En zeker ook als je afwijkt of in dit specifieke geval je hebt een bestemming... sorry voorzitter, ik zag even een handje voorbij komen maar...

De voorzitter: Ja de heer Oelen, een korte interruptie.

De heer Oelen VVD: Ja dank u wel voorzitter. Maar dan vraag ik toch aan de wethouder waarom is dat nou in de afgelopen twee maanden dan niet beter gegaan? De periode kan best wel kort zijn, maar in twee maanden zitten best wel heel veel werkbare dagen. Dus waarom heeft u dat met de wetenschap dat ontzettend kritisch was gereageerd op het eerdere participatietraject, waarom heeft u dat nou niet gewoon fatsoenlijk opgepakt? Geef daar nou eens klip en klaar antwoord op. Is dat onwil, onkunde, wat is het?

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Nee dat is absoluut geen onwil of onkunde. Het gaat er ook om dat je wel heel scherp ik zeg niet dat het goed of perfect is gegaan, maar wat wel absoluut de aandacht nodig heeft is dat je ook helder bent in de verwachtingen die er zijn. Als ik dan hoor dat een plan compleet verandert of zo of dat we dat in co-creatie nog gaan doen dan is dat gewoon niet het geval. En de in dit geval moest er eerst gesproken worden met de ontwikkelaars wat de ruimte ook was in eventuele aanpassingen nog binnen het plan. En eerder dat dat soort overleggen ook tot stand zijn gekomen... Eerst moet je natuurlijk zelf nog reflecteren op wat er in het forum is gezegd, je standpunt bepalen en wat je in gaat brengen. Want je krijgt niet alles voor elkaar. En dan moet er gewoon concreet moeten daar ook afspraken gemaakt worden. En of het goed is gegaan nou ja dat laat ik nu ook even aan u en ik constateer in ieder geval dat de inspreker ik heb het niet mee kunnen krijgen maar daar niet tevreden over is. Ik kan u ook zeggen dat degene de vertegenwoordiger van de bewonerscommissie dat die ook niet daarover te spreken was dat het zo laat pas dat daar in gesprek over ging. Dus ook daarvan moet ik lering trekken. Maar het is wel gewoon het verhaal. Er moest eerst gesproken worden met de ontwikkelaar om te kijken wat er überhaupt mogelijk was. Ook om geen valse verwachtingen te wekken dat daar nog heel veel manoeuvreerruimte zou zijn of dat er echt gesproken zou gaan worden ook over verdiepingen eraf of dergelijke. Ja en dat is de afweging geweest. Of dat een goede is geweest nou ja daar hebben we het nu dan over. Maar in zijn algemeenheid dat dit echt beter moet. Waar ik overigens ook met u eens bent heer Oelen is als het gaat over van als je een bestemmingsplan hebt en er zijn regels om af te wijken dat je dat inderdaad ook gewoon goed moet communiceren. Want feitelijk klopt het, bij de koop van de woning is er gewoon ook een plicht eigenlijk ook van de koper en de verkoper om duidelijkheid te verschaffen over wat er planologisch in de omgeving mogelijk is. Feitelijk, wettelijk, strikt formeel, was dit dus ook duidelijk. Maar ik ben het met u eens van als we in een vervolg in een dergelijke situatie komen zouden we dit beter kunnen de afwegingen die dan worden gemaakt zouden we dat beter wellicht uiteen kunnen zetten. Nou hier en dat hebben we ook bij de eerste behandeling van het stuk ook gezegd, tuurlijk het is een complex project. Er zitten zorgappartementen zitten erin, er zitten de huurappartementen zitten erin die we ook niet sky-high als huurprijs... want we hebben ook natuurlijk doelstelling om ook het toch ook bereikbaar ook te houden voor huurders. Dus de marges zijn krap. En ja op al die onderdelen dat geldt dus ook waarom er dus is afgeweken van het eerdere plan om het parkeren om dat overdekt te doen. Ja om aan al die wensen te voldoen ja kijk je moet het ook financieel rond te rekenen uiteindelijk zijn. En dat betekent ook dat je soms concessies moet doen aan het eerdere plan, maar dat moet je wel uit kunnen leggen. En een van de zaken is dat we nu op een andere manier inderdaad met het parkeren omgaan. Dat wordt dus niet overdekt. Maar dat proberen we naar de randen hebben we dat weten te verplaatsen. En ook is het en dat komt wat minder uit deze tekeningen naar voren maar dat is wel de inzet om dat uit zicht ook te houden vanaf als je kijkt vanaf de Beatrixlaan. Om dat niet om niet het blik als het ware dat dat prominent in zicht is. Maar ja dit is wel wat het is. En ik ben het wel echt met de heer Van Enk in dat opzicht met zijn analyse eens zonder daar gelijk een waardeoordeel nou ja wel, van ja je had hier als het gaat over OV, en het is lastig beetje kip-en-ei-vraagstuk zoals de heer Jense het ook omschrijft van ja wat komt er nou eerder, OV en dan woningen of woningen en heb je dan een goed verhaal om OV te realiseren. Nou dan heb ik wel goed nieuws dat de lijn buslijn 51 dat die heeft aangegeven dat die een hogere frequentie daar wil

gaan rijden. Dus dat is in ieder geval één stap als het gaat over OV wat gelukkig wat verbetert. Maar ook toch het is hier nog niet eerder echt genoemd, maar deelmobiliteit ja daar gaan we het straks later op de avond nog over hebben. Het moet zichzelf bewijzen dat is helemaal waar. Maar het idee inderdaad dat de ruimte schaars is dat we alles willen, dat we inderdaad ook dat het aantrekkelijk moet zijn, het leefbaar moet zijn, dat we veel groen willen hebben. Dat we ruimte willen hebben voor onze kinderen om daar te spelen. Ja dat concurreert de auto concurreert ook met al die wensen. En wij gaan nu daar zijn we al mee bezig met de deelmobiliteit om daarmee om dat als ook als alternatief voor met name die tweede auto om dat ja om dat te laten zijn. We zullen dat moeten blijven monitoren natuurlijk of dat optimaal ook gebruikt wordt. En of dat inderdaad ook echt goed geadopteerd wordt als het ware door de wijk. Maar dat is wel de toekomst. We moeten echt op andere manieren over mobiliteit gaan denken. En als u vraagt van brengt u ook OV naast deze buslijn 51 hogere frequentie, gaat u er ook voor zorgen dat de druk vanuit Rijswijk hoog blijft om OV daar beter te situationeren? Betere plek te laten geven. Dan ja dan zeg ik daar ja op. Want ik vind echt dat we daar voor Parkrijk eigenlijk al te laat mee daar hadden we nou ja te laat nou ja daar zijn we wat laat mee. Daar moeten we gewoon daar moeten we echt een inhaalslag maken. Maar ook als het gaat over de ontwikkeling van Pasgeld moeten we daar nu al inderdaad moeten we dat hoog op de agenda krijgen. En dat we niet pas nou ja pas als de woningen staan daar pas aandacht voor gaan hebben. Dus daar ja daar onderschrijf ik inderdaad het belang om die druk hoog te houden om de OV daar goed om die belangen om dat goed te laten landen in RijswijkBuiten. Voorzitter, ik had nog iets over de groene gevels. Inderdaad niet het bestemmingsplan maar toch even een feitelijke vraag. Het gaat niet over VvE's, het gaat om Bouwinvest die daar de appartementen gaat verhuren. En het wordt dus centraal aangestuurd. Ja dus ik kan me voorstellen dat is niet dat is inderdaad iets tussen Bouwinvest en de huurders zal dat een afspraak inderdaad moeten zijn. Maar dat wordt op die manier wordt dat geregeld. Ja voorzitter, ik zit nog even te kijken welke vragen er nog meer zijn. Ja de vraag van de heer Van Enk inderdaad van ja dat gaat die had een vraag over de bouwenvelop. Maar dat bestemmingsplan gaat inderdaad over de bouwhoogtes die we gaan vastleggen van de gebouwen. En ja bouwenvelop ja dat is even de verzamelnaam voor de maximale bouwmogelijkheden. Maar het gaat concreet in het bestemmingsplan om de gebouwen die we nu inderdaad hebben geprojecteerd. En ik ben het met u eens als het gaat dan wil je alles gemiddeld hetzelfde houden, ook stedenbouwkundig nou ja als je daar de plaatjes van ziet dat is echt niet om aan te zien aan te gluren. Dan is dit inderdaad een betere. We hebben ook zoals u ziet het hoogste gebouw ook het verst mogelijk afgezet tegenover de bestaande bebouwing. Dus zo maximaal naar de Beatrixlaan toe ook om nou ja dat de gebouwen de omwonenden die daar zijn daar nou ja als er overlast zou zijn dat het zo ver mogelijk van de bestaande woningen is afgebouwd. Dus dat is zo hebben we op die manier hebben we daar ook rekening mee gehouden. Ja voorzitter, ja ik kan alleen maar zeggen tegen heer Weterings ja ik heb het geprobeerd uit te leggen welke belangen er zijn, welke opgaves we hebben, hoe we daar gehoor aan geven. Natuurlijk kan ik me er iets bij voorstellen en natuurlijk is het ook volkomen logisch dat bewoners opkomen voor hun belangen. Maar wij hebben als gemeente ook het algemeen belang te dienen. Er is een enorm tekort aan woningen. En de afwegingen die wij hebben nu hebben gemaakt is om op deze manier invulling aan te geven. We hebben dus als college ook niet voorgesteld nog los van de financiële consequenties waar u ook dan een voorstel zou moeten doen de heer Weterings hoe die dat gaat opvangen om verdiepingen eraf te halen. Maar kiezen er om andere redenen namelijk die enorme vraag naar woningen kiezen wij daarvoor om dat niet voor te stellen aan uw raad. Dat was het voor mij voor eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de tweede termijn. En dan begin ik weer bij Beter Voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Voorzitter, bedankt voor de antwoorden in ieder geval in eerste termijn. Ja kijk er is heel veel over gezegd als het gaat om de inbreng van de bewoners. En de verhoging van het project als zodanig ja Beter Voor Rijswijk begrijpt best wel dat op een gegeven moment als er ruimte is dat je op een gegeven moment die ruimte ook gebruikt. En ja er werd op een gegeven moment door de inspreker ook aangegeven van ja dan kijken ze bij mij in de tuin. Ja ik heb het sterke vermoeden of je nu daar iets van 35 meter neerzet of 42 of 46,2 meter dat in alle gevallen er gewoon in die tuin wordt gekeken. Dus ik vind dat een beetje dubbel. Ik begrijp best dat de druk daar vooral toeneemt. En we hebben het net over parkeren in ieder geval gehad. Parkeren dat blijft echt wel een dingetje. Straks gaan we het nog over mobiliteit hebben. En dan wordt ook heel eenvoudig met het grootste gemak aangegeven dat eigenlijk de auto als laatste punt ja bij wijze van spreken dan moet worden gezien. Het zogenaamde STOMP-principe. De voetganger gaat voor en de auto die komt dan helemaal aan het laatst de privéauto. Nou ik moet dat nog zien gebeuren. Dit is meer dan twintig jaar geleden begon de eerste discussie over deelmobiliteit. En daar is onder andere ook de Greenwheels uit voortgekomen. Dat werkt best. Maar als je nou zegt van jongens dit heeft een groei meegemaakt zoals men dat toentertijd voorhield. Het geheel niet, het geheel niet. Maar goed, het voorstel zoals het er ligt Beter Van Rijswijk kan zich feitelijk er wel in vinden. Alhoewel we met name toch een kritische uitspraak willen doen over de oplossing die voorlopig is gekozen voor parkeren. Want daar denkt men toch dat er op termijn ja een verbeterde oplossing zal moeten komen. Misschien wel tijdens de verdere uitontwikkeling van het plan. Want het is nog maar het bestemmingsplan. Dus het is nog niet feitelijk het plan zoals het definitief ontwikkeld wordt. Dat is het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan GroenLinks, de heer Wit.

De heer Wit GL: Ja voorzitter, dank u wel. En dank aan de wethouder ook voor de beantwoording. Nou de opmerking van de heer Braam over mobiliteit die parkeer ik even. Want dan gaat mijn collega straks wel op in vermoed ik. Ik heb eigenlijk nog maar één vraag. En dat die gaat over het groen, de groene vingers. De wijk in vanuit het park. Dat wordt al meerdere malen heb ik daar een vraag over gesteld. Mijn collega in andere vergaderingen ook. Het is een van de uitgangspunten van dit project geweest altijd. Ik zie het op geen enkele wijze terug. Sterker nog, ik denk dat we bijna het tegenovergestelde mogen constateren in deze wijk. Ook in dit plan zie ik dat niet terugkomen. Dus ik vraag me af wanneer we nou eens een keer die stap gaan zetten om dat wel voor elkaar te krijgen. Want het is zo langzamerhand ja wordt het gewoon straks een harde scheiding tussen bewoning en park. En dat kan toch niet de bedoeling zijn geweest van de oorspronkelijke opzet.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Veerman, DD6, tweede termijn.

De heer Veerman D66: Dank u wel voorzitter. Ik vond het leuk dat ik gewezen werd het niet hadden over de mobiliteit, terwijl wij toch een van de eerste zijn als ik meneer Van Enk de hand mag geven dat wij begonnen met deelauto, ov, fiets, noem het maar op. Dus dat vind ik leuk dat het CDA nu ook uiteindelijk die lijn kiest. Dan kunnen we de hand vanuit het CDA uitsteken zeg maar dat ze daar nu ook aandacht voor hebben. Maar het probleem ligt hem eigenlijk natuurlijk is dat wij eigenlijk gaan bouwen eigenlijk, één, gaan we de hoogte in om het rendabel te krijgen. Parkeergarage gaat weg. En de auto's blijven op straat staan. Daar zit een beetje het grote probleem. Dat wij van tevoren moeten afspreken van als we zo hoog willen bouwen moeten we ook zorgen dat die parkeergarage er komt. Of en daar heb ik ook nog geen antwoord op gehoord, wat is die parkeernorm nou per huishouden daar? Ligt die nou op één net zoals bijvoorbeeld in de Bogaard. Want daar kan je natuurlijk je marges mee berekenen. En daar kunnen we nog denk ik wel het verschil maken. Maar dat willen we iedere keer niet noemen. Iedere keer niet meer te rekenen. Dan denk ik van ja we kunnen echt wel mensen krijgen die maar één auto per huishouden hebben, al denken we vaak van niet. Maar het is gewoon

de norm stellen. En er komen echt wel mensen bij deze woningnood die maar één auto hebben. Laten we daar vanuit gaan. Dan hebben in ieder geval minder auto's om die gebouwen heen. Daar kunnen we denk ik wel een punt maken en winst boeken denk ik. Ik krijg ook geen antwoord op mijn vraag hoeveel auto's nou daadwerkelijk de wijk ingaan. Want ik hoor 330, ik hoor 381. Als ik het sommetje maakt van 480 auto's daar om het gebouw heen min 150 die op het eigen terrein kunnen parkeren zijn dat er dus toch 350 auto's die de wijk in moeten. Dat zijn behoorlijke aantallen. En als we het over groen hebben dan zie ik al gebeuren dat we aan de rand van het mooie park zeg maar daar zo daar hebben we wat parkeerplaatsen liggen. Daar natuurlijk mensen daar langs lopen en dan gaan ze daar straks de auto natuurlijk neerzetten als er voor de rest geen plek meer is in de wijk. Kan je dus ook voorkomen. Dat betekent dat voor recreatie daar voor in het park dat er ook straks minder plekken zullen zijn. Dus ik ben benieuwd hoe de wethouder dat denkt op te vangen, al die plaatsen in die wijk om die omgeving heen. Ja het wordt een infarct om het zo maar te zeggen als je niet oppast daar zo niet alleen voor parkeren maar ook om eruit te komen op drukke dagen. Dus ik denk wel dat er wat moet gebeuren. Volgens mij was dat mijn tweede termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oelen van de VVD.

De heer Oelen VVD: Dank u wel voorzitter. Wethouder dank voor de beantwoording. Ik hoor een ja althans ik denk een hoop mea culpa te horen ook hoe het is gegaan. Dat is in ieder geval wat. Het is wel jammer nogmaals en ja ik wil dat zou er toch maar inwrijven dat dat niet wat eerder was verbeterd. Maar dat gezegd hebbende in het proces is het niet goed gegaan. En ik kan daar heel erg gedetailleerd op reageren met al uw uitleg over ja we moesten er eerst op het stadhuis nog over nadenken en moesten we nog met de ontwikkelaars over praten. En goh en toen was het opeens 5 december. En toen was Sinterklaas er. En toen hadden al de forumvergadering. En toen moesten we eigenlijk ook nog iets met de omwonenden doen. Nou ja als u daar een keer met mij over wil praten hoe je dat wel op een slimme manier kan doen dan ben ik er natuurlijk graag toe bereid. Op de inhoud van het plan ja ik denk dat het voor wat betreft de VVD Rijswijk dat dit het gewoon maar moet zijn. En dat er gebouwd moet gaan worden. Dus wij zullen dit voorstel gaan steunen. En sterker nog, het kan wat ons betreft als een akkoordstuk straks naar de raad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, ik vond de antwoorden van de wethouder helder. Ik denk dat we voldoende weten om de afweging te maken voor dit plan. En het CDA constateert dat hier gewoon een duidelijk belangenconflict ligt tussen bestaande bewoners en nieuwe bewoners. Die we ook in Rijswijk zullen aantreffen. Veel ouderen die zeker heel erg veel behoefte aan hebben. En het CDA zal daar uiteindelijk positief in gaan stemmen. Wij zullen het plan met alle mits en maren uiteindelijk gaan steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik de heer Van der Veer van de PvdA.

De heer Van de Veer PvdA: Dank u wel voorzitter. Wethouder bedankt voor de beantwoording. Volgens mij heb ik geen vragen over de geluidsnormen. Die volgens ons hoger zijn dan de voorkeurswaarde. En nou wij wachten de discussie straks in de raad af.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Dam, Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam WIJ.: Ja bedankt. Ja ik wou toch nog even terugkomen op de interruptie van meneer Oelen. En de beantwoording daarvan. Nou over de snelheid waarmee naar inwoners gereageerd word ik vind het antwoord toch... ja ik snap dat de wethouder graag de juiste antwoorden wil hebben en volledig wil zijn. En je

moet ook kijken naar de beweegruimte die mogelijk is. En dat is ook zeker bij de ontwikkelaar. Dat is nou logisch lijkt me. Goede informatie geven aan de inwoners daar dat is denk ik het begin van goede communicatie. Alleen waarom dat dan twee maanden moet duren om het gesprek aan te gaan dat is mij nog volledig onduidelijk. Want ik bedoel ik kan me twee maanden geleden herinneren dat we de discussie rondom het COA hadden. Waar binnen een week bij alle hoge tafels werd aangeschoven. Dan lijkt het me nu om een gesprek te regelen met een ontwikkelaar in vergelijking toch een wat minder grote opgave. En dat hoeft dan echt geen twee maanden te duren. Dus ja graag daar in het vervolg toch wel wat verbetering in. Nou maar daarbij laat ik het. En ik we zien de discussie in de raad tegemoet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank u wel. Ja voorzitter, ik vind het ook niet geloofwaardig dat er twee maanden radiostilte is. Dat de wethouder snor drukte bij de bewoners, het plan terugneemt, deze goed zal bekijken. Uiteindelijk het plan weer gewoon geheel teruggeeft zonder aanpassingen. Op een beetje groen na. Dat is ook ongeloofwaardig geweest. Nogmaals, over het parkeerprobleem het ik de wethouder ook niet gehoord. Dan sterker nog, het parkeren op eigen terrein stond tot voorjaar 2020 in de plannen. Dat is in één keer eruit geknald met een oplossing 250 vierkante meter groen opofferen om te kunnen parkeren op straat. En voor de rest wat ik al zei, de hoogbouw leidt tot verlies van woonplot van omwonenden. En een flink aantal woningen zullen door projecten meerdere maanden van het jaar geen of nauwelijks zon hebben in de voor- of achtertuin of in de namiddag. Dat blijkt ook uit de zonnestudie wat in het plan is gepresenteerd. Dus voor een aantal van de woningen zal er ook behoorlijke schaduwval zijn van het appartementengebouw. En ook de opbrengst van de zonnepanelen komt ook nog eens een keer in het geding. Wat mij betreft mogen ze die ook gewoon gaan verhalen op de gemeente Rijswijk dan. En dan normaal is het accent het aanbrengen van het hoogteaccent in de wijk. Had ook bereikt kunnen worden met een lagere hoogte van 35 meter. En in alle eerdere gepresenteerde plannen stond er gewoon 35 meter. Smoesjes van de website niet upgegrade niet upgeload, de website was niet in orde. Ja ik vind het gewoon echt schandalig, sorry dat ik het zeg. En trouwens, u geeft aan ja we moesten tempo maken, we moesten bouwplannen maken. We moeten doorgaan met de bouw. Nou ik zou u vertellen de bewoners gaan tot en met de Raad van State dus u kan voorlopig dit plan alsnog even opzij schuiven. Want ik kan best begrijpen dat de bewoners hier tot het uiterste willen gaan. Want ze zijn gewoon in principe ja ik wil niet zeggen voorgelogen, maar vals geïnformeerd. Niet goed geïnformeerd. Er is informatie achter gehouden. Bij de laatste vergadering waren er nog steeds geen stukken. Dan ineens afgelopen week komen er stukken waar we op moeten reageren. Een hele korte periode. Ik vind het kan gewoon echt niet zoals het er nu gewoon voor ligt. En ik wens zowel de gemeente Rijswijk als de bewoners heel veel succes bij de Raad van State. Hopelijk komt daar een beslissing uit. Dan kunnen we verder kijken. Want zelfs ook ik kan niet tegen de Raad van State gaan. De gemeente kan het ook niet. Maar ik hoop nogmaals dat de Raad van State uitspraak gaat doen in het voordeel van de bewoners. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik tot slot bij de heer Jense van Onafhankelijk Rijswijk.

De heer Jense OR: Voorzitter, dank u wel. Alles gehoord hebbende wijzig er bij ons niets in het idee om te zeggen akkoord met het plan. Er moet ons wel van het hart en volgens hebben dat meerdere insprekers ook gezegd, zorg er wel voor dat bij verdere ontwikkeling de grens tussen het park en de bebouwing niet te hard is. Er is van den beginne af altijd gezegd, groene vingers vanuit het park de wijk in. In plaats van bij wijze van spreken we bouwen het park in. En ik vind dat dat wat onderbelicht begint te raken. Dus heb daar zorg voor in de toekomst. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Keus voor de tweede termijn. Als het kan graag kort wethouder.

Wethouder de heer Keus: Dank u wel voorzitter. Ja het is duidelijk hoe partijen erin staan. Inderdaad ook de erkenning dat het ook een afweging is van allerlei belangen. Dus ik ben ook blij met de steun inderdaad ook voor die afweging. En dus voor het plan. Ik zit even te kijken inderdaad naar de vragen nog in tweede termijn. Ja als het gaat over de groene vingers waar de heer Jense het over heeft. Maar ook de fractie van GroenLinks is dat een terecht punt. Dat is ook een punt van zorg die ik ook deel. Het gaat over hoe we het park eigenlijk de wijk ook in krijgen. We het is als je even buiten het plan nee niet buiten het plan, zelfs in het plan zelf, daar gaan we het ook nog over hebben. We hebben het in het investeringsplan ook de langzaamverkeerbrug staat in de begroting die maakt het bestemmingsplan wat we nu gaan vaststellen dan maakt dat ook mogelijk. Ook planologisch de aanlanding van die brug. En dan heb je bijvoorbeeld het toegankelijker maken van Wilhelminapark voor heel Sion eigenlijk vanuit die. Dus dat is ook een wijze, dat is ook stedenbouwkundig wordt dat ook op die manier beargumenteerd. En als je dan binnen het plan gaat kijken ben ik met u eens dat u nu heel veel steen ziet. Ik vind dat we daar aandacht voor moeten hebben om ook kwaliteit van het bestaande groen om dat te verbeteren. Maar ook inderdaad dat principe van die groene vingers dat we dat veel sterker en ook bij toekomstige ontwikkeling dat we dat ook veel beter echt gaan realiseren in de plannen. Dus nou een van die zaken er is nu geen overdekt parkeerdek. Het is niet alleen financiën maar het is ook een vraag eigenlijk geweest om een soort van binnenplaatsachtig iets te krijgen. En als je kijkt vanuit perspectief is het ook een doorkijk naar het park mogelijk, nu ook in plaats van dat je tegen een overdekte parkeergarage ook aan kijkt. Dus het zijn ook principes op die manier hoe we dat op die manier invulling aan proberen te geven. Maar of dat voldoende is dat moet bij de verdere uitwerking inderdaad blijken. Maar het komt het plan zeker te goede dat we daar aan die principes dat we daar trouw aan blijven. Dus daar is zeker nou ja heeft ook mijn aandacht.

De voorzitter: De heer Wit interruptie.

De heer Wit GL: Ja heel kort, ja ik de voorzitter de wethouder die noemt het trouw blijven aan het principe. Maar het principe is tot nu toch nog niet in beginsel toegepast. Dus en u kunt wel nu de Sion gaan maar we hebben het hier over Parkwijk. Parkwijk waarin dit heel duidelijk vanaf het begin af aan in de ontwerpen heeft gestaan. En de antwoorden die u nu geeft maken mij niet gerust erop dat wij op korte termijn daadwerkelijk groene vingers gaan zien. Dus nogmaals mijn vraag nou niet mijn vraag maar mijn pleidooi om daar echt meer aandacht aan te besteden. En desnoods in co-creatie. Laten we het maar een keer doen met de bewoners. Kijken wat hoe zij dat graag dan zouden willen zien. Misschien kunt u daar nog een handreiking doen een keer.

De voorzitter: Dat is duidelijk. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja oké, nee die staat genoteerd. En ik neem het zeker mee die neem ik zeker mee. Even kijk ja dan kom ik het parkeren. De fractie nou eigenlijk vele fracties hebben daar nog aandacht voor gevraagd. En feitelijk een vraag vanuit de fractie van D66 over de parkeernorm. Die is 1,35. Dat is ook altijd gewoon gecommuniceerd is dat. En de bewoners van Parkwijk van het eerste uur hebben over het algemeen allemaal ook een eigen plek, een parkeerplek inderdaad waar de ja maar een beetje de spanning op zit. Dus ook voor die tweede auto. En daar heb ik net al eerder van gezegd dat we ook echt in het kader van mobiliteitstransitie anders moeten gaan denken inderdaad over mobiliteit. We zetten daar echt heel concreet op in met de deelmobiliteit. Parkwijk is de eerste eigenlijk waar we echt met mobiliteit hups ook aan de slag gaan. Het moet natuurlijk moet het zich allemaal bewijzen. Daar moeten we ook scherp op zijn, we moeten blijven monitoren en aanpassen als het nodig is. Maar dat is wel iets van de lange adem. En wat we ook bestuurlijk, politiek ook echt aan moeten durven. Want anders blijven we inderdaad in het nou ja wat andere fracties ook al gezegd ja dan staan we gewoon stil letterlijk. En dus dat moeten we ook een kans geven. Die

parkeerdruk daar is ook onderzoek naar gedaan naar aanleiding heb ik begrepen naar aanleiding ook van signalen vanuit de buurt. Er is onderzoek naar gedaan dat niet alle beschikbare parkeerplaatsen dat dat altijd bezet is. Dus op basis van die tellingen moet er gewoon voldoende parkeergelegenheid zijn. Maar dat is wel iets natuurlijk wat we continu moeten blijven monitoren. Maar op basis van de gegevens die we nu hebben en de onderzoeken die we hebben gedaan moet dit gewoon mogelijk zijn. Maar we moeten natuurlijk scherp blijven op hoe het in de praktijk uitpakt. Eigenlijk die tweede auto zou niet nodig moeten zijn. Als er inderdaad gewoon goed ov geregeld is. Deelmobiliteit ook ja echt wordt omarmt om het zo maar te zeggen. Als echt een volwaardige vervanger van die tweede auto. Maar ja daar moeten we wel ook ja met elkaar moeten we dat proces wel aan durven gaan. Ja dan heb ik ja de fractie van de VVD die doet eigenlijk de uitnodiging die heeft inderdaad daar wel een idee bij hoe dat beter kan. Nou die uitnodiging iedereen die mij op die manier uitnodigt zal ik altijd met een handreiking benaderen. Dus bij deze ook neem ik de uitnodiging aan. Ga ik graag met u in gesprek. Ja dan even kijken was er nog door de fractie van de Partij van de Arbeid iets over akoestiek. Ja je zit aan de Beatrixlaan en bij het spoor. Dus je zal altijd daar rekening mee moeten houden met de grenswaardes. Ook de omgevingsdienst Haaglanden heeft daar natuurlijk een formele rol ook in. En die hebben daar ook inmiddels ook de vergunning ook voor afgegeven. Ja fractie van Wij. over de verbeteringen ja dat ben ik natuurlijk helemaal mee eens. Daar moeten we echt ja we moeten daar echt ja het is een hoop weerstand die je krijgt. Waarvan ik echt denk ook van ja is dat nou altijd is het sowieso altijd te ondervangen. Want zoals de heer Van Enk ook zei, dat klopt ook, er zijn gewoon tegenstrijdigen belangen. Of je dat helemaal kan ondervangen daarmee dat weet je niet. Maar het mag daar niet aan liggen. Dus ja daar moeten we echt aandacht voor hebben. Zeker omdat we waar we bouwen ja gewoon steeds meer mensen ook komen te wonen. Dus de omgeving wordt ook gewoon complexer. Dus je zal je omgevingsmanagement gewoon echt op orde moeten hebben. En daar goed aandacht voor moeten hebben. Ja dan de fractie van Rijswijks Belang tot aan de Raad van State. Ja tuurlijk we leven in een rechtstaat. En het staat mensen natuurlijk vrij om de juridische weg te bewandelen. Ja daar ga ik verder ook niks over zeggen. Ja u nou ja u moedigt het bijna aan. Dat is jammer denk ik. Want we hebben ook u erkent iets minder de belangen dan ook die we hebben de maatschappelijke opgaves die we hebben. En ook de zorgappartementen ook dat betekent dat dat eventuele vertraging oploopt.

De voorzitter: Korte interruptie van de heer Weterings.

De heer Weterings RB: Ja voorzitter, ik hoorde u moedigt het aan. Ik heb inderdaad gezegd dat ik de bewoners ondersteun. Want u drukt twee maanden uw snor. U zou in gesprek gaan met de bewoners, zal ze erbij betrekken. Dat heeft u gewoon niet gedaan. U bent gewoon twee maanden verdwenen van de aardbodem. U is in een keer overvallen op 30/11 met nieuwe raadsvoorstellen. Bewoners er niet bij betrokken. Dus de problemen die u nu op uw hals haalt heeft u aan uzelf te danken.

De voorzitter: De heer Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter, kijk in alle eerlijkheid heb ik aangegeven dat communicatie, participatie gewoon beter moet. Maar dat ik helemaal niet in gesprek ben geweest dat klopt natuurlijk ook niet. En de heer Weterings ja u zit in de raad. U bent ook dan aan zet als u naar de bewoners toe een alternatief plan. Dan zie ik ook uw voorstel, uw tegenvoorstel tegemoet in de raad. Met inderdaad financiële implicaties. Ik heb u alles en ook de bewoners uiteengezet hoe complex zo'n proces en zo'n project is. Ja u bent kaderstellend en u mag natuurlijk een alternatief plan voor bedenken als u echt denkt als dat allemaal haalbaar is en ook voldoet en tegemoet komt aan de maatschappelijke opgaves die we met elkaar hebben. Dus bij deze daag ik jullie daar ook dan toe uit.

De voorzitter: De heer Weterings, een korte interruptie.

De heer Weterings RB: Altijd maar weer wegduiken achter juridisch complex, moeilijk en zo. Daar trappen we niet meer in. Ik bedoel de Raad van State gaat nu een uitspraak doen en ik wens u veel succes.

De voorzitter: De heer Veerman nog een interruptie. Kort alstublieft.

De heer Veerman D66: Maar wat ik iedere keer jammer vind is dat we een bepaalde wijk een bepaald groepje mensen wat daar straks de dupe van wordt. Ik ben het met je eens hoor met u eens wethouder dat we een zaak moeten hebben en zeker dit mooie concept wat zeker mooi is, maar ik denk van ja moeten we daar zo'n klein woonwijkje daar straks de dupe van laten worden om het dan maar door te laten gaan. Ik vind die spanning die zit er te ver op dat vind ik zo jammer dat we die keuze niet kan maken eigenlijk. Dan denk ik van ja waar zadelen we die mensen mee op. Ik vind ook dat dat noodzakelijk is. Maar dat het parkeerprobleem dan op een klein groepje mensen wordt afgewenteld. Dat we daar niet onze verantwoordelijkheid in nemen dat vind ik dan wel erg jammer.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter, dat moet blijken. Want u spreekt inderdaad over van de verwachting dat dat op die manier zal uitpakken. Maar het beleid is er inderdaad op gericht om dat niet zo te laten zijn. Maar dat levert inderdaad wel nou ja het moet zich allemaal bewijzen. Ik heb net over de deelmobiliteit. Ik heb het over de ov-bereikbaarheid. En maar inderdaad het is een spanningsveld. En het enige wat wij kunnen doen is zowel om aan die maatschappelijke opgaves te voldoen om te blijven monitoren dat inderdaad het niet onevenredig is straks dat want het wordt gewoon drukker in het gebied, laten we daar eerlijk over zijn. Maar dat het wel aanvaardbaar blijft. En binnen de marges die we met elkaar ook hebben afgesproken. Dat is de verantwoordelijkheid die we nu hebben. En ja verder voorzitter, is dit het plan zoals het is. En ligt het voor. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn. Ik heb in ieder geval een toezegging genoteerd en die kan wat mij betreft ook op de toezeggingenlijst terecht komen dat het college aandacht gaat geven aan het verder uitwerken van de groene vingers in de wijk Parkrijk in relatie tot het Wilhelminapark. Als ik nu kijk naar het debat zou ik dan kunnen concluderen dat dit stuk als hamerstuk naar de raad toe kan waarbij de partijen uiteraard de mogelijkheid hebben om een stemverklaring te doen, of is er toch nog behoefte aan een bespreking in de raad? De heer Weterings.

De heer Weterings RB: Graag een bespreking in de raad voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we het als **bespreekstuk** naar de raad geleiden.

13. Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Sterpassage (RV 21-071)

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik bij agendapunt 13, het raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan Sterpassage. Ik begin met GroenLinks. De heer Wit ja.

De heer Wit GL: Ja dank u wel voorzitter. GroenLinks staat in principe positief tegenover het raadsvoorstel. Maar wel met een paar opmerkingen. In het stuk staat natuurinclusief bouwen waar mogelijk. Maar ik begrijp dat er randvoorwaarden gesteld worden aan dat uitgangspunt. Maar natuurinclusief bouwen is natuurlijk

altijd mogelijk in welke mate dan ook. Dus probeer in ieder geval alles aan de kant houden wat mogelijk is. Vanzelfsprekend dient de ontwikkeling te doen ook inderdaad aan de vigerende eisen op het gebied van duurzaamheid. En daar heb ik wel een vraag over. Want kunnen we dan constateren dat dat betekent BENG 2, primair fossiel gebruik op nul? Kan de wethouder dat nog bevestigen? Het voornemen om deelauto's onderdeel te maken van het parkeerregime of in ieder geval van het mobiliteitsregime kan op steun rekenen van GroenLinks. Bij voorkeur met een variant met elektrische auto's. Maar dat betekent dus ook dat je heel erg goed moet gaan communiceren tijdens de verkoop dat autobezit niet het uitgangspunt is van dit project of in ieder geval niet het basisuitgangspunt voor alle woningen. En dat hebben we net al gezien in het vorige raadsvoorstel, die communicatie die is echt heel erg belangrijk. We willen niet hebben dat we inderdaad nou ja er komt geen vergunning heb ik begrepen voor op straat parkeren. Maar uiteindelijk wil je niet de druk verleggen. In relatie tot de inrichtingen van de Steenvoordelaan, het toevoegen van woningen in deze straat is nu al erg onoverzichtelijk. Laden en lossen op straat maakt dit momenteel ook niet beter. Dertig kilometer is een start, maar mijn zorg ligt wel in de goede afwikkeling van verschillende verkeersstromen daar die we toch al hebben. Dus ik denk dat we ook goed moeten gaan kijken naar hoe we die straat wellicht gaan herinrichten. Want ik zie er toch regelmatig ik fiets er regelmatig, ik zie regelmatig ook daar onveilige situaties ontstaan. En ik weet dat meerdere partijen daar zich zorgen over maken. Als laatste spreek ik nog de hoop uit dat we in het ontwerpproces een esthetiek gaan zien die ons niet negatief verrast. Niet weer hetzelfde proces zoals in het vorige onderwerp. Maar die de huidige uitgangspunten gewoon goed omarmt. Want voor een succesvolle toekomst in ieder geval van Bogaard stadscentrum en de groene uitstraling die we daar in alle plaatjes zien is het wel erg belangrijk dat dit goed opgepakt wordt. Dus voor nu eigenlijk is dit onze bijdrage. Dat ziet er goed uit het plan. Ik hoop dat op deze wijze snel richting een verbetering van de omgeving kunnen gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Beter Voor Rijswijk. De heer Cupedo.

De heer Cupedo BvR: Beter Voor Rijswijk heeft met interesse het raadsvoorstel gelezen. Onze fractie heeft naar aanleiding van het stuk toch een aantal vragen. Waarom is er afgeweken van de parkeernorm 2011? Gebouw 2 die heeft vier woonlagen is gelijk aan 15 meter. Gebouw 1 heeft ... lagen, is gelijk aan 55 meter. Snelle rekensom. Dat betekent dat het hier ongeveer twaalf woonlagen betreft. Klopt dat? Hoe zit het met de bouwer? Is deze aangesloten bij het noodfonds, garantiefonds, of iets dergelijks? We hebben in Rijswijk inmiddels al genoeg gedupeerde kopers gehad. Denk hierbij aan Schouten & Nelissen en onlangs ook nog Tettersoo. En de laatste vraag is 93 parkeerplaatsen moeten op een andere wijze worden gezien. Met name dat laatste is een aandachtspunt in het toch al te drukke gebied qua parkeren. Hoe denkt dat te worden opgelost? Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de VVD, de heer Oelen.

De heer Oelen VVD: Dank u wel voorzitter. Dank college voor het voorstel wat hier voorligt. En ik wil het college of de wethouder specifiek ook hiermee complementeren. Tegen de heren Wit en Van Enk zeg ik ja de artist impressions die kloppen inderdaad niet. Want dan zou er wel een veiligheidsreling zijn ingetekend bij een van die plaatjes aan de kant van de Steenvoordelaan. Ik mag toch hopen dat in de praktijk dat er inderdaad iets anders uit komt te zien. Maar goed, nogmaals duidelijk verhaal. En belangrijk ook dat deze stap nu ook gezet wordt om de Bogaard te transformeren naar een aantrekkelijk gebied. Een enkele vraag nog. Er wordt de heer Wit refereerde er al aan ingezet ook op het gebruik van deelauto's. De ontwikkelaar die zowaar een initiatief in moet nemen. Ik was nieuwsgierig naar hoe de berekening eruitziet dat op het moment dat je twaalf deelauto's in gaat zetten dat dat een ja leidt tot maar liefst 61 minder parkeerplaatsen. Dus daar ben ik

gewoon nieuwsgierig naar. Het andere is, zijn er ook afspraken gemaakt over de betaalbaarheid van de deelauto's? Is het ook daadwerkelijk wel straks een alternatief voor de bewoners die daar komen te wonen dat zij ook daadwerkelijk gebruik kunnen maken van die deelauto's zonder daar helemaal op leeg te lopen. En met de heer Wit ben ik het eens maar ik meen dat ik dat wel in het stuk heb gelezen dat het op voorhand duidelijk moet zijn dat het niet kunnen krijgen van parkeervergunningen om op straat te parkeren, overigens helemaal in lijn met datgene wat we ook in het masterplan daarover hebben afgesproken, dat dat wel duidelijk gecommuniceerd moet gaan worden. Het is een zeer lijvig pakket. Er zijn veel studies uitgevoerd. Allemaal gericht ook op de toekomst. Dat is ontzettend goed. Ik denk dat een project als deze op het moment dat het wordt uitgevoerd in een gebied ja wat toch al krap is, waar toch al chaos is op de Steenvoordelaan ja dat dat ook wel wat van de omgeving gaat vergen in die periode. En ik ben benieuwd in hoeverre daar nu al ook voorzieningen op zijn getroffen hoe daar over wordt nagedacht om hinder en overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen, verkeersmaatregelen noem het maar op allemaal. U schrijft dat het plan voor het overgrote deel voldoet aan het masterplan Bogaard. En wordt dat uitgelegd waarom dit zo is en ook waarom er wordt afgeweken? Een van die afwegingen die begrijp ik niet helemaal. En dat is die versmalling van de passage van 36 naar 21 meter. En de reden is dan ja dat is sociaal veiliger. Het komt er bij mij gewoon niet heel erg in. Dus ik ben eigenlijk op zoek naar het echte verhaal. Want sociale veiligheid, 15 meter in de passage dat kan het bijna niet wezen. Dat was nog een vraag. En mijn laatste vraag is, er wordt voorzien in allerlei functies in winkels, horeca, maatschappelijke functies. Is ook onderzoek op gedaan dat daar behoefte over is. Nou dat neem ik zonder meer aan. Ik ben benieuwd of er ook al daadwerkelijke interesse is getoond vanuit ondernemers om zich ook hier te gaan vestigen. Een van de redenen waarom we hier ontwikkelen is ook om leegstand tegen te gaan naast de woningbouwopgave. Maar het zou toch fijn zijn als er ook al het een en ander in de zak is waarvan we weten dat het wellicht zich hier gaat vestigen. Tot zover voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik over naar het CDA. De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja voorzitter, dan neem ik de vraag van meneer Veerman ook meteen mee. Ik vind het ook een mooi plan als ik kijk naar de artist impression. En daar hebben we het nu al een paar keer over gehad vanavond. De wethouder weet dat ik net als de heer Wit hecht aan een mooie architectuur. En als ik dan naar de plaatjes kijk dan vraag ik me af, waarom vind ik dit mooi? Dat heeft voor een deel te maken met de vorm van dat wat meer beigeachtige gebouw van de balkons. Het lijkt ook alsof die gevel daar golvend is. Dat lijkt er zeer sterk op. Dat zijn elementen die creativiteit verraden bij zo'n torenflat. En die het net een anders en aantrekkelijker plan maken dan gemiddeld. Dat zit hem ook in de kleurstelling natuurlijk van het meer groenblauwe gebouw en het zit hem in het tot slot in de groene aanleg eromheen. En ook de verschillende bouwhoogtes, de dakhoogtes in een zo'n flatgebouw. Over die elementen maak ik me geen zorgen dat die naast de artist impression ook in het uiteindelijke plan terug zullen zijn te zien. Wat betreft de kleur vraag ik aan de wethouder of we die garantie daar ook bij krijgen. Want zeker dat blauwgroene gebouw met die kleurstelling wit in het midden, is dat iets een element wat in het bestemmingsplan wordt vastgelegd of is dat alleen de artist impression? Tweede vraag is, de Steenvoordelaan lijkt bij die 3D-impressie helemaal verkeersluw gemaakt. Het kan zijn dat ik een presentatie heb gemist. Maar is dat ook de bedoeling dat ik daar auto's dwars geparkeerd zie midden op wat nu nog een weg is? Of vergis ik me daar? En ten slotte de hoogte. Daar wordt gesproken over de hoogste toren 55 meter maximaal. En later in het stuk van een toren die van 100 ruimte in het masterplan is teruggebracht naar 75. Kunt u dat nog even toelichten hoe dat zit? Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Wij zijn blij met het feit dat er nu weer een volgende stap is en weer verdergaan met het ontwikkelen van de Bogaard. Wij zijn in principe enthousiast. We hebben eerder duidelijke vragen aangegeven over parkeren, groen en verkeer in de buurt. Daar hebben net ook al een aantal mensen een aantal punten over gezegd. Wij zien in het stuk daar een aantal punten voor terug. Ons zorgpunt zit nog wel over de uitvoering. En hoe het daar dan mee verdergaat. Als we daar nu mee akkoord gaan is het niet gezegd dat in de uitvoering dat ook allemaal soepel gaat lopen. Zo is het ook belangrijk dat er straks in de uitvoering voldoende aandacht voor is. En we zullen inderdaad ook blijven monitoren. En verder wil ik nog graag aansluiten bij de vragen die de heer De Wit en de heer Oelen over de deelauto's hebben gesteld. En de duurzaamheidsvragen van de heer Wit. En ben ik heel benieuwd naar de antwoorden van de wethouder. Met dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van der Veer, PvdA.

De heer Van der Veer PvdA: Dank u wel voorzitter. Mooi plan. Veel vragen zijn al gesteld door vorige fracties. Ook PvdA maakt zich zorgen om de verkeersafwikkeling rond de Steenvoordelaan. Daar blijven we aandacht voor vragen. Ook aandacht voor de aandachtspuntjes die in de zienswijze zijn benoemd zoals de bezonning en wat stond er nog meer genoemd. Onder andere de Bouwhoogte, u weet dat wil nog weleens een puntje zijn. Moeten we overal zo hoog bouwen? Woningen voor alle doelgroepen. Woningen voor alle doelgroepen. Dus wat ons betreft komt er dus ook woningen voor de echte sociale inkomens. Dus iets lager waar mogelijk. Even kijken. Parkeren is al veel aandacht voor gevraagd. Ook wij vragen daar aandacht voor. En ons is nog niet helemaal duidelijk waarom nou de mensen die straks daar gaan wonen geen bezoekersvergunning kunnen aanvragen voor hun bezoekers. Die stuur je dus de parkeergarages of de wijk in. Waarom is dat niet mogelijk? Nou en aandacht voor de groene accenten. Nou de vraag is of het in zulke smalle stukken allemaal zo mooi en groen zou zijn. En daar blijven we dus wel aandacht voor vragen. Even dat is het eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam WIJ.: Ja hartelijk dank. Ja complimenten voor het voorliggende plan. Ziet er mooi uit. Kan me aansluiten bij het pleidooi van meneer Van Enk voor esthetiek van het gebouw. Ziet er top uit. Ik heb denk dat de grootste uitdaging toch parkeren wordt. Dat is al meerdere malen genoemd. Ik heb een vraagje over ook over de deelmobiliteit. Het staat in het plan dat 20 procent van de parkeerplekken kan worden weggenomen door de invoering van deelauto's. Nou ben ik groot voorstander van deelauto's. Maar ik vraag me toch af ook aangezien een paar onderzoeken zeiden dat het toch niet zo storm loopt op die auto's zie ik toch een klein risico. En wat als zeg maar die inschatting van die 20 procent niet gehaald wordt dan moeten we toch nou ja goed en er blijken toch meer auto's te zijn dan dat we hadden ingeschat. Wat gaan we dan doen met die overige auto's? In het stuk staat dat er afspraken worden gemaakt met Q-Park voor de overige parkeerplekken die nu nog niet worden die nu nog niet bij het pand worden neergezet. Moeten wij dan meer parkeerplekken bij Q-Park gaan afnemen en past dat in het financiële plaatje dat we nu hebben? Ook nog even een vraagje over de communicatie omtrent parkeren. In een ander gebouw in de Bogaard krijgen ze ook geen parkeervergunningen. En daar zijn heel veel klachten over. Nou is dat van tevoren wel verteld dat mensen er geen parkeervergunning van Rijswijk krijgen. Maar hoe gaan we zorgen dat dat deze keer toch iets beter overkomt bij de mensen die hier hun woning gaan kopen?

De voorzitter: Dan nu Rijswijks Belang, de heer Weterings.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank. Ik moet eerlijk bekennen dat het voortraject hier ons behoorlijk is bevallen. Goede presentaties gezien. Al ik dacht al ruim een jaar geleden. Goed voorwerk verricht, ook goede

participatietrajecten zijn er op poten gezet. Inloopavond voor bewoners. Dus allemaal naar ons idee ja best wel goed verlopen. Ook heel weinig klachten van omwonenden. Ik geloof één of twee zienswijzes uit mijn hoofd gezegd, valt reuze mee. Dus heeft het wel echt te maken met de communicatie en de afspraken die worden nagekomen. Dus wat dat betreft verdient dit project een compliment. Het zal ook onze medewerking krijgen. Alleen waar ik ook al meerdere partijen over heb gehoord is het verhaal over de deelauto's. En dan wordt er al nu door de gemeente gewezen naar de Hely Hub, ook bij Parkrijk. Alleen zo'n auto kost 160 tot 200 euro per maand. Ja als je die maar één of twee keer per week gebruikt dan heb je daar uiteindelijk toch nog een leuk tweedehands autootje voor. Misschien kan er ook in contact worden getreden met die deelautoverhuurder van kunnen wij een compromis sluiten met andere projecten of kunnen wij met een bepaald soort stroom van ja zoals ik al zei erkenning of reclame of dat ze toch in prijs iets kunnen zakken. Iets voor elkaar kunnen betekenen. Want ik kan best begrijpen dat die tweehonderd euro per maand te veel is om nu nog te gaan delen met een buurman of een buurvrouw. Dus kijk even naar de huurprijs van zo'n deelauto. En daarmee en ook goede afspraken met Q-Park. Misschien kan het met Q-Park zoals ik al zei voor een iets goedkopere prijs per maand of per jaar gaan huren dat de bewoners daar hun auto kwijt kunnen. En als plan op zichzelf qua woningen en qua ligging en qua tekeningen en qua participatie in ieder geval een dik compliment. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik sla Onafhankelijk Rijswijk over, want ik heb begrepen dat de heer Jense problemen heeft met het internet. Dus ik sluit de eerst termijn af voor het Forum. En ik ga naar wethouder Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja dank u wel voorzitter en dank u wel voor alle opmerkingen en vragen. En ook positieve reacties op het plan. En de vragen. GroenLinks, ik ga het gewoon allemaal één voor één af. Natuurinclusief waar mogelijk. Dat wordt ook uitgelegd. We hebben het convenant klimaatadaptief bouwen ondertekend. Dat moeten we vind ik ook uitvoeren. Daar maken we stappen mee ook mooi in het Havenkwartier. En ook bij dit pand. Er komt in ieder geval meer groen terug dan er nu is. En waar mogelijk wordt ook in het bestemmingsplan of in ieder geval de toelichting bijlage toegelicht van waar ligt het allemaal aan. Op de goede plaatsen, dit dat het tot overlast zorgt. En ik zie dat de heer Weterings ook aan de biodiversiteit in orde doet, natuurinclusiviteit.

Natuurinclusief dat moet geen losse flodder zijn om het zo te zeggen. U heeft mij verrast met de BENG-norm 2. Dat moet ik navragen bij de ontwikkelaar. Maar het voldoet aan de we weten wat het is. Maar het voldoet in ieder geval aan de BENG-norm. Maar daar moet ik bij u op terugkomen wat de BENG-norm 2 dan is. Meerdere partijen en of de ontwikkelaar daaraan voldoet. Meerdere partijen hebben iets gezegd over de communicatie over de auto. En ik denk dat dat zeer terecht is. Want je ziet bijvoorbeeld bij De Generaal waar ook een deel van de bewoners in P4, P5 moeten parkeren. Dat dat bij aanvang wel duidelijk is gecommuniceerd, onder andere door Vesteda, de eigenaar of de verhuurder van de gebouw. Maar dat toch niet helemaal bij de bewoners is aangekomen. En dat moeten we volgende ontwikkelingen echt zien te voorkomen. Het is een klein deel, 44 parkeerplaatsen. De afspraken zijn overigens beter. Het zijn goede afspraken die de ontwikkelaar die weer heeft gemaakt met Q-Park. Want op het moment dat Q-Park zijn parkeergarage zou verkopen dan gaat het recht van die parkeerplaats van de bewoners gaat mee. Dus dat is goed geborgd. Maar als je daar komt wonen dan moet je inderdaad ook goed weten dat je geen recht hebt op een bezoekersvergunning. En waarom? Er is ook naar gevraagd. De heer Van der Veer meen ik. Onder andere dat wij niet willen dat iedereen in de wijken naastgelegen wijken juist gaat parkeren. Maar inderdaad het is een ja nurture zal ik maar zeggen om inderdaad in de parkeerplaatsen te gaan parkeergarages te gaan parkeren. We willen die auto's eigenlijk niet tot overlast laten zijn van de naastgelegen wijken. En daarom

stellen we die eisen. De Steenvoordelaan de inrichting die hebben we een ontwerp voor gemaakt dat is een schetsontwerp dat gaat vooral over het groen. Dat is onderdeel van het schetsontwerp groen wat onlangs is gepresenteerd. Maar dat moet nog verder worden gefinaliseerd om het zo te zeggen. Waarbij uiteraard de veiligheid en de doorstroming de belangrijkste elementen zijn naast het groen. Ik ben blij meerdere mensen hebben iets gezegd over de esthetiek, het Q-team, dat is het kwaliteitsteam met onder andere welstand en de architect en meerdere mensen die soms vrij intensief in gesprek gaan met de ontwikkelaars om te waarborgen dat wat zij inderdaad in de artist impression tekenen ook wordt uitgevoerd. Dus ja dat wordt een groen baksteen in die zoals het Herenblok, die ene toren van 55 meter. En ook die golving et cetera en de gevel dat u dat opmerkt. Dat is eigenlijk een voorwaarde en op dit moment zijn er ook nog gesprekken gaande met het Q-team om het nog wat interessanter te maken onder andere aan de kant van de Steenvoordelaan. Dus dat proberen we na te komen. BVR heeft een vraag gesteld, waarom wordt er eigenlijk afgeweken van de parkeernormennota uit 2011. Dat komt omdat tegenwoordig nieuw beleid hebben, maar ook de parkeerbehoefte anders is geworden. Tien jaar later na 2011 hebben we eigenlijk behoefte aan een nieuw parkeerbeleid. Maar dat is er niet. Dus bij alle ruimtelijke projecten wijken we eigenlijk af van die parkeernormennota uit 2011. En in het masterplan 2019 hebben wij parkeernormen vastgesteld voor het hele gebied in de Bogaard. Dat hebben we op zich nog vrij conservatief gedaan. In de zin van ruimte, best nog wel veel voor de auto. Met een motie van BVR hebben we het nog verhoogd met ik meen 0,2 die parkeernorm gemiddeld over de hele linie. Waardoor er dus ja zo ver mogelijk wordt gewaarborgd eigenlijk dat er parkeerruimte nog is. En dan mag je afwijken en dat hebben we ook vastgelegd in dat masterplan in de Bogaard. Als je een concept als deelmobiliteit introduceert. En in de markt is er een norm eigenlijk per 30 woningen mag je een deelauto zou je een deelauto kunnen introduceren. Het zou betekenen dat er in dit plan 17 deelauto's mogen. Maar we hebben gezegd, ja we weten nog niet zo goed of dat deelmobiliteitsconcept echt gaat werken. Eigenlijk precies hetzelfde wat een aantal van jullie hier vanavond zeggen. We zeggen niet meer dan 20 procent zakken in de aantal parkeerplaatsen. Dus dat is een waarborg dat er eigenlijk toch nog voldoende parkeerplaatsen zijn. Maar ook een antwoord op van ja mee willen gaan met die parkeerontwikkeling. En bij het masterplan hebben we gezegd dat monitoren we. Maar dit is een van de eerste projecten. We hebben De Terp gehad en nu dit project. Waarbij we ons dus houden aan die van 20 procent. En wat feitelijk neerkomt op 12 parkeerplaatsen. En de heer Oelen die vroeg ernaar. Hoe zit die berekening er nou precies uit? Nou per uiteindelijk kom je dan uit op 12 auto's, 12 auto's. Eén deelauto is vijf auto's. Dus dat zijn 60, 61 auto's die je parkeerplaatsen hier van af zou mogen trekken van het totaal aantal. Maar het gaat om een netto bedrag. Want je hebt ook die daadwerkelijke parkeerplaatsen nodig voor die deelauto's. Dus het is 61 min 12 en dan kom je uit op het aantal parkeerplaatsen wat je van de parkeernorm mag aftrekken. Het staat helemaal in het plan. Maar dat is het antwoord op uw vraag hoe dat precies zat. BVR vroeg ook naar hoeveel verdiepingen zijn er, hoeveel woonlagen zijn er? En de heer Van Enk vroeg naar de hoogtes. Het Herenblok, het groene blok, is 55 meter. Dat zijn 16 verdiepingen. Dan kom je op een middelhoogste van 22 meter. Dat zijn die eerste verdiepingen van het grote blok. Maar die grootste toren van 75 meter die was dus eerst 100 in het masterplan. Die is 75 meter. En dat zijn in totaal 24 verdiepingen. Dus het is nou het is zoals ik het net zei. Ik begrijp heel goed de zorgen van de heer Cupedo als het gaat over de bouw en de bouwkosten. Die zorgen hebben we eigenlijk allemaal. Maar deze woningen die vallen allemaal onder het nationaal garantiefonds. Dus daarmee is dat geborgd dat die woningen in ieder geval afgebouwd zullen worden. Maar we zien toch ook dat het incidenten zijn dat als het niet meer goed gaat met de aannemer. Dus laten we hopen dat dit in dit geval goed zal gaan. Ik zal iets sneller er doorheen gaan. Ik VVD ben ik aangekomen. De deelauto's heb ik iets over gezegd. Betaalbaarheid daar hebben wij nog geen afspraken over gemaakt. De heer Weterings heeft het over 160 euro de maand in RijswijkBuiten. Maar we hebben ook de Metamorfose en de Steenvlinder dat is onderdeel van de VvE. Wat je moet betalen is geloof ik 60 euro per maand. En die auto's worden best wel goed gebruikt. Maar het is een goed punt wat we mee

zullen nemen in het ontwikkelen dat het wel betaalbaar wordt. Want we willen dat het een succesvol concept is. Communicatie auto's dat zullen we zeer op aandringen bij de projectontwikkelaar waar de verantwoordelijkheid daarover ligt. Maar dat ze dat zowel contractueel vastleggen als bij de verkoop en de verhuur, want er zijn vooral verhuurappartementen, heel duidelijk zeggen. De bouwoverlast daar hebben ook een aantal mensen iets over gezegd. We er wordt inderdaad veel gebouwd. Kwam ook in het vorige gesprek naar voren. En daarom hebben we inmiddels een paar werksessies gehad met een bouwplanner zoals dat heet. En die gaan we ook structureel voor een bepaald aantal uur in dienst nemen om ons te helpen met de hele bouwlogistiek voor heel Rijswijk. En dat zal ook hier gelden. En ja specifiek het is een winkelcentrum. Dus daar is dan nog eens extra belangrijk dat de bezoekers niet al te veel overlast hebben. Dat het een prettig winkelcentrum blijft voor de huidige ondernemers. Masterplan afwijking van het Steenvoordeplein van 36 naar 21 meter. Dat heeft iets met de beleving te maken, de menselijke maat staat in het stuk inderdaad. Maar het heeft ook te maken u vraagt naar de werkelijke reden, de toren is iets gezakt. En daarmee is het bouwplan ook wat breder geworden. En dat was ook zeker een factor in dat er werd gekeken naar de afmetingen van het plein. Wat ook werd geacht van h  levert eigenlijk best wel een leuker plein op. Interesse ondernemers, dat heb ik zelf nog niet van gehoord dat er mensen daar zo hebben aangemeld. Ik weet wel dat het ook wel moeilijk was om sommige ondernemers weg te krijgen. Dus dat is misschien een omgekeerd bewijs van dat het wel een goede plek is. En wat heel erg mooi is natuurlijk is dat we hier een plein bij krijgen. Het Steenvoordeplein als verlenging van de straat die door De Terp gaat. En dat zijn een aantal punten voor horeca. En ik denk zeker dat daar absoluut interesse voor zal zijn om daar horeca te beginnen. Ik kom aan bij de vragen van het CDA, maar die heb ik inmiddels eigenlijk wel beantwoord. Behalve uw vraag over de verkeersluwe situatie zoals die op de tekening staat. Dat is niet het geval. Er wordt wel gekeken naar de dertig kilometerzone. Het is nu vijftig. Maar die hele straat moet eigenlijk opnieuw worden ingericht. Dat is ook nog een vraag hoe we dat gaan financieren. Of je de hele straat kunt toerekenen, de ene helft van de straat misschien wel en de andere helft niet. Maar dat is nog niet gelopen race. D66 ik hoop dat ik uw vragen beantwoord heb, ook ten aanzien van de duurzaamheid van het gebouw. Dan kijk ik even woningen voor alle doelgroepen. PvdA, de helft is voor betaalbaar. Dus betaalbare huur en betaalbare koop. Het zijn maar heel weinig koopappartementen maar betaalbare huur. Dus dat is tot duizend euro. Dat is ook een eis waar we ons over moeten verantwoorden voor de woningbouwimpuls waar we 7,2 miljoen euro voor hebben gekregen voor het hele masterplan. Dus dat is in die zin ook gewaarborgd dat dat zo is. De groene accenten die zitten verwerkt in de VvE. Dus daar betaal je als huurder aan mee. En dat wordt ook de VvE onderhouden. Dus het zijn niet alleen de ja het zijn uiteindelijk bewoners, maar daarmee is dat ook wel meer gewaarborgd dat die groene daktuinen en zo ook mooi blijven. En dan even kijken, kijk ik naar de Q-Park hebben we het ook over gehad. Dank voor de complimenten ook over de participatie. En dan heb ik alle vragen gehad geloof ik. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze zeer uitgebreide beantwoording in eerste termijn. Dat doet vermoeden dat we een zeer korte tweede termijn wellicht kunnen houden. Ik wil de partijen ook gezien de tijd daar ook om vragen om eventuele vragen echt kort te houden in de tweede termijn die u wellicht nog heeft. GroenLinks, de heer Wit.

De heer Wit GL: Nee geen behoefte voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Cupedo, Beter Voor Rijswijk.

De heer Cupedo BvR: Dank u voorzitter, geen behoefte.

De voorzitter: De heer Oelen, VVD.

De heer Oelen VVD: Dank wethouder, en ook geen behoefte aan een tweede termijn.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, D66.

Mevrouw Woudstra D66: Geen behoefte, dank voor de beantwoording.

De voorzitter: De heer Van der Veer, PvdA.

De heer Van der Veer PvdA: Bedankt voor de beantwoording wethouder. Kunt u mij vertellen u zegt betaalbare huur tot duizend euro. Hoeveel is daarvan onder de 639?

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van Enk. Die kan dat antwoord al geven maar dat laten we aan de wethouder over.

De heer Van Enk CDA: Dat laat ik aan de wethouder over ja. Ik wil de wethouder graag een compliment maken. Ik sluit me aan bij de complimenten die zijn gegeven. Want zeker zijn antwoorden over de artist impression en de elementen die ik net noemde dat die dus ook inderdaad niet alleen worden afgesproken maar ook hard worden gemaakt en dat daar nog aan gewerkt wordt. Dat geeft aan dat dit voor het eerst echt een ambitieus plan wordt ook qua architectuur. En de uitstraling. En daar ben ik heel erg blij mee. Dat is een verrijking van de invulling van het masterplan. En nee dat vind ik heel mooi. En ik vind dat we diezelfde ambitie overigens moeten blijven uitstralen als het gaat om het vervoersaspect. We gaan straks over het mobiliteitsplan praten. Maar dat was mijn interruptie anders ook geweest naar de heer Van Dam. Laten we nou niet vragen naar fall-back-scenario's of doemscenario's. Stel dat het niet lukt en is er dan toch nog extra parkeerplaatsen in die parkeergarages? Ik had het over het fall-back-scenario waar de heer Van Dam het over had qua vervoer. Ik wilde zeggen laten we daar niet over gaan praten. Laten we vasthouden aan onze ambitie op dit punt. Het gaat om mensen die er gaan wonen. Die maken een bewuste keus. We hebben het al eerder met elkaar gedeeld. En laten we dus vasthouden aan die ambitie om hier geen ruimere parkeernormen te gaan introduceren. Die ambitie wilde ik ook nog aan de wethouder meegeven. En dat was het wat mij betreft.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is nu de heer Van Dam voor zijn tweede termijn aan de beurt. Gaat uw gang.

De heer Van Dam WIJ.: Ja bedankt. Meegaand op het vorige op Van Enk het was ook helemaal niet bedoeld als worst... doemscenario ik weet niet meer wat hij precies zei. Het was alleen even om te checken of de risicoanalyse goed was gemaakt. En ik ben ook zeer voor het inzetten van deelauto's en voor het verminderen van parkeerdruk en dergelijke. Dus weest u niet bang. Wij zijn het volgens mij met elkaar eens.

De voorzitter: Dank u wel. Dan tot slot Rijswijks Belang. De heer Weterings.

De heer Weterings RB: Ja voorzitter, recht is recht, krom is krom. En deze is gewoon recht, dus helemaal top. En blijft gerust bereikbaar voor bewoners en mensen en belanghebbenden. En duikt niet twee maanden weg. Dus compliment, ga zo door.

De voorzitter: de wethouder

Wethouder de heer Van de Laar: Ja nou die feitelijk die huurprijzen zijn nog niet vastgesteld. Maar u ziet wel de type woningen die er zijn. Dus ook heel veel woningen tussen de veertig en vijftig vierkante meter en vijftig en tachtig. Maar het zijn in ieder geval geen sociale huurwoningen. Maar ik sluit niet uit dat sommige

woningen goedkoper zullen zijn. Maar dat is nog niet vastgesteld. Maar het is niet ingesteld op sociale huur. Daar hebben we uitgebreid ook over gesproken nietwaar? Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Oké dank u wel, dan zijn we aan het einde van de tweede termijn. Mag ik concluderen dat dit raadsvoorstel als **akkoordstuk** naar de raad mag? Dat mag zie ik. Dus dat is dan bij deze besloten. Dan moet ik nu officieel de vraag stellen omdat het tien voor elf is. We hebben nog twee agendapunten. Het raadsvoorstel mobiliteit en het vragenuur. Om dat vanavond nog te beantwoorden. Gaan we dat vanavond nog doen? Ik zie meerdere mensen knikken. We zijn nog allemaal fit.

14.a Raadsvoorstel Vaststelling Mobiliteitsprogramma Rijswijk 2040 (RV 21-073)

14.b Raadsvoorstel Evaluatie deelmobiliteit (scooters) en advies verdere voortgang (RV 21-074)

De voorzitter: Dan gaan we door met agendapunt 14, het raadsvoorstel vaststelling mobiliteitsprogramma. Tegelijk met het raadsvoorstel evaluatie deelmobiliteit scooters. En advies verdere voortgang. En dan begin ik bij Beter Voor Rijswijk voor de eerste termijn. De heer Cupedo.

De heer Cupedo BvR: Dank u voorzitter. Mobiliteitsprogramma. Beter Voor Rijswijk is verheugd dat er een begin is gemaakt met de mobiliteitsvisie 2040. Knelpunten zijn bekend bij de gemeente. Wat Beter Voor Rijswijk betreft kunnen er nog wel een paar bij. Denk hierbij aan het idee dat Beter Voor Rijswijk al een tijdje heeft om een rotonde te realiseren bij de Huis te Landelaan. Verschillende fora's heeft mijn collega de heer Paredes hier al aandacht voor gevraagd. Wat we ook missen is het oplossen van parkeren, zoals parkeergarages onder andere, het Huis van de Stad. Wat betreft de dertig kilometerzone, Beter Voor Rijswijk is hier absoluut geen voorstander van. Laat de grote steden dit maar doen. Wel ziet Beter Voor Rijswijk kansen de verkeersveiligheid te vergroten. Denk hierbij aan de zebapaden bij de Generaal Spoorlaan, het bejaardentehuis en de schouwburg. Het plaatsen van snelheidsbeperkende maatregelen op de Schaapweg. En onlangs hebben wij hier nog Artikel 44-vragen over gesteld. Tot zover de eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar GroenLinks Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts GL: Dank u wel. Ja voorzitter, mobiliteit loopt niet alleen vanavond als een rode draad door deze vergadering heen maar ook in deze raadsperiode is dat het geval. Veel van wat we daarin als GroenLinks hebben aangedragen zien we terug in het mobiliteitsprogramma. De mobiliteitstransitie met STOMP als ordeningsprincipe. Niet meer uitgaan van parkeernormen maar van mobiliteitsnormen. Door deelmobiliteit meer ruimte voor spelen en groen. De inrichting van buurt en leefstraten. De maximum snelheid van vijftig naar 30 kilometer per uur. Het vooropstellen van de effecten op luchtkwaliteit op de woonomgeving en de leefbaarheid. Benoemen van de te beslechten barrières. De gekozen uitgangspositie onderschrijven we dus. Maar wel missen we soms de stap naar het meer concrete. Wat betekent dit programma? Deze visie, bijvoorbeeld voor het parkeerbeleid. Wanneer kiezen we nou voor een progressieve tariefstructuur? En wat doen we voor de niet commerciële deelautoinitiatieven waar mevrouw Harmsen het aan het begin van deze avond over had. En vervangen we de nota parkeernormen uit begin 2011 door een nieuw te schrijven nota mobiliteitsnormen? We zullen moeten wachten op de nadere uitwerking die volgt in de mobiliteitsstrategie. Waarom is gekozen voor deze tussenstap na de uitvoeringsagenda? Had de strategie niet ook gelijk opgenomen kunnen zijn in dit mobiliteitsprogramma? Wanneer kunnen we de strategie verwachten? En waarom heet dat wat nu voorligt eigenlijk mobiliteitsprogramma en niet mobiliteitsvisie? Goed dat inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties tijdens de voorbereidingen van dit mobiliteitsprogramma zijn bevraagd. Krijgen zij ook terugkoppeling van wat er met hun input is gedaan? En is

er teruggekoppeld naar de werkgroep parkeren die begin 2020 adviezen heeft gegeven op het gebied van bijvoorbeeld laadpalen, deelmobiliteit en fietsparkeren? Voorzitter, nog een vraag over de nadere uitwerking. Is er iets te zeggen over wanneer het voetgangersnetwerk wordt uitgewerkt? Over de projecten die nu gaande zijn. Zou bij de herinrichting Prinses Beatrixlaan ook de inrichting van de Admiraal Helfrichsingel meegenomen kunnen worden? Van bewoners daar horen we dat er vaak te hard gereden wordt. Zeker met de basisscholen De Melodie en De Voorde zo dichtbij is dat een vervelende situatie. En wat is de status van de herinrichting van de Lindelaan en dan specifiek de effecten op de geluidshinder of de inrichting aangepast kan worden aan de volgens de een dertig kilometer per uur ontwerp? Kortom, veel vragen. Maar positief over dat wat voorligt. Dan voorzitter, over het raadsvoorstel deelmobiliteit. Eigenlijk gaat dat vooral over de scooters. Goed om te zien dat we waar we als GroenLinks eerder naar hebben gevraagd om te onderzoeken terug te vinden is in de evaluatie. Maar op de methode en de conclusie dat het gebruik van deeltweewielers bijdraagt aan het ontlasten van de autowegen is nog wel wat af te dingen. Zo komen de resultaten niet uit de Rijswijkse pilot zelf, maar uit een enquête uitgevoerd in Rotterdam. Mogelijk met wenselijke antwoorden die gegeven zijn. Een begrijpelijke pragmatische keuze. Maar wel goed om dat helder te hebben. Binnen het STOMP-principe staat MaaS, Mobility as a Service, waar de deelscooter onder valt, pas op de vierde plaats na lopen, fietsen en ov. Het is nog maar de vraag in hoeverre de milieu- en omgevingsbalans positief uitvalt met deelscooters, aangezien uit de Rotterdamse enquête blijkt dat 33 procent van de ritten alles lopend of fietsend en 27 procent van de ritten met het ov waren afgelegd. Het is handig dat de gemeente Rijswijk nauw samenwerkt met de gemeente Den Haag als het over deelscooters en daarbij vergelijkbare regels hanteert. Met het aannemen van het voorstel draagt de raad het college op om met de aanbieders van deelscooters scherpere afspraken te maken over het voorkomen van overlast en handhaving. Heeft het college al een idee over wat die scherpere afspraken nou precies in gaan houden. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar D66, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Dank voor het woord voorzitter. Ook D66 is ja blij dat we dit voor hebben liggen dit voorstel. Zoals bekend hadden we dat graag eerder gehad. Dat is helaas niet gelukt. Maar het is er nu. Uit alle vragen, verzoeken, moties en inzet van diverse raadsleden met betrekking tot verkeer en zeker als het gaat als het over stadsontwikkeling hadden is duidelijk dat er grote stappen te zetten zijn in de bereikbaarheid van Rijswijk. En hoe we ons verplaatsen van A naar B zowel in als buiten Rijswijk. Het zal niet onbekend zijn dat D66 Rijswijk zich hard maakt voor meer actie op verkeer en verkeersveiligheid in Rijswijk. De aangegeven principes in dit stuk onderschrijven we en het inzetten op de voetgangers en fietsers en nu op mobiliteit ondersteunen we. Nu hadden we graag al meer stappen gezet dan het bespreken of het vaststellen van dit stuk. Het gaat ten slotte om de echte maatregelen, oplossing en actie waar net ook al aan werd gerefereerd en vandaag al vaker langs hebben gehad. Gelukkig is er wel een actieplan verkeersveiligheid. En staat er geld in de begroting voor het asfalteren van fietspaden waar de inspreker vandaag ook al over begon. En aangeeft hoe belangrijk dat is. De herinrichting van het aantal wegen en slimmere verkeerslichten. Daarnaast hebben we een toezegging voor het uitvoeren ook in oudere wijken van het aanpassen naar wijkontsluitings- en doorgaande wegen van vijftig naar dertig. Die toezegging over deze punten en wat we hebben afgesproken houden we in de gaten. En ik denk dat deze wethouder dat ook op prijs stelt nu die vandaag voor het eerst hier bij ons aanwezig is over dit onderwerp. Dus willen we hem alvast veel succes wensen. Want dit zal zeker nog wel terugkomen de komende periode. Ook al is het een bijzondere periode tot aan maart en de verkiezingen. Nou we hebben nog wel een aantal vragen. En dat zijn de volgende. Kan de wethouder toelichten waar dit stuk nou precies toe dient? Aansluitend op wat GroenLinks net noemde. Is dit een start en dan een tussenstap? Wat verandert er nu als de raad dit document vaststelt? Wat gaan mensen in de stad nu merken en vanaf wanneer gaan ze dat merken als we dit hebben vastgesteld? Daarnaast, Rijswijk is geen

eiland. Veel verkeer rijdt door Rijswijk heen. En inwoners gaan van A naar B en kijken niet waar de gemeentegrens ligt als ze lopen, fietsen of met de auto gaan of een scooter pakken. Dus op welke manier verhoudt deze visie zich nu tot die van de buurgemeente Den Haag, Delft en Leidschendam-Voorburg? Kan de wethouder toezeggen nog met deze buurgemeenten extra om tafel te gaan om de aansluiting van de visies en plannen te bekijken? Zodat we waterbedeffecten uit het verleden voorkomen, niet nieuwe waterbedeffecten gaan creëren en elkaar versterken als het om mobiliteit gaat. Ook als dat misschien andere en nieuwe lastige keuzes oplevert zijn wij er een voorstander van om het niet in ons uppie te gaan bespreken. En kan de wethouder nog de vervolgstappen aangeven waar net ook naar werd gevraagd inclusief de verhouding tot de acties van de schone lucht en het actieplan verkeer? Kan hij ook toezeggen dat we als raad regelmatig de voortgang van deze actieplannen naar aanleiding van de stukken die we hebben vastgesteld in samenhang en tegelijk te zien krijgen? Zodat we niet eerst over schone lucht, dan over de voortgang van verkeer en daarna over de voortgang van de verkeersveiligheid praten, maar hier echte samenhang in aanbrengen. We zouden dat bijvoorbeeld kunnen doen tijdens het begrotings- en verantwoordingsproces. Maar een andere optie vinden wij ook goed. Graag horen we de mogelijkheden voordat we dit gaan behandelen in de raad zodat we ook een duidelijk vervolg met elkaar daarover afspreken. Zoals gezegd, voor ons hadden de stapjes sneller, groter en meer gemogen en met meer actie erin. We hebben ook begrip voor de druk die op de gemeente staat met Covid en alle ontwikkelingen. En aan de andere kant is daarom juist dat we nu snelheid willen. Want onze stad groeit en we hebben dit echt kennelijk nodig om ook echt actie te ondernemen. Wat denkt de wethouder dat zou kunnen helpen om meer snelheid te krijgen in de transitie en in het aanpassen hiervan? Kan die daarop ingaan? Dat ten aanzien van de deelscooters. En wat ander deelonderwerp, goed dat de feiten en cijfers er zijn. Maar die introductie van de deelscooters heeft aardig wat haken en ogen gehad. Waar we juist ook bij de introductie over hebben gesproken als het gaat om communicatie, overlast en handhaving. Als het ware bekende punten uit andere pilots. We hebben over de problemen die desondanks zijn ontstaan regelmatig in de raad gesprekken gehad en vragen gehad. Er is ook betere communicatie bij toegezegd. En we zien dat daar nog echt een verbetering mogelijk is. Zowel naar inwoners als naar deelnemers als naar de betrokken bedrijven. Kan op korte termijn, want wij zagen dit direct terug in het plan, alsnog voor al deze drie groepen versterkte communicatie plaatsvinden op het voorkomen van overlast en handhaving? Wij vinden dat het echt hard nodig is dat er ook voor mensen een daadwerkelijke verbetering plaatsvindt. Want inwoners die een dagtaak hebben om meldingen door te geven vinden we geen goede ontwikkeling. En verder zien wij wel graag deelscooters. Zonder deze problemen erbij. Een kader lijkt ons zeker nodig. We zien dan wel dat het tot 1 januari 2023 duurt en dat we in die tussentijd ja welke actie zijn er nou eigenlijk in die tussentijd? En komt er nou echt een verschil tussen de nieuwe aanbieders en de vorige aanbieders? Eerder is gezegd dat ook met degenen in de pilot nieuwe afspraken gemaakt kunnen worden. Worden er straks met alle partijen die nieuwe afspraken gemaakt of klopt het dat er een verschil gaat ontstaan tussen de ene en de andere aanbieder? Nou we zijn daar heel benieuwd naar en horen graag hoe het precies zit. Dank u wel.

De voorzitter: De VVD, de heer Oelen.

De heer Oelen VVD: Dank u wel. Dank voor het toezenden van dit mobiliteitsprogramma aan de raad. Ik heb een aantal vragen die over dit verhaal gaan. En mijn eerste vraag is en anderen refereerden er ook aan, maar ik wil hem iets concreter maken. Wat is eigenlijk nou de status van het verhaal waar we nu naar kijken? Want het wordt u noemt het een programma met uitgangspunten. En dat moet dan heb ik ergens gelezen resulteren in beleid. En daarna gaan we iets uitvoeren. Nou dat klinkt zeer als inderdaad in 2040 gaat er wat gebeuren. Maar ondertussen staan er allerlei hap snap concrete zaken in het stuk, lijstenlang wat hier wel goed gaat en daar niet goed gaat, kansen noem het maar op. Maar dat lijkt helemaal niet te matchen met het idee van een uitgangspuntenprogramma. Dus mijn eerste vraag aan de wethouder zou zijn, wat heeft u

eigenlijk aan de raad gestuurd? Waar kijk ik nou eigenlijk naar? Wat is het? Wat betekent dit? In het stuk worden er bepaalde mobiliteitsdoelen geformuleerd. Op zich logische mobiliteitsdoelen. En die worden dan vervolgens vertaald naar ambities. Dat is pagina 27. Ik weet niet waar de ambities op welke doelen passen, en ik vraag me ook zeker af of met de geformuleerde ambities of je wel alle doelen gaat realiseren. Kunt u daar zo meteen op reflecteren? Er worden ook een aantal uitgangspunten geformuleerd in dit programma. Nou om te beginnen mijn vraag aan de wethouder zou zijn, hoe onderscheidend zijn deze uitgangspunten nou eigenlijk? Zijn dit allerlei zaken die je als normaal bestuur sowieso zou moeten doen? Dus waarom is dat hier als uitgangspunt opgenomen? Uitgangspunt rondom gebiedsontwikkeling. En de heer Van Enk die refereerde er al eerder naar. Hier wordt gezegd van ja op het moment dat we gebieden gaan ontwikkelen dan moeten we de mobiliteitsopgave van meet af aan meenemen. Dit is te laat en te weinig. Want we ontwikkelen overal al en we constateren dat die mobiliteitsopgave tot dusver gewoon altijd onvoldoende is meegenomen. U schrijft het hier op maar u heeft het nog nooit gedaan. Waarom gaat dit stuk er nou toe leiden dat dat gaat veranderen? Volgende vraag dat zit over het participatietraject. We gaan dingen doen, we gaan het ontwikkelen samen met de stad. Er is net over 't Haantje gehad, u heeft ervaringen in Pasgeld. Het leidt helaas niet altijd tot de beste dingen. Hoe zorgt u ervoor met de stad praten is heel goed, maar hoe zorgt u ervoor dat de gemeente wel de regie blijft houden? Natuurlijk moet je gericht in bepaald gebied moet je maatwerk leveren. Maar we hebben ook een groter belang te bedienen. Een gemeentelijk belang en een regionaal belang. Mijn vraag zou zijn, hoe zorgt u ervoor dat dat aspect, dat hele belangrijke aspect waarmee je zo'n programma, ambities, doelstellingen kunt realiseren, hoe je dat gaat bewaken. De helft van het vervoer in Rijswijk lees ik ergens is transfervervoer. Dat is best wel heel erg veel. Ik lees nergens terug hoe we er nu voor gaan zorgen dat we als we dat nog willen beïnvloeden en we willen verkeersdrukte bijvoorbeeld beïnvloeden, hoe dat dan nou ja genudged op wat voor manieren dan ook kan worden dat het verkeer niet over de Beatrixlaan gaat maar wel over de Westlandroute. En niet over de Haagweg Den Haag in gaat maar wel de Rotterdamsebaan gebruikt. Er zijn totaal geen ideeën nog over hoe daarmee moet worden omgegaan. Het principe van STOMP, prima principe. Maar ik denk dat er altijd een grote groep van burgers is die de auto nodig blijft hebben. En dan kun je gaan discussiëren of dat er één, twee, drie of nog meer moeten zijn. Maar er zal altijd een groep zoals er nu naar uit ziet is zal er altijd een groep zijn die die auto nodig moet hebben. En natuurlijk, deelmobiliteit is belangrijk, fietsen op de korte afstand is belangrijk. Wandelen op de nog kortere afstand is heel belangrijk. En daar zijn we het mee eens. En dat moet dus ook goed gefaciliteerd en goed ontwikkeld moet worden. Maar we zien ook dat we daar best wel afhankelijk zijn weer van andere partijen. Vrij makkelijk om wat voor reden dan ook een lijntje hier schrappt, een lijntje daar schrappt, een halte schrappt. Hoe zorgt u ervoor dat op het moment dat wij die principes willen toepassen op een goede manier willen toepassen en dus ook de burger meer uit die auto willen krijgen dat die voorzieningen er ook daadwerkelijk zijn, dat het ook makkelijker is om uit die auto te stappen. Het voorwoord, nog van uw voorganger op dit dossier, maar goed, misschien had u zelf dat ook wel zo kunnen tekenen, schrijft: blij, ik zie uit naar het intercitystation in Rijswijk. En ergens in de tekst staat ook, het station RijswijkBuiten. Ik snap die ambities, maar ik ben wel heel erg nieuwsgierig hoe reëel deze wensen, deze dromen zijn. Hoe verlopen daar de contacten over het ProRail om dit te realiseren? Of zijn dit mooie plaatjes waarvan we nu al wel kunnen zeggen, het gaat er gewoon niet komen? Er zijn veel, en mevrouw Woudstra die noemde het ook al, er zijn veel ontwikkelingen om Rijswijk heen en u zegt het overigens zelf ook in het verhaal. Die ontwikkelingen in de Binckhorst, in Den Haag zuidwest, die gaan toch heel erg ook in grote mate hetgeen er in Rijswijk gebeurt ook op het terrein van mobiliteit bepalen. Dus de vraag is aan de wethouder, in hoeverre hebben we überhaupt eigen regel ruimte om hier beleid op te voeren? Hoe meer, hoe beter. Zo zit ik er natuurlijk in, maar hoe reëel is dat? En op welke manier wordt er ingezet om juist ook in die regio de goede afspraak te maken, zodat de goede dingen gedaan gaan worden? Ik lees iets in het stuk over elektrisch rijden en het gaat over 2040, dus dan als we alle autofabrikanten mogen geloven, maar dan zullen de meeste auto's tegen die tijd elektrisch

zijn, omdat er in 2030 zullen de meeste fabrikanten stoppen met het aanleveren van fossiel aangedreven auto's. Maar dan lees ik dat je op je eigen terrein moet laden of langs gebieden langs de stad. Kunt u daar wat nadere toelichting over geven? Kan ik dus niet meer voor de deur parkeren op straat als ik niet mijn eigen oprit hebt? Is dat de concrete betekenis van wat hier staat? Er staat iets over het maken van afspraken met werkgevers om ze uit, om te kijken of er meer thuis gewerkt kan worden. De gemeente wil hier ook een bepaald standpunt innemen naar de eigen medewerkers. Ik denk we daarmee het probleem in ieder geval van de tweede vergaderzaal in het huis van de stad hebben opgelost, als dat daadwerkelijk gerealiseerd kan gaan worden. Dus dat probleem hebben we ook niet meer. Maar hoe reëel is dit nou eigenlijk? Hoe reëel is het nou eigenlijk dat de gemeente Rijswijk naar grote werkgevers gaat en zegt goh, kunt u even met uw werknemers afspreken dat uw medewerkers twee dagen in de week thuiswerken of wat dan ook? Hoe reëel is dat? Hoe ideëel of mooi misschien ook, maar hoe reëel is dat eigenlijk? Tot slot het ontwerpen vanuit ideeën, het perspectief van de voetganger. Dat is natuurlijk prachtig en dat is mooi. Maar wil niet ook in zekere zin wel reëel zijn. Nogmaals, wat ik al eerder zei, er zitten gewoon heel veel transferwegen door Rijswijk heen. En op het moment dat je dan het uitgangspunt gaat hanteren, de voetganger gaat voor, dan komt het in de stad altijd muur en muurvast te staan. Als je bijvoorbeeld de voetgangersoversteek hebt bij de Beatrixlaan, dus om die tunnel die er nog niet ligt, dat betekent dus altijd dat er voetgangers voor gaan en dat het tot Amsterdam op de A4 vaststaat, omdat het stokt bij de afslag van de Beatrixlaan. Hoe reëel is dit nou eigenlijk, dit hele plaatje? Kortom, ik heb voorzitter, grote twijfels bij dit verhaal. Dat is, het forum is technisch bedoeld, maar toch een politiek statement. Ik zie deze niet vliegen. Daar komt het op neer. Dan nog even de deelscooters, de evaluatie die is toegezonden. Veel dank daarvoor. Ik heb daar twee opmerkingen of twee vragen eigenlijk bij. Dat gaat om te beginnen over die regulering. Regulering vanaf 2023. Nou ja, dat er gereguleerd gaat worden, dat lijkt me prima. Ik zou wel het college willen oproepen om vooral aan te sluiten, heel nauw aan te sluiten, op de meeste nauwe mogelijke manier aan te sluiten bij het vergunningensysteem wat ook in Den Haag wordt gehanteerd. Er zal geen deelaanbieder, geen aanbieder van deel mobiliteit zijn die alleen maar in Rijswijk hier scootertjes of wat gaan neerzetten. Die zullen altijd aansluiten bij datgene wat er al in Den Haag wordt ontwikkeld en Rijswijk zal daar gewoon een onderdeel worden van de regio, dus sluit daarbij aan. Ik heb geen idee of het vergunning technisch mogelijk is om te zeggen nou, heb je een vergunning in Den Haag, dan mag je ook aanbieden in Rijswijk bijvoorbeeld. Maar goed, zo'n constructie, dat lijkt mij het meest handige voor Rijswijk, maar ook voor de aanbieders van deel mobiliteit. Ik zie dat er verzoeken gaan komen vanuit andere aanbieders om ook misschien deel mobiliteit aan te bieden in Rijswijk. HTM fietsen, ik geloof nog een andere scooteraanbieder. Er is al best wel krapte in de openbare ruimte in fietsenstallingen. Gaat dit niet tot meer verrommeling leiden? Wilt u daar straks ook misschien nog even op reageren? En het laatste punt hierover, volgens mij mag er volgend jaar geëxperimenteerd worden met de bekende i-stepjes. Op het moment dat je een i-stepje krijgt, dat is dus echt voor de hele korte afstand. Daar waar de deelscooter misschien wat dingen van de fiets afvangt, die i-stepjes gaat een gezonde wandeling afvangen. Die wordt tot één, twee kilometer gebruikt. Heeft de gemeente Rijswijk al een opvatting voor het geval er ook i-stepjes geïntroduceerd gaan worden in Rijswijk? Tot zover mijn bijdrage in eerste termijn, beste voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja voorzitter, lastig. Want wat moet je nou met zo'n beleidsnota? Ik zal niet herhalen de kritische kanttekeningen die er al zijn gemaakt over de status en de functie van deze nota. Ik zou me wel kunnen voorstellen dat we daar onderling juist in een forum een goede discussie over hebben, namelijk over zaken waar we het niet over eens zijn met elkaar. En dat er verschillende visies van fracties op mobiliteit hier dan door uit de verf komen, in plaats van een rondje vragen stellen aan de wethouder. Maar dat gaat denk ik niet lukken. Ik denk dat we het over mobiliteit in grote lijnen misschien wel allemaal met elkaar eens zijn. En

dat werpt nog een extra vraag op de zinnen noodzaak van deze nota. Een nota opent, waar ik het wat ongemakkelijk vind, dat die wordt ingeleid door een wethouder die volgens collegeafspraken nu niet meer in staat is die zelf over het voetlicht te brengen, die hier toch de afgelopen jaren kennelijk aan heeft gewerkt. Als ik kijk naar zo'n opzet van zo'n plan, waar dus ook nog een programma en weet ik het, strategie onder zou moeten komen hangen, dan denk ik, concludeer ik dat het een beetje een ouderwetse vorm van beleid maken begint te worden. We doen net alsof er Rijswijk of de wereld gaan maken op het moment dat zo'n groot beleidsdocument tuintafel voeren en gevoed door analyses zeggen we nou, zo gaan we het tot 2040 doen, terwijl het feitelijk natuurlijk al lang voortdurend bezig zijn met dit soort vraagstukken. Dat leert vanavond ook en daar gaat het om. Dan maken we concrete keuzes. En als een fracties zeggen, ik ben heel hard voor het stom-principe, ja, dan hoor ik diezelfde fracties toch mopperen over het gebrek aan parkeerruimte voor privé auto's in RijswijkBuiten en dat bedoelde ik net. Als je consequent wil zijn, dan moet je ook doen wat je op papier zet in zo'n beleidsnota. En ik zie dat niet gebeuren. Wat doen we daarmee? Ja, mijn eerste reactie was, als we nu helemaal aan het eind van deze raadsperiode zitten, laten we hem dan over de verkiezingen heen tillen en laten we dan na de verkiezingen met een nieuwe raad, nieuwe samenstelling een goede discussie over hebben. Dat is misschien meer zinvol. Aan de andere kant kunnen we het ook gebruiken als een baken wat we neerzetten en wat we gaandeweg veranderen als we er met concrete zaken tegenaan lopen en dat voortdurend herijken. Want dat is denk ik een nieuwe, modernere en betere manier van beleid maken. Gewoon je zaken, je dossiers handelen en zo'n stuk voortdurend herijken op de koers die je kiest. Dat is cyclisch beleid en niet een hele piramide van beleidsnota's voor twintig jaar vaststellen. Als je kijkt naar de doelstellingen die in dit raadsvoorstel staan, het is ook al gezegd denk ik, ja, uit de analyse, uit de peilingen, uit de werksessies komen duidelijk drie doelstellingen, worden gehaald. Ja, verkeersveiliger, leefbaar, bereikbaar. Voorzitter, dat is van alle tijden denk ik, dat hebben we in Rijswijk altijd gedacht. Daar verandert niet veel in. Wat er wel verandert, dat is de bevolkingsgroei, dat is de stadsverdichting die er in Rijswijk aan het bouwen zijn en die geven enorme druk op mobiliteit. En daar zitten we een beetje langzamerhand in hetzelfde schuitje als een grote stad als Den Haag. En daarom dat ik het helemaal eens ben met mensen die daar op hebben gewezen. Als ik naar de analyse kijk, dan mis ik met name het regionale aspect. Er zitten wel wat kaartjes in en we zeggen als uitgangspunt nummer zeven, de laatste, we doen het samen met de regio, maar feitelijk is dit wel de afgelopen jaren de zwakke stee gebleken van het mobiliteitsbeleid. We visten achter het net in de Binckhorst ontwikkelingen. We hebben nog niet veel voortgang gemaakt met ons regionaal project, de Beatrixtunnel. En ik denk dat in de analyse de Haagse beleidsnota's op mobiliteit hadden moeten worden meegenomen, expliciet. Daar had afstemming op moeten worden gepleegd en daar hadden we ons mee moeten bemoeien en daar hadden we ons omgekeerd door moeten laten beïnvloeden. Het tweede aspect dat ik in de analyse heel erg mis als het gaat om vervuiling, over geluidsoverlast, over verdichting en het verkeerprobleem, dat is het effect van de snelwegen om ons heen. We kunnen in onze bebouwde kom van allerlei mooie principes willen en maatregelen in onze oude, vooroorlogse wijken, maar feitelijk klopt het probleem als Rijswijk op landelijke staat nationaal, komt met name vanaf die snelwegen. En daar zullen we dus hele gerichte grote maatregelen op moeten nemen. Dan hebben we een heleboel van die problemen getackeld. Kom ik in de analyse veel te weinig tegen. Tot slot, ja, participatie is mooi, maar als je het over algemene beleidsnota's doet wordt dat al een stuk lastiger. En als ik dan lees en een van de bijlages dat er acht bewoners worden genoemd die opmerkingen hebben gemaakt, die bijvoorbeeld nog allemaal geloof ik niet overnemen in het stuk, en verder alleen de HTM en de reizigersvereniging, dan denk ik wethouder, dat is mijn vraag, is dat participatie geweest, acht inwoners? Of zie ik dat verkeerd? Ik zou dus dit stuk niet in de raad vaststellen, maar ik zou het gebruiken voor de herijking van ons voortdurende beleid op dossiers. En laten we in de praktijk met concrete voorstellen zien dat het ons menens is. Als het gaat om concrete fietsenstallingen in Oud Rijswijk, waar we tweeënhalp jaar over doen om daar een begin mee te maken, of de plannen die we vanavond langs hebben zien komen. Daar gaat het om. Daar moeten we het concreet maken.

De deelscooters, voorzitter. Daar kan ik duidelijk over zijn. Het CDA is tegen het nog verder voortzetten van proeven met deelscooters. Mevrouw Alberts heeft al gewezen op de gebrekkigheid van de enquête, maar dertig procent vervangen van autoverkeer, daar geloven wij niet zo in. Zeventig procent zou dan sowieso al niet vervanging van de auto zijn, maar dat betekent dus dat mensen en vooral jonge mensen niet meer gaan lopen en niet meer gaan fietsen. Dat is in strijd met het stom-principe. Dus ik zeg niet doen. Het geeft een enorme rommel op straat. We hebben het er al vaker over gehad in de aanloop naar dit evaluatiemoment. Wij zijn er wat dat betreft klaar mee. Het is een enorm rommelig straatbeeld en de fietsers komen steeds meer in het gedrang door overmatig scootergebruik, dus wij willen dat absoluut niet entameren. De i-step, kan ik al antwoord geven aan de heer Oelen, die gaat er bij ons ook niet in komen. Ik heb de voorbeelden in Frankrijk al gezien in stede. Zelfde verrommeling van het straatbeeld, hier en daar neergesmeten, niet op het trottoir geparkeerd. Moeten we gewoon niet aan beginnen. Laten we het stom-principe hier gewoon consequent voeren, ook in de daad en niet alleen in dit soort mooie beleidsnota's. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de heer Van der Veer van de PvdA.

De heer Van der Veer PvdA: Dank u wel, voorzitter. Nou, heel veel is al voorbij gekomen. We kunnen ons grotendeels aansluiten bij GroenLinks, D66. Het gaat hier om echt een plan op hoofdlijnen wat ons betreft, weinig concrete acties en uitwerkingen. Wanneer komt het college daarmee? En er wordt gesproken over monitor. Dan zouden we graag willen weten wanneer die wordt opgesteld. Wat betreft de deelscooters. Nou, deelscooters is een concept wat wellicht in de toekomst zou kunnen werken. Echter moet daar, als we daar echt mee doorgaan, goede afspraken maken met de verhuurders aanmaken dat het voor verrommeling boven op de handhaving zit en de overlast. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam WIJ.: Ja, hartelijk dank. Ik zal het kort houden. Ik denk dat het een mooie analyse is zowel heel veel kansen in beeld krijgt als een aantal knelpunten goed in beeld brengt. Wij hebben in Rijswijk gewoon te maken met het steeds drukker wordend mobiliteitsnetwerk en ik denk dat daar een paar mooie aanknopingspunten in dit mobiliteitsprogramma worden benoemd. Ik wil even ingaan op de laatste doelstelling die wordt benoemd en dat is de regio. Ik vind dat dat heel belangrijk is. Ik denk dat we, zeker als we het hebben over mobiliteit en dat wordt ook benadrukt in het stuk, dat meer dan de helft van het verkeer in Rijswijk van andere gemeenten naar andere gemeenten toe gaat. En dan ontkom je er niet aan, het is net ook al genoemd, dus ik zal er niet heel uitgebreid over beginnen, maar dat je afspraken maakt met die andere gemeentes, dat je gaat kijken hoe je op hun plannen eventueel aan kan sluiten of hoe jij hun kan meenemen in onze plannen, in onze visies. Ik denk dat dat een heel belangrijk punt is en zeker terug mag komen in de mobiliteitsstrategie die later nog naar de raad kan komen. De vraag is van, weet de wethouder hoe andere gemeenten tegenover dit mobiliteitsprogramma staan? Wanneer komt die mobiliteitsstrategie naar ons toe? En hoe differentieert die zich van dit stuk? Die drie vragen. Dan over de deelscooters. Ik denk dat het een mooie toevoeging is volgens mobiliteitsnetwerk. Moeten we daar nog verbetering in brengen? Jazeker. Is het perfect? Zeker niet. Ik ben wel benieuwd naar de toekomst. In reactie op voorgaande sprekers ben ik ook benieuwd of de wethouder inzicht kan geven in het aantal klachten of meldingen dat bij de gemeente is gemaakt. Is dat relatief veel of weinig? Kunt u daar inzicht in geven vanuit uw kant? En ik ben benieuwd naar de doorzetting. Of wat zijn de vervolgstappen met de deelscooters? En daar wil ik het voor nu even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank u wel. Niet echt een van mijn favoriete onderwerpen. Zoals u weet, is Rijswijks Belang geen grote voorstander van de deelscooters. Het concept is prima, absoluut, alleen is de uitvoering gewoon een regelrechte ramp gebleken. Voorzitter, ik zou heel graag aan de wethouder willen vragen, als wethouder zijnde moet je dus de wet handhaven, de plaatselijke verordeningen moet u handhaven maar de afgesproken regelgeving moet je handhaven. Daarvoor heb je als het goed is de wethouderfunctie. Als ik de wethouder vraag dat in artikel 5.12, staat dat het overlast geven van fietsen, bromfietzers, scooters verboden is als de verkeersveiligheid of de vrijheid in het geding komt. Dat gebeurt nu ook met de deelscooters, artikel 5.12. En artikel 2.10 geeft aan dat als je voorwerpen op of aan de openbare weg, mogen niet voor belemmering zorgen. Dat gebeurt nu continu. De deelscooters vallen op in Rijswijk, omdat ze altijd fout geparkeerd staan. Zeker op voetpaden, looppaden, op de aller gekste plaatsen komen we ze tegen en dat is dagelijks. U kan het aan uw collega Lugthart vragen, ik stuur nog steeds dagelijks foto's, op de aller gekste plekken zorgt dat voor gevaarlijke situaties. Dat is in strijd met onze afgesproken APV. Ik kan het blijven herhalen, maar we kunnen wel doen alsof er niks aan de hand is, maar we komen onze eigen regelgevingen niet naar. Zo serieus moeten wij onze eigen APV nemen. Dat is één. Nou voorzitter, dan ga ik even een punt noemen en een commentaar later wel even op terug wat ik daarmee bedoel. Er zijn zevenhonderd verkeersdoden per dag in China, 260 duizend per jaar in China, vooral op elektrische scooters. Dus zevenhonderd verkeersdoden per jaar, kom ik dadelijk op terug. U bent in oktober een overeenkomst aangegaan met Felix scooters, waarbij vooral de jeugd op zien. Vooral jongeren die normaal gesproken lopend, fietsend of met het openbaar vervoer gaan, die pakken nu de deelscooters. Alle scholen in hun omgeving, ook Rotterdam, ook in Den Haag, staan vol met deelscooters, dus het openbaar vervoer eigenlijk in een vergeten hoek gestopt of het lopen of het fietsen. Dus dat daarmee het autogebruik omlaag is gegaan, gaat er bij ons inzien, vooral veel jongeren, tieners, pubers eigenlijk die daarvan gebruik maken. U gebruikt nu cijfers die baseert op Den Haag en Rotterdam. Dat geeft een heel vertekend beeld, want Den Haag is 9,9 keer zo groot als Rijswijk en Rotterdam 11,2 keer zo groot. Dus we praten over getalen, ja, zeshonderd deelscooters in Rotterdam, 1350 in Den Haag, 120 duizend gebruikers in het algemeen, 850 duizend ritten. Dan praat je over Den Haag en Rotterdam. Den Haag en Rotterdam is geen Rijswijk. Dat geeft een vertekend beeld. Wat ons betreft, heeft u een vertekend beeld om ons zaken te verkopen wat niet in lijn staat met Rijswijk zelf. Daarom ga ik ook even op de andere toer. Als ik ook dingen wil gaan vergroten om het duidelijk te maken en proberen te verkopen. Wat veel erger is, u probeert iets te verkopen wat in uw ogen heel goed is. Ik verkoop wat er slecht is: zevenhonderd doden per dag in China. Dan zeg je ja Marc, maar nu ga je China toch niet vergelijken met Rijswijk. U doet precies hetzelfde met Rotterdam. Kijk, China heeft 1,4 miljard inwoners. Dan is zevenhonderd doden per dag niet veel. Rijswijk is maar een kleine gemeente met 55.222 inwoners op dit moment. Kan je niet vergelijken met de grote steden. Dus zoals ik al zei, u gebruikt cijfers. Daarmee is het gewoon misleidend om die te gebruiken voor dit onderzoek. Dan nog het allerergste, voorzitter. Op pagina acht in het voorstel gooit u gewoon verschrikkelijk keihard uw eigen ramen in. Echt keihard gooit u uw eigen ramen in. U gaat een vergelijking maken met een aantal meldingen van januari tot en met september over kapot straatmeubilair, 263 meldingen. Kapotte prullenbakken, 240 meldingen. Kapotte straatverlichting, 572 meldingen. Troepafval naast containers, 695 meldingen. Weesfietsen, 304 meldingen. Wie is daarvoor verantwoordelijk? Dat is de gemeente zelf. U gaat uw zelf omhoog prijzen dat u de meest kapotte straatverlichting heeft, de meeste afval op dit moment in Rijswijk heeft, weesfietsen heeft, kapot straatmeubilair heeft. Daar bent u verantwoordelijk voor. Ja, dan vallen de aantal deelscooters, dertien, niet op. Maar voorzitter, mag ik de wethouder erop wijzen dat in Q1 van 2021 187 klachten waren, in Q2 van 2021 186 klachten waren, in Q3 van 2021 131 klachten waren. Dat zijn ruim vijfhonderd klachten binnen negen maanden in Rijswijk over die deelscooters. Vraag ik mezelf af, waar zijn we nou in hemelsnaam mee bezig? Je kan zeggen, ja, maar we gaan nu goede afspraken maken. En ook in het voorstel van u staat, er wordt geadviseerd om met aanbieders van de deelscooters goede afspraken te maken. Voorzitter, ik heb de

afspraken van de intentie van 2020 opgevraagd daarbij en in die intentieverklaring, die u hier kunt zien, in die intentieverklaring, ik zal het even voorlezen, wordt aangegeven: de gemeente is bereid mee te werken aan het plaatsen van elektrische deelscooters van Felix in Rijswijk, mits Felix ervoor zorg draagt dat de deelscooters veilig worden gestald en deze de openbare ruimte niet zullen verstoren. Dat staat in de intentieovereenkomst met de deelscooterhouders. Ze hebben zich daar volkomen niet aan gehouden. Dat wordt volledig weggelachen, weggehoond. Dat zijn miljonairs, die gasten. Op tv hebben ze het over miljoenen bedrijven. Die gasten zijn helemaal gevuld en ze houden zich niet aan de gemaakte afspraken. En onze huurders, onze gebruikers maken een foto ervan als ze de scooter neerzetten en wij gaan dat controleren. Ze hebben pas bij Jinek op de Nederlandse televisie gezegd, wij controleren nog niet. Steekproefsgewijs kijken we wel eens foto's na. We hebben daar de tijd en de manschappen niet voor. We controleren het niet. Dus al die afspraken die zijn gemaakt met Felix en met Gogo worden niet nageleefd. De intentieverklaringen die zijn afgesloten, die zijn gewoon niets meer waard. Vijfhonderd klachten van de afgelopen periode. Ik vind scooters op de bodem van de sloten tegenwoordig. Ze worden omver geduwd. Het is een grote ergernis, dus ook in lijn van het CDA zegt Rijswijks Belang: stop met deze pilot. Laat de deel aanbieders eerst maar eens komen met een goed plan, een goed voorstel. Misschien even een rustpauze van een jaar. Ik zeg nogmaals niet dat het heel vervelend is of dat het concept niet goed is. Het is een goed concept, alleen het werkt niet. Kom met een goed plan wat gaat werken, maar verleng niet deze pilot voor volgend jaar. Dat is het voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik gaat tenslotte over naar de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (Fractie Majjaoui): Ja, dank u wel voorzitter voor het woord. Ik moet als eenmansfractie steeds switchen van de Samenleving naar de Stad. Excuses bij deze. Ik heb het stuk gelezen, het programma heb ik gelezen. Het is in het algemeen een mooi stuk, mooie ambities. Maar helaas blijft het enkel alleen maar bij ambities op lange termijn. Ik mis echt het concreet verhaal, want de inwoner en met name de inwoners langs de vervuilende gebieden, met name Beatrixlaan, die hebben niks aan dit verhaal lange termijn. Of mensen die vandaag, morgen of overmorgen geboden zullen worden, die hebben ook niks aan dit verhaal. Ik zou ervoor pleiten om met concrete maatregelen te komen nu alvorens het te laat is. U geeft ook terecht aan dat in Rijswijk de op één na slechtste luchtkwaliteit in Nederland is. U geeft ook terecht aan in het stuk dat de leefbaarheid of de bereikbaarheid onder druk is. En daar wordt niet op voortborduurd. Ik zie alleen maar enkel een maatregel dat het tunnelonderzoek in 2022 zal gaan plaatsvinden in het kader van financieringen bij het Rijk. Dat is mooi. Maar dan refereer ik aan eerdere vragen die ik gesteld heb in het kader van luchtkwaliteit. Waarom lopen we achter? Want Den Haag, die loopt al voor met de korte termijnen kwaliteit. Waarom mis ik korte termijnen, middellange termijnen, lange termijnen maatregelen? Want we moeten nu al stappen nemen. We moeten nu al concreet gaan investeren onder die drie aspecten die u terecht ook noemt, bereikbaarheid, veiligheid en uiteraard gezondheid moeten bewerkstelligen. Wie geeft mij de garantie dat wij dit programma in 2040 nog steeds, dat die nog steeds haalbaar is? Want er komen nog steeds nieuwe inzichten. We leven nu eenmaal in een dynamische wereld. Ik zou graag willen weten van de wethouder van joh, wat gaat de inwoner en met name de inwoner die last heeft van slechte luchtkwaliteit, die longaandoeningen heeft, die gezondheidsproblemen heeft, wat heeft hij nu aan dit programma? Wat verwacht hij nu van de wethouder op korte termijn? Dan heb ik het over vier, vijf jaar, zes jaar of tien jaar wat mij betreft. Wat gaat hij doen om de luchtkwaliteit hierbij te verbeteren? Dat is voor mij het ... Ja, we leven nou eenmaal in de coronacrisis, maar ik mag het ook zeggen, we leven ook in een andere crisis. Dat is de lucht, dat is de leefomgeving crisis. En daar moeten wij ook op anticiperen en wij moeten gewoon terecht echt concrete maatregelen in benoemen desnoods, maar maak je beleidscyclus voor korte of lange termijn om dat uit te kunnen werken, zodat de burger hier profijt aan heeft dat het ook zichtbaar wordt. Dat is voor mij het belangrijkste en dit is, nogmaals, het is een mooi stuk, maar het blijft puur een theoretisch verhaal en het is

heel abstract. Ik zou heel graag willen vragen aan de wethouder, wat gaat u doen? En met name de vragen die gesteld werden door de inwoners en dat ging voor tachtig procent over de Beatrixlaan en over de CO2-reductie. Probeer daar stappen te nemen. Probeer daar iets te doen. En we moeten niet tot 2030 wachten met een tunnel of op het Rijk, dat ze eindelijk met een financiering komen. We moeten nu ervoor zorgen dat we niet achterlopen en proberen ook Den Haag te evenaren in haar korte termijnen maatregelen. Dus dat is mijn pleidooi, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn vanuit het forum. En dan is nu aan de wethouder het woord om daar een reactie op te geven.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter, dank u wel. Ja, zo voelt het inderdaad wel een beetje. En ja, wat bijzonder inderdaad om over dit onderwerp met u te mogen spreken op dit late tijdstip. Ik heb driftig mee zitten schrijven. Ik kan het niet garanderen dat ik op alle vragen direct antwoord kan geven, maar ik zal het, ik ga natuurlijk proberen. Kijk, het belang van dit stuk, dat is eigenlijk door meerdere fracties wordt dat gevraagd. Van he, wat maakt nou de wereld anders dat we dit stuk nu met elkaar bespreken en straks gaan vaststellen als raad? Zit hem in eigenlijk ook de vorige onderwerpen die we met elkaar hebben besproken. En eigenlijk al heel snel kom je op het onderwerp auto parkeren. En dat zie je ook in de analyse terugkomen, dat Rijswijk eigenlijk na de oorlog is opgebouwd met een hele dominante positie voor de auto. En het is vanuit die tijdsgeschiedenis heel goed te verklaren. Alleen, we zitten echt en ik maak ook een vergelijking met de eerdere transitievisie warmte die we net ook hebben besproken, dat we echt in een tijd leven waarin we een aantal hele dominante gedachten die we hebben, dat we die echt moeten gaan herijken. En dat geldt dus ook op het gebied van mobiliteit. En dat betekent voor de gemeente concreet, waar wij inderdaad heel lang in leidend hebben gehad en eigenlijk als ik heel eerlijk ben nog steeds, dat die auto heel dominant is, want we hebben het over parkeernormen, we hebben het niet over mobiliteitsnormen. Nu wel een beetje conceptueel, maar niet concreet nog bij concrete bestemmingsplannen. Dan moeten we eigenlijk echt die slag gaan maken. En dat is lastig, want iedereen heeft het als iedereen, de meeste mensen nog steeds hecht heel erg inderdaad aan die auto. En we moeten ook ervoor zorgen met elkaar dat het niet gaat over autootje pesten of een auto wegnemen. Nee, wij moeten als gemeente, als het aan deze visie zou liggen of aan dit programma, maak dan met elkaar collectief een switch van hoe gaan we als gemeente die auto faciliteren in de stad? Nee, hoe gaan we als gemeente mobiliteit faciliteren? Hoe kom je van A naar B. Hoe kom je veilig, hoe kom je comfortabel, iets ondergeschikt nog, onderbelicht uit deze discussie ook betaalbaar van A naar B met elkaar? En dat is hoe we ook om moeten gaan met schaarse ruimte. En die druk op die ruimte, dat hoeven we hier niet met elkaar vast te stellen, want dat is denk ik bij iedereen genoegzaam bekend. Die is enorm. Dat betekent dat je heel efficiënt, slim met de ruimte om moet gaan. En als je dan kijkt inderdaad wat een auto, als je toch even de autoweg uitpakt, wat een ruimte die inderdaad inneemt. Als je ook kijkt naar de onderzoeken dat de auto ook nog wordt ingezet vijftig procent van de tijd voor het zijn die korter dan vijf kilometer zijn, dat betekent dus dat er niet alleen ruimte gereserveerd moet worden voor de deur in de buurt om je auto te parkeren, maar ook dus inderdaad binnen die vijf kilometer bij de supermarkt of bij vrienden die in de buurt wonen. Ook daar moet rekening worden gehouden met dat autobezit. En dat gaat gewoon niet meer. Je loopt vast en daar ben ik wel blij, omdat we dat wel met elkaar dat breed wordt erkend ook, van er moet wel iets gebeuren. En natuurlijk, dat betekent niet dat er één wetenschappelijk vastgelegde manier is om dat te doen, want er zijn inderdaad ook politieke keuzes daarin te maken. Maar dat er wat moet gebeuren en dat er echt, nou ja, noem het een paradigma verandering moet plaatsvinden over hoe we kijken naar mobiliteit, dat staat echt wel vast. En wat maakt dit document nu dat de wereld gaat veranderen? Nou, dat opzicht zelf natuurlijk niet, maar de eerdere onderwerpen die we vanavond met elkaar besproken hebben, eigenlijk is dat elke keer weer een separate discussie die we met elkaar hebben. En volgens mij, daar ben ik echt van overtuigd, helpt het enorm

als je wel een fundament hebt op basis waarvan we kijken dus inderdaad naar mobiliteit vanuit bijvoorbeeld een woningbouwontwikkeling. Zijn we te laat, zoals de heer Oelen misschien zei, want gebiedsontwikkelingen dat is eigenlijk het vliegwiel om die mobiliteit transitie ook plaats te laten vinden. Nou, in alle eerlijkheid denk ik dat we op sommige fronten, dat we daar gewoon, dat niet per se eer, want er is altijd wel aandacht voor geweest, maar dat we die snelheden van bijvoorbeeld een woningbouw en de bijbehorende mobiliteit infrastructuur, dat die wel meer in elkaar en geleidelijk moeten oplopen. En dat constateer ik wel, dat die woningbouw, dat komt wel goed. De ontwikkelaars staan in de rij. Dat komt wel goed. Maar mobiliteit hobbelt daar nog steeds achteraan. En als ik kijk hoe we bijvoorbeeld over pas geld hebben gesproken en het ontwikkelkader daar, zie ik daar nog steeds wel bijvoorbeeld voor die concrete ontwikkeling daar wel de kans om dat wel zeker als vliegwiel te gaan gebruiken. En waarbij in ieder geval mijn overtuiging is dat dat echt gelijke tred moet gaan houden. En je krijgt altijd het kip en ei, want als het gaat bijvoorbeeld om ov, dan komt geen, de heer Jensen maakte er eerder ook al een opmerking over van ja, er komt geen ov als er geen woningen zijn. Ja, dan zijn er woningen, maar dat is het ook lastig om alsnog die ov te regelen. Maar daar moeten we heel slim mee omgaan. En dan sluit ik bij de heer Van Enk aan als het gaat over het regionale aspect wat hij dan wat mist in het stukken, moet ik hem wel gelijk in geven dat jullie agenda die je hebt, die gebiedsontwikkelingen die we allemaal zien, dat je nu al, trouwens nu al, misschien al had moeten ... Het is altijd, als je een mooie boom wil hebben dan is het beste moment om dat twintig jaar geleden, om die te planten. Maar het tweede moment daarna, dat is vandaag om dat te doen. En ja, daar moeten we echt op strategische manier inderdaad naar gaan kijken. Ook in afstemming inderdaad met de mobiliteitsplannen en de omliggende gemeenten. Waterbedeffect is inderdaad in dat opzicht, ligt het natuurlijk altijd op de loer als Den Haag veel ambitieuzer is, als Delft veel ambitieuzer is. Ja, dan lopen het risico als Rijswijk dat we een afvoerputje kunnen gaan worden. Dus ook in dat opzicht moeten we ook regionaal, moeten wij onze eigen plannen natuurlijk, moeten wij daarop afstemmen, maar misschien ook soms wel leidend zijn. En daar moeten we inderdaad slim en verstandig en strategisch inderdaad mee omgaan. En daar is met zo'n document helpt daarin wel, want dit document dat bepaalt ook ons handelen en geeft ons ook mandaat in de regio om op die manier onze agenda door te zetten. Ja voorzitter, dat is even het waarom. Het hoe wordt inderdaad nader uitgewerkt. De vraag wanneer strategie, ja, dan zal dat wel niet voor de verkiezingen, kan ik me voorstellen dat dat voor de verkiezingen zal zijn. Dat maakte niet anders natuurlijk dat er een aantal knelpunten zijn die we al in de smiezen hebben en een aantal ontwikkelingen die gewoon nog gaan. In sommige gebieden, zoals in RijswijkBuiten, maar ook bij de Sterpassage zijn we eigenlijk al bezig, lopen we al vooruit op dit document. Dus wat mij betreft, ze staan niet ineens nu stil, maar moeten we gewoon door blijven gaan met de ingeslagen weg. En die strategie, nou ja, laat dat een dynamisch ontwikkelproces gaan worden, maar we hoeven daar niet in volgordelijkheid te gaan wachten tot er een uiteindelijke strategie is en dan een uitvoeringsplan. We moeten gewoon aan de slag. Dat zijn we onze inwoners, onze ondernemers, zijn we dat verplicht om die knelpunten gewoon al aan te gaan pakken. Ja voorzitter, er werden ook een aantal zaken genoemd en volkomen terecht denk ik ook, over als het gaat om ... De heer El Majjaoui, die had het daar ook over, over de luchtkwaliteit, de overlast. En wat heeft de gewone burger daar nu aan? Ja, dat zijn zaken die moeten hand in hand met elkaar gaan, dus ook daarvoor geldt dat die mobiliteitstransitie ook aan die zaken moet bijdragen en ook al in concrete plannen. Elektrisch vervoer zorgt voor minder uitstoot. Daar kunnen we nu al vaart op gaan maken om te kijken hoe we dat beter kunnen gaan faciliteren, maar ook inderdaad mensen de fiets op krijgen. En niet om mezelf nou als lichtend voorbeeld te gaan gebruiken en dat ik vanuit idealisme een bakfiets heb gekocht, ik schaam me dan eens na voordat ik een bakfietsouder ben, maar dat maakt echt dat het veel beter en echt in de praktijk duidelijk is dat bijvoorbeeld de fiets een veel beter alternatief is voor de auto voor die korte afstanden. En daar gaan we nu gewoon mee aan de slag ...

De heer Van Enk CDA Het is ook een beetje een punt van orde. Volgens mij vertelt de wethouder over dit plan, eigenlijk waar volgens mij alle partijen het over eens zijn. En dat is misschien net het probleem ook van deze visie. De vraag is dus meer van wat gaan we hiermee doen? Als we daarmee in Den Haag gaan overleggen en we gaan serieus met de randgemeenten overleggen om dit tot een uitwisseling te laten leiden, kan ik me voorstellen dat we dit wel over de verkiezingen heen tillen en het nieuwe college een frisse start geven om dit af te stemmen in de regio. Dan denk ik dat we misschien een echte stap met elkaar gaan maken.

De voorzitter: Even geen interrupties nu in de eerste termijn vanwege de tijd. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter, ik zou bijna, ik zou het om willen draaien. Juist vanwege die regionale aspecten en ook een aantal zaken, ook andere gemeentes willen nog voor de verkiezingen een aantal zaken hebben afgerond, is het denk ik van strategisch belang dat we juist dit wel hebben en juist hier niet mee gaan wachten. Ik denk dat dit enorm kan helpen juist ook voor onze regionale belangen, dat we hierop gaan inzetten, op deze mobiliteitstransitie, en dat we ook echt, dat het niet alleen maar papier is, maar dat we ook daad bij het woord voegen. Dus ik zou er juist voor pleiten om het wel in ieder geval naar de raad te brengen. Kijk natuurlijk, uiteindelijk is dit aan u, maar het geeft echt, het kan echt richting geven ook aan het college. Ook voor de continuïteit, want dan zou je om duidelijk een keuze te maken dat we de auto, en dat is een hele fundamentele keuze, dat we van autogerichtheid, autodominantie, dat we naar mobiliteit gaan en waar de auto ook onderdeel van uitmaakt overigens. Ja voorzitter, er werden ook vragen gesteld over de participatie. En hoe hou je regie inderdaad op dit vraagstuk? Dat is een spanningsveld, want je hebt te maken met bestaande belangen en inderdaad het algemeen belang, want iedereen vindt dat we bereikbaar moeten zijn en iedereen vindt ook dat we snel van A naar B moeten kunnen. Maar om zelf daarin zaken in te leveren, het is vooral de andere die dan in actie moet komen. Nou, daarin heeft de gemeente een hele belangrijke regiefunctie. Dus ook, en hoe doe je dat dan? Door daar gewoon het eerlijke verhaal te vertellen. En mijn overtuiging is ook om in de communicatie veel inzichtelijker te maken de consequenties van keuzes, dus ook de consequenties van niks doen. En wat levert dat voor situaties uiteindelijk op? Dus mensen meenemen in het belang inderdaad van die mobiliteitstransitie. Nou, dat is een uitdaging. U had het ook over gedragsverandering. Ook dat, ik zie, nou ja, dan spreek ik een beetje voor mijn beurt, maar als je het hebt over gedragsverandering zou je er denk ik ook heel goed aan doen als gemeente om ook goed gebruik te maken van allerlei gedragswetenschappelijke onderzoeken. Dat zou overigens wat mij betreft ook voor de energietransitie. Hoe krijg je gedragsveranderingen echt voor elkaar? U had het volgens mij ook over nudging, hoorde ik iets inderdaad te zeggen. Van hoe bereik je ook met dat soort maatregelen het gewenste gedrag? Als mensen wel uit vrije wil, maar dan net eventjes een zetje krijgen om het wenselijke gedrag te vertonen. Ik denk dat er heel veel inzicht vanuit de wetenschap daarvoor aangeleverd kunnen worden waar we ons voordeel mee kunnen doen. En het kan soms over hele kleine, met hele kleine zaken kan je grote effecten mee sorteren. Dus dat zal zeker ook betrokken moeten worden bij de nodige uitwerking van deze visie. Voorzitter, ik zie heel veel mensen ook een beetje gapen. Ik hoop niet dat het aan mijn verhaal ligt. Misschien is het een combinatie van de tijd en mijn verhaal, maar ik probeer toch ook wel naar een afronding te komen omwille van de tijd. Even kijken. Ja, concrete acties dan. Heb ik al iets over gezegd. Wellicht kunnen we daar nog, misschien moeten we daar ook gewoon een prioriteit in stellen, dat we niet vast komen te staan, letterlijk en figuurlijk, maar dat we echt ook concrete acties gaan verbinden aan deze visie van wat we de komende tijd als college en uitvoering wel al kunnen gaan doen. Ook onze regionale opgave kun je meenemen. Daar wil ik zeker gehoor aan geven. En dan kom ik bij de deelscooters, eigenlijk in het verlengde daarvan. Ik snap het chagrijn, laat ik het daar even bijhouden. Het is absoluut niet de bedoeling, zoals de heer Weterings op zich scherp op maakt voor nou, kijk eens hoe slecht het op andere gebieden gaat, dus dan valt dit nog wel mee. Dat was absoluut niet de insteek om die vergelijking op die manier te maken. Wat we wel zien, is dat er

gewoon heel veel gebruik van wordt gemaakt, van de deelscooters. En dat die deelscooters ook een plek hebben, ook in die mobiliteitstransitie. En dan worden ook inderdaad, en dat komt ook wel naar voren, concreet worden er ook autoritten vermeden door gebruik te maken van die deelscooters. En ook scherp opgemerkt, misschien ook wel de wandeling. Dus in hoeverre draagt het bij aan de gezonde manier van voortbewegen? Dat is misschien wel een terecht punt. Maar er is duidelijke vraag naar en ik vind dat we die pilot daarin ook, dat we het kind met het badwater een beetje weg zouden doen als we hier nu abrupt mee zouden stoppen en ook hiermee niet door zouden gaan. Ik denk dat het ook juridisch trouwens het heel lastig, misschien wel onmogelijk is om dergelijke initiatieven buiten de stad te houden. Maar nog los daarvan denk ik dat we gewoon een lering moeten trekken uit de zaken die goed gaan, maar ook die minder goed gaan en in gesprek moeten gaan met de aanbieders om te kijken hoe we beter kunnen reguleren en juist ook ten dienste te laten zijn van die gewenste mobiliteitstransitie. En inderdaad, kijk, alle verandering brengt altijd groeistuipen en kinderziektes met zich mee, maar het is zaak om daar goed mee om te gaan en ik zou er zeker voor pleiten om zoals in het voorstel staat opgenomen, om tot goede afspraken te komen, ook naar onze eigen rol te kijken hoe we met de handhaving zitten, daar ook in centers in te bouwen en sowieso heeft zo'n deelscooters, zo'n aanbieder er ook echt alle belang bij dat ze ook gewoon in good standing staan met een gemeenteraad. Ze hebben er helemaal niks bij om als slechterik te boek te staan, dus ook zij zullen daar inderdaad hun best voor moeten doen. En dat gesprek ga ik graag met hun aan en zeker, daar geef ik de heer Oelen ook helemaal gelijk in, dat we daar vooral met Den Haag ook, dat we daar aansluiting op ... We moeten niet de illusie hebben dat als Rijswijk daar eenmaal zelfstandig daar een gezien op kunnen gaan bedenken. Dus het zal vooral inderdaad een aansluiting zijn met het beleid wat er vanuit Den Haag komt en daar boven regionaal. MRDH heeft hier ook een werkgroep voor ingesteld. Daar kunnen we natuurlijk ook leren van wat kan werken. Maar we zitten in een transitie en daar horen dit soort dingen bij en daar horen ook de vervelende dingen bij, maar die moeten we afzetten tegen de grote voordelen en vooral de potentie. Dat zou mijn punt zijn. Dat voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan beginnen we nu aan de tweede termijn, waarbij ik de collega's wil vragen uw vragen echt technisch te houden en puntig te formuleren, dus geen uitgebreide politieke of vergezichten. Dat kunt u nog allemaal in de raad krijgen. Dus echt beperken tot technische opmerkingen die u nog wil stellen. Ik begin met Beter Voor Rijswijk, de heer Cupedo.

De heer Cupedo BvR: Geen vragen meer. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Alberts, GroenLinks.

Mevrouw Alberts GL: Ja voorzitter, dank u wel. En ook dank aan de wethouder voor zijn eerste termijn. Ik heb alleen bar weinig naast het gloed van het betoog gehoord, wat u heel mooi deed wethouder, heb ik heel weinig antwoorden gehoord op de vragen die ik heb gesteld. En ik ga niet alle vragen herhalen, gezien dit tijdstip. Maar mijn verzoek is dan, ik zal ze dan zo dadelijk opsturen, om ze dan schriftelijk te beantwoorden ruim voor de raadsvergadering dan, zodat we die mee kunnen nemen. Wel zou ik alleen nog even, dat ik slechts één vraag had over het scootergerbeuren, zou ik die vraag toch nog wel willen stellen, van heeft het college al een idee over wat de scherpere afspraken ingaan houden? Als u daar wel nog even op in kan gaan, dan kunnen we die scooters dan verder daarbuiten houden en dan beperk ik mij in de schriftelijke vragen tot het mobiliteitsprogramma. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Ook dank voor uw goede suggestie die u doet ten aanzien van het nog schriftelijk indienen van de vragen. Ik vraag mevrouw Woudstra, D66, voor de tweede termijn.

Mevrouw Woudstra D66: Ik denk dat ik dat goede voorbeeld gaan volgen, want ik heb nog een vraag of zes, zeven openstaan, zowel over deelscooters als over de mobiliteit. Ik denk dat de wethouder dat ook weet. Ik ben blij met zijn toezeggingen om in gesprek te gaan. Ik hoor graag nog wanneer dat is en wanneer we er ook als raad meer over horen, zowel als het over gesprekken met de regio gaat, als het gaat over gesprekken bij de deelscooters. Ik zal die vragen ook toevoegen aan de vragen die ik hem dan toegestuurd. Ik wil wel nog een vraag stellen aan de heer Oelen, want daar had ik eerder mijn handje voor opgenomen. Hij had het over voetgangers en als we aandacht aan voetgangers gaan besteden, dat dat dan ten koste gaat van ik denk door kruisend oversteekbaarheid en doorkruisbaarheid aan tijd. Nou zijn er andere oplossingen voor, die zullen altijd geld kost. Maar ziet hij ook dat het veranderen van strategie het wel mogelijk maakt om juist naar die oplossingen te gaan kijken en dat het niet gaat alleen over wat meer tijd kost, maar ook om te kijken naar oplossingen daarvoor? Dat zou ik nog graag van hem horen en dat we daarom juist ook een wijziging van strategie nodig hebben. En verder denk ik dat mijn tweede termijn inbreng of de eerste termijn inbreng van mijn collega Rens Veerman ergens ruis heeft veroorzaakt tussen hem de heer Van Enk. Zal aan het digitale liggen, dan wel aan de gebruikte woorden. Wij zijn nergens kritisch op de parkeernorm in RijswijkBuiten. Het ging ons puur over de uitvoering en hoe de wethouder daar vorm aan heeft gegeven, juist om projecten te doen slagen en aantal mensen te beperken. Dus wij zijn daar nergens tegen tenslotte.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Oelen van de VVD.

De heer Oelen VVD: Dank u, voorzitter. En ja, voor mij geldt ook dat een heleboel vragen niet zijn beantwoord. In tegenstelling tot mevrouw Woudstra en mevrouw Alberts ben ik niet van plan om ze nog een keertje op te gaan typen, want ik ga ervan uit dat of de wethouder of een van zijn ambtenaren heeft meegeschreven. Maar ik verwacht wel gewoon een normale beantwoording, want daarvoor zijn wij raadslid en bent u wethouder. Het betoog wat u heeft gehouden, was zeer goed vol. Het is alleen zo jammer dat dat niet zo verwoord is in het verhaal wat u voorleest. Maar goed, ik zal goed luisteren naar de voorzitter en daar geen politiek statement over doen. Dat bewaar ik inderdaad tot de raad als dit inderdaad naar de raad gaat. Maar goed, en in antwoord op mevrouw Woudstra. Jazeker, er zijn natuurlijk slimme zaken te bedenken en slimme oplossingen te bedenken die ervoor zorgen dat je naar een mobiliteitstransitie gaat, alleen je moet dat inderdaad wel op een slimme en goede manier doen en ook wel met oog voor de situatie. En mijn zorg is een beetje dat we iets slims gaan bedenken hier in Rijswijk en dat het op de A4 tot in Amsterdam ongeveer stil staat, omdat datgene wat we hebben bedacht dat dat uiteindelijk toch niet heeft gewerkt. Dat is mijn idee erbij. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, ik heb in de eerste termijn vooral mijn mening gegeven. Ik had slechts één vraag. Hij ging over het aantal participanten. Ik lees in de bijlage acht personen. Klopt dat, dat het participatieproces leeft qua inwoners van Rijswijk? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Veer, PvdA.

De heer Van der Veer PvdA: Dank, de wethouder voor zijn betoog en voor zijn beantwoording, voor zover hij dat heeft gedaan. Wij wachten de schriftelijke beantwoording van alle vragen die gesteld zijn door de fracties af.

De voorzitter: Dank u wel. Wij Rijswijk, de heer Van Dam.

De heer Van Dam WIJ.: Nee, geen toevoegingen voor de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings RB: Ja voorzitter, ik ga het niet schriftelijk afwachten. U bent vrij helder geweest in uw eerste termijn met de vragen hoe deze wethouder die de wetten en de plaatselijke verordeningen moet verdedigen, moet bewaken tegenaan kijkt dat er gewoon verordeningen worden overtreden, artikel 5.12 en 2.10, belemmeringen van de weg en verkeersveiligheid en vrijheid te hinderen. Dat gebeurt nu met die deelscooters al ruim een jaar lang. Kan wel zijn, we gaan in contact met Felix, met Go. Wat hebben ze nu het afgelopen jaar gedaan om dit te verbeteren? In Q1, Q2, Q3 zijn alleen maar klachten gekomen, vijfhonderd in totaal. Nu, het ergste is nog, naarmate van ramp wilt u ook nog eens een keer groenere aanbieders naar Rijswijk gaan halen en check het HPM en dergelijke. We hebben het niet onder controle met de deelscooters op dit moment. We hebben het totaal niet onder controle. Ze worden in sloten gegooid, ze worden omver geduwd ... Nu nog eens een keer een check, gaat u nog eens een keer meerdere deelscooteraanbieders binnenhalen. Waar zijn we eigenlijk mee bezig? Zit u hier nou als wethouder om de wet te verdedigen en de plaatselijke verordeningen of zegt u nu, dat is gewoon een lachertje Rijswijk en kijk maar niet wat we in de APV hebben afgesproken, want die komen we toch niet na?

De voorzitter: En tot slot de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui (Fractie Majjaoui): Ja, dank voorzitter. En dank voor de beantwoording, wethouder. Ik ben blij dat u ook in lijn bent met datgene wat ik denk, concrete maatregelen op korte termijn. En ik heb eerder al had vragen gesteld die ook in beetje causaal verband hebben met dit onderwerp. En mede op basis van beantwoording van die vragen zou ik ook een beslissing kunnen nemen, instemmen met dit voorstel ja of nee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Keus voor de tweede termijn.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel. Nou, de vragen die zijn ongetwijfeld allemaal genoteerd, dus daar komen we sowieso terug. Vergeef mij dat ik dat niet allemaal heb beantwoord. Ik ben ook nieuw in het onderwerp, dus ik merk dat ik zelf de daad van heel abstract en breed naar concreet wil gaan, alleen daar is de tijd nu inderdaad onvoldoende voor. Dus we komen op de concrete vragen, komen we terug. Ik heb nog wel een aantal vragen waar gevraagd is van om daar toch nog wel antwoord op te geven. De fractie van GroenLinks over de deelscooters. Ja, hoe betere afspraken te maken? Nou ja, het zit er op een aantal onderdelen waar je afspraken over kan maken en wat specifieker kan worden. Nou, denk bijvoorbeeld aan een vergunningstelsel. Dat is een optie. Zoals u ook leest in de evaluatie wordt er gewerkt met pre-floating, zoals dat heet, waar je die scooter eigenlijk overal kan neerzetten en speciale station-based plekken. Nou ja, ook daar kan je afspraken natuurlijk over maken om daar, ook het servicegebied, om daar op nog meer detailniveau voor te zorgen dat er op bepaalde plekken waarbij je het echt niet wil hebben, dat je die kan uitsluiten dat de scooter daar kan komen te staan zonder dat er betaald hoeft te worden. Dus daarop kan je strakkere afspraken gaan maken. En ook de in centers waar ik het over had, kan je zo in regelen dat het ook in het belang is van zowel de aanbieder als ook de gebruiker van de scooter, om het gewoon goed, op een goede manier de scooter achter te laten. Dus daar, dat zijn eigenlijk, er zullen misschien nog wel meer zaken zijn, maar dat zijn de onderdelen waarop je inderdaad het gesprek met elkaar aan kan gaan. Ja, helemaal verbieden, daar heb ik net ook al gezegd van, juridisch is dat bijna niet mogelijk, zou je misschien ook niet moeten willen. Ja, en hoe de fractie van Rijswijks Belang van wethouder, natuurlijk uiteraard, verordeningen moeten mensen zich aan houden. Maar ja, met diezelfde redeneertrant kan je ook, zou je eigenlijk ook auto's

buiten de stad moeten houden. Er zullen altijd auto's zijn die door rood rijden in de stad. En dat is tegen de wet en soms glipt er eentje door. Niet iedereen wordt geflitst, als er al een flitspaal staat, of wordt op heterdaad betrapt. Die zaken, je hebt inderdaad, dat maakt niet dat de norm zo per se fout is of dat je het dan maar helemaal los moet laten. Wat ik daarnet al zei, het is een nieuw iets, een nieuw fenomeen en daar moeten we ook op acteren. En als dat aanpassing nodig heeft van de kaders, dan moeten we dat doen. Maar om dat nou uit te sluiten, na jaar nogmaals, dan gooit u het kind met het badwater weg en daar zou ik geen voorstander van zijn. Vandaar het voorstel begaat om het op deze manier te doen.

De voorzitter: Om de interruptie achterwege te laten. Sowieso gaat het stuk als bespreekstuk naar de raad toe en dan mag u uiteraard uw politiek betoog en eventueel nog vragen opstellen. Gaat u verder, mijnheer Keus.

Wethouder de heer Keus: Dank u, voorzitter. Ja, ik krijg nu terug 660 reacties op de peiling die is uitgezet. Maar inderdaad, acht personen die op de open uitnodiging zijn afgekomen. Dat kan ik bij deze dan bevestigen. Ja, mooier kan ik het niet maken. Ja voorzitter, volgens mij waren dat de vragen. En de rest komt inderdaad schriftelijk, kom ik schriftelijk op terug.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn we aan het einde van de tweede termijn. Ik constateer dat **beide raadsvoorstellen als bespreekstuk** naar de raad toe gaan, aangevuld met de schriftelijke beantwoording op de vragen die gesteld zijn en die nog niet beantwoord zijn, dus dat is een leuke exercitie tussen college en gerechtigden om dat nog voor elkaar te krijgen.

15. Vragenuur

De voorzitter: Zullen we toch de uitdaging aangaan om de vragen maar te doen? Dan is het maar afgerond. Dan begin ik met de algemene vragen en ik wil vragen aan de heer Cupedo, hij krijgt ook de ruimte om ze mondeling te beantwoorden, om mondeling antwoord te krijgen over de milieustraat Handelskade. Gaat uw gang.

De heer Cupedo BvR: Dank u, voorzitter. Nou, de vragen zijn al gesteld. Beter Voor Rijswijk heeft van verschillende omwonenden van de Handelskade klachten ontvangen. Zeven van de vuilcontainers die er staan worden dagelijks omstreeks zeven uur in de ochtend gelegegd, met uitzondering van zondag. De vuilcontainers worden ook gebruikt zonder Avalex-pasje. U kunt zich voorstellen dat dit illegale bijzetting en dumping bevordert. Beter Voor Rijswijk heeft dan ook de volgende vragen. Waarom worden de containers elke dag gelegegd om zeven uur 's ochtends? Waarom wordt er geen gebruik gemaakt van het Avalex-pasje? En wie heeft het verzoek gedaan om de zeven containers te plaatsen? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat ik naar wethouder Van de Laar ga voor de beantwoording.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, dank u wel. De vragen, elke dag van zeven uur. Dat kan misschien in de perceptie. Misschien is het tijdelijk ook wel zo, maar in principe beginnen de wagens van Avalex pas vanaf half acht te rijden. Maar het is heel vervelend natuurlijk als je uit je nachtdienst komt, want dan maakt dat half uurtje ook niet uit, maar we kunnen daar niet de routes voor omdraaien. Dus vanaf half acht gaan die wagens rijden, tussen half acht en vier uur. Waarom geen gebruik van de Avalex-pas? De Avalex-passen zijn voor de ondergrondse containers en dit zijn bovengrondse containers. In die zin zijn ze eigenlijk ook tijdelijk bedoeld. Voor het hele havengebied, ook ondergrondse containers, dus uiteindelijk wordt ook daar de Avalex-pas ingevoerd. En het dumpgedrag is daar niet bovengemiddeld hoog specifiek op die plek, omdat die pas daar niet wordt gebruikt. En het zijn zeven containers inderdaad, omdat er hergroepering is geweest van de

containers. Om de hoek van de Populierlaan, die zijn op deze plek gezet, omdat wat handiger was en ook vanwege de ervaren situatie op de Populierlaan en hebben gemeend dat dit een betere plek is. Dus dat zijn de antwoorden, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Voldoende voor de heer Cupedo?

De heer Cupedo BvR: Nou, heel kort nog. Wij krijgen wel degelijk meldingen dat daar illegaal wordt gedumpt, dus dat is punt één. En kunt u ook aangeven wanneer de ondergrondse containers worden geplaatst? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Er is nog geen datum voor de ondergrondse containers, maar dat is op zich wel denk ik in de perceptie van de bewoner lange termijn, omdat dat tegelijkertijd met de hele herinrichting van het Havenkwartier zal zijn. En ja, zoals u weet is voor de komende jaren gebeurt dat. En voor de bij plaatsing en dat signaal neem ik mee, mogelijk dat de handhaving daar extra naar kan kijken, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de tweede algemene vragen over de tunnel op de Haagweg, ook voor de heer Cupedo om te stellen.

De heer Cupedo BvR: Dank u wel, voorzitter. Al jaren wordt het vervallen, naar urine stinkende, onveilige tunneltje onder de Haagweg niet meer gebruikt, omdat er geen sterveling meer doorheen durft te gaan. Tijdens de ontmoeting van Beter Voor Rijswijk met bewoners van Rijswijk op de Rijswijkse markt ontvingen de fractieleden veel vragen over de situatie van het vervallen tunneltje onder de Haagweg. Gelet op deze jarenlang voortslepende situatie is Beter Voor Rijswijk altijd voorstander geweest om het tunneltje af te sluiten en de entree van het centrum aantrekkelijker te maken. Tijdens de raadsvergadering van 30 maart jongstleden heeft wethouder Lugthart toezegging gedaan om de afwachting en de uiteindelijke beslissing daar minimaal onderhoud te voeren. Daarbij hebben wij de volgende vragen. Welk onderhoud heeft er inmiddels plaatsgevonden? Zo niets waarvan niet, wat gaat het college op zeer korte termijn ondernemen, afsluiten en, of volstorten met zand? Tot zover.

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, ik kan niets in ieder geval over het onderhoud van de tunnel zeggen, het afsluiten et cetera. Dat is inderdaad een verkeersvraagstuk. Het is inderdaad een hele smerige plek. Dat kan iedereen zien. En onder de graffiti, dat halen we niet weg tenzij het racistisch is. De pompen zijn er. Die worden jaarlijks onderhouden en die werken ook, zodat de tunnel niet onderloopt met water. Iedere maandagochtend wordt het zwerfvuil opgehaald door de binnenbaan. En de verlichting is inderdaad niet goed. De kappen van de lampen zijn kapot. Er is naar gekeken of die niet vervangen kunnen worden, maar die armaturen worden niet meer gemaakt, dus dan moet je naar hele nieuwe lampen toe gaan en dat kost rond de 120 duizend euro. En dat was de vraag, ja, moeten we dat nog investeren? Want het is er niet donker, maar het voelt natuurlijk niet goed aan. Dus dat is uiteindelijk wat er gebeurde. Met oud en nieuw wordt de tunnel wel ook afgesloten, maar het is inderdaad geen fijne beleving. Maar zo goed als het kan proberen we wel schoon te houden, voorzitter.

De heer Cupedo BvR: Ja, zover voldoende. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik vervolgens naar de heer Ezinga. Is een vraag over de flitspalen. De vragen staan overigens ook op iBabs, dus een korte samenvatting volstaat denk ik.

De heer Ezinga VVD: Voorzitter, dank u wel. Met betrekking tot de flitspalen die eerder door de heer Lugthart aangegeven, hebben wij de volgende vragen. Wij willen graag de stand van zaken weten tegenover de toezeggingen die enigszins zijn gedaan. Dan is de eerste vraag, wanneer is er voor het eerst en het laatst contact geweest met het Openbaar Ministerie over dit onderwerp? En twee, wat is er in deze gesprekken besloten, toegezegd en afgesproken? Wanneer kan de gemeenteraad meer informatie verwachten over eventueel te plaatsen flitspalen? Vier, kan de wethouder aangeven wat er op dit moment wordt gedaan aan verkeersveiligheid en Rijswijk te verbeteren? Spelen eventueel toegezegde flitspalen hierbij een rol of niet? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar wethouder Keus voor de beantwoording.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb begrepen dat in september een gesprek is geweest met wethouder Lugthart en het OM. Daarin is uitgelegd wat de kaders en voorwaarden zijn en de procedure, als het gaat over de flitspalen. Nou, afgesproken is dat er een aanvraag met onderbouwing moet worden ingeleverd dus bij het parket van het OM en wij verwachten dat we dus nu in januari, dus eigenlijk volgende maand dus nu ook echt in staat zijn van een aanvraag daarvoor in te dienen. En dan zal het gaan over de locaties Generaal Spoorlaan, Steenvoordelaan, Beatrixlaan en Beatrixlaan en Terras van Sion, bedoel ik. Daar de kruising, om daar een aanvraag voor te doen. En ja, we hebben inderdaad geen termijn gekregen waarop dan reactie zal komen. Er wordt gesproken over weken, maar daar zal ik wel navraag doen om daar toch wat concreter in te zijn op welke termijn we dan daar antwoord en reactie op kunnen krijgen. Op uw laatste vraag over ja, welke maatregelen worden er nu gedaan om verkeersveiligheid te verbeteren? Ja, in zijn algemeenheid wil ik graag toch verwijzen ook naar het actieplan verkeersveiligheid. Daar staan heel veel acties ook in genoemd. Wat ik zelf interessant vind, is dat we nu met de politie ook hebben afgesproken, zijn studenten bezig om ook te gaan laseren? Hoe noem je dat? Ja, laseren noem je dat volgens mij. Ik moet nog even in de terminologie komen. Maar dat daar in januari ook mee wordt gestart. Dat is een concrete maatregel waarin snelheid kan worden gemeten en daar ben ik blij om dat dat ... De politie moet zelf natuurlijk een inschatting maken over hoe ze de capaciteit gaan inzetten, maar dat is wat ik terug krijg vanuit de politie. Ik hoop dat dat voldoende is.

De voorzitter: De heer Ezinga, korte reactie.

De heer Ezinga VVD: Een hele korte reactie. Dank u wel wethouder voor de beantwoording voor zover dat mogelijk was inderdaad. Volgende vraag. Welke onderbouwing is er plaatsgevonden om de locaties voor de flitspalen eventueel daar een aanvraag voor te formuleren? En kunnen wij daar ook inspraak in doen?

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Heb ik op dit moment even niet paraat, maar of u daar dan ... Ik hoor graag inderdaad als u die onderbouwing heeft, als u daar nog opmerkingen bij heeft of aanvullingen dan moet die ruimte kunnen zijn wat mij betreft.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan ga ik nu over naar de vragen die gesteld zijn over IB's en RA's. Ik begin met IB 21-102. Projectverkenning Geestbrugweg, Haagweg, Ridderstraat. Daar zijn vragen gesteld door D66 en

CDA. Ik wil eerst beide partijen de gelegenheid geven om de vragen te stellen en dan kunnen ze in één keer beantwoord worden door het college. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Dank. We gaan er snel doorheen lopen. Geestbrugweg, we hebben het er vaker over en zijn blij dat er nu een plan is en in praktisch plan van aanpak. We hebben al wel een aantal keren aangegeven dat de participatie uit de buurt een belangrijk thema is. We zien dat eigenlijk nog niet goed terug in dit plan zien ook niet dat de participatieladder is gebruikt en we willen vragen omdat in elk geval te verduidelijken, juist omdat er vanuit de bewoners heel veel voorrang is over welk plan wat is en wat waarmee gebeurt. We hebben eerder ook aangegeven dat wij op zoek zijn naar hoe het in de hele buurt gaat. Dus wat zijn dan nou de gevolgen van CID Binckhorst en dan niet per se voor de Geestbrugweg, maar voor het hele gebied? En wat hebben we daar als Rijswijk voor eigen visie over hoe we met ov en verkeer in dit gebied omgaan? En dit is moeilijk een praktisch plan, maar waar gaat dit plan dan nu vanuit als het over die visie en over de rest gaat? Dus kunnen we dit plan nu inderdaad zo gaan maken als we die andere stap nog niet hebben gezet? Want dat staat eigenlijk ook niet in de punten die we hiervoor hebben besproken, omdat dat echt nog de hele grote hoofdlijnen zijn. Dus wij maken ons daar zorgen over. We zien ook graag terug wat de rol van de raad in dit proces is. Kennelijk is dit het plan en gaat het nu zo gebeuren. Daar hebben wij wel wat moeite mee, dus daar krijgen we graag nog wat meer informatie over, juist omdat we op zoek zijn naar die basis en omdat het voor mensen anders ook heel onduidelijk is. We willen wel expliciet zijn dat we het niet willen tegenhouden, omdat een ontwikkeling op de Geestbrugweg ook daadwerkelijk nodig is. We willen wel ervoor waken dat we zes maanden aan het herinrichten zijn en dan over een jaar weer maatregelen moeten nemen of hele andere beslissingen moeten doen, terwijl we dan juist met bewoners eruit zijn, maar de hele buurt anders is vanwege ontwikkelingen in de omgeving. Dus daar graag een reactie van de wethouder op.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik weer naar de heer Van Enk over dezelfde IB brief.

De heer Van Enk CDA: Ja, aanvullend op mevrouw Woudstra. Dit is natuurlijk inderdaad het mobiliteitsplan, maar dan in werkelijkheid waar we het over echte zaken hebben. Over die participatie, daar hebben wij ook onze zorgen over. Dat is natuurlijk niet van vandaag op gisteren. Dat is al vanaf de start eigenlijk. Wat wij nu hebben gehoord, is dat afgelopen maand bij een bijeenkomst met bewoners in Voorburg door de projectleiders is gezegd dat de gemeente Rijswijk tot de verkiezingen in ieder geval geen besluiten neemt over dit dossier. En ja, dat verbaast mij, zo'n uitspraak, want toch vraag ik me af net als mevrouw Woudstra, wat gebeurt er dan wel? En lopen we straks achter de feiten aan?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar wethouder Keus voor beantwoording.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel voorzitter. Even kijken, die laatste vraag die kreeg ik niet helemaal mee van de heer Van Enk. Laat ik eerst even ... Misschien kan hij hem zo nog heel even herhalen. De eerste vraag van mevrouw Woudstra over de participatieladder en scoop verbreden maar ook de impact inderdaad als CID Binckhorst ontwikkeling en de invloed daarvan, niet alleen op de Geestbrugweg, maar de complete, op het gehele gebied en wat is onze eigen visie inderdaad daarop? En ik hoor ook u zeggen dat u eigenlijk wel in positie van de raad daarin eigenlijk wilt, u wilt daar ook nog iets over zeggen. Ik heb hier ... Ik word natuurlijk ook ingewerkt nog steeds ook op dit dossier, maar ik weet wel dat er in januari een informatiebijeenkomst ook met de bewoners staat gepland hierover en dat er ook een oproep zal worden gedaan tot de klankbordgroep. Ik weet niet hoe dat zich verhoudt tot de participatieladder. Daar zal ik inderdaad ook, ik zie ook gelijk een handje op, niet instemmend, maar ...

De voorzitter: Nee, maak even uw termijn af, wethouder.

Mevrouw Woudstra D66: Ik wil anders wel een voorstel doen, voorzitter.

De voorzitter: Nee, even de wethouder het antwoord afmaken.

Wethouder de heer Keus: Ja voorzitter, ik weet het antwoord eerlijk gezegd niet hoe dat zich verhoudt tot de participatieladder. Dat weet ik eerlijk gezegd gewoon niet. Daar moet ik echt even op terugkomen. Maar ja, dit zijn wel gewoon serieuze vragen. Ja, ik kan zeggen, het is een collegebevoegdheid, maar u geeft gewoon aan als raad dat u hier wat over wil zeggen, dus dan moet ik dat ergens kunnen faciliteren. Zo simpel is het, maar ik moet hij op terugkomen. De heer Van Enk had ook nog een vraag, die kwam niet helemaal goed door bij mij. Sorry.

De voorzitter: De heer Van Enk, graag uw laatste vraag nog herhalen.

De heer Van Enk CDA: Ik had verteld dat, er is afgelopen maand of een maand geleden een bijeenkomst in Voorburg geweest met bewoners en daar is door projectleiders verteld dat de gemeente Rijswijk in ieder geval voor de verkiezingen geen besluiten meer neemt. Over participatie, gewoon een eind aan de voor verwarring die al meer dan een half jaar is bij bewoners in Rijswijk over dit project. Gaat er inderdaad niks meer gebeuren voor de verkiezingen? En zo ja, missen we niet de boot in ontwikkelingen in Den Haag?

De voorzitter: Dank u wel.

Wethouder de heer Keus: Nou ja, ik weet niet precies waar de heer Van Enk op doelt, maar dat er geen besluiten meer zouden worden genomen door het college, daar herken ik mij niet in. Althans, daar heb ik geen aanwijzing voor dat dat niet het geval zou zijn. Ik weet wel, als het gaat bijvoorbeeld over die CID Binckhorst dat er deze week ook nog een bestuurlijk overleg staat gepland. Ik weet niet of hij daar, zich daar, dat hij daarop doelt en dat daar een intentie zou zijn hoe dit proces verder wordt gebracht ook tot na de verkiezingen, want dat is inderdaad wel vanuit bijvoorbeeld de gemeente Den Haag en de provincie het doel inderdaad, van hoe gaan we dit project en het proces ook op een goede manier begeleiden en over de continuïteit daarin en de intenties die er zijn met het proces, hoe gaan we die continuïteit borgen, dat het straks een overdracht naar een volgende raad, dan een aantal belangen goed erkend zijn en geborgd zijn? Ja, daar is inderdaad is dat inzet vanuit de partij om daar een intentieverklaring voor op te stellen. En ik weet niet of de heer Van Enk het daarover heeft concreet of dat dat daar naar bedoeld wordt, maar daar moeten wij denk ik, daar wil ik liever eventjes, weet dat we dat scherp ook hebben, maar daar doe ik nu liever even geen uitspraken over hoe wij daarin zullen acteren.

De heer Van Enk CDA: Dus om de stand van zaken even te actualiseren, voorzitter.

De voorzitter: Ja, ik wil voorstellen, kijkend naar mevrouw Woudstra, dat de wethouder eventjes een korte zit gemaakt met even een vergezichten tot aan de verkiezingen, exact wat wij ten aanzien van dit onderwerp nog kunnen verwachten vanuit het college. Even over het juiste perspectief tot de regionale ontwikkelingen. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Ja, ik wilde het voorstel doen om binnenkort bij elkaar te komen om dit dan nader te bespreken, want de notitie gaat voor mij niet voldoende zijn en er zijn regelmatig notities toegezegd waar ik nu al driekwart jaar op wacht. Die heb ik niet. Daardoor zijn er allerlei dingen onduidelijk en hoor ik in bewonersbijeenkomsten van bewoners andere dingen dan dat ik hier hoor. En nu ligt dit plan daar en het lijkt me heel slecht om met dit plan naar de bewoners te gaan en dit allemaal niet scherp te hebben. Dan is ook

mijn voorstel, ik wil heel graag snel voor bewoners hier duidelijkheid over, maar in januari met ze gaan bespreken als we dit allemaal nog niet helder hebben, dan weet ik dat dit in de vroege wet van het college ligt, maar zou ik ze toch willen verzoeken om het zorgvuldig te doen richting de inwoners en dat eerst met ons nog even te bespreken. Dat kan ook buiten het forum in een extra bijeenkomst wat mij betreft.

De voorzitter: De heer Keus.

Wethouder de heer Keus: Nou ja, kijk, ik gaf het net in de eerste termijn ook al aan. Als de behoefte er is, dan moeten we dat gewoon faciliteren. En bij deze, als daar inderdaad ook behoefte aan is om even een vergezicht met elkaar te kunnen delen over hoe richt ik inderdaad een verkiezing, maar inderdaad ook in even de tussentijd tussen installatie nieuwe raad en nog even een periode zonder het door ons nieuw ingesteld college wat de verwachtingen zijn en besluitvormingsmoment, lijkt me dat goed om dat ... Ja.

De voorzitter: Duidelijke toezegging vanuit het college. Er komt dus nog een bijeenkomst. Dank u wel. Dan ga ik over naar IB 21-104, voortgang inrichting openbare ruimte Bogaard. Een vraag van D66. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Ja, een hele korte vraag. Wij zijn blij met wat er nu ligt aan het ontwerp en het plan dat hier is, dus dank voor het document. Zou de wethouder toe kunnen zeggen, naar aanleiding van de ervaringen die we op hebben gedaan bij het Bogaardplein en waar mensen met een beperking, toen het al ingericht was, nog suggesties hebben gedaan en nu aanpassingen gaan doen? We weten dat de wethouder daar nu druk bezig is met die aanpassingen en dat het goed is verlopen. Maar zouden we bij ontwerpen en verdere uitvoering in de Bogaard ook meer structureel mensen met een beperking kunnen betrekken? En is het nuttig om dit op te nemen in dit document of kan hij daar een toezegging voor doen?

De voorzitter: Wethouder Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja voorzitter, dank u wel. We hebben inderdaad ervaringen, doen we nu ook op, met specifiek nu de belangenverenigingen voor slechtzienden en blinden. Het is zodat het een optie is en een uitzondering is. Dat doen we niet bij alle straatinrichting, maar daar houden we ons allemaal aan de normen en de basisregels, omdat we niet voor iedere groep apart dit willen doen, want dan komen ze, zo meteen ook de mobiliteit. De openbare ruimte moet voor iedereen goed toegankelijk zijn, maar deze ervaring bij deze branchevereniging is wel zodanig dat het ons ook de ogen opent en dat we aan de voorkant heel goed rekening moeten houden met die toegankelijkheid voor alle soorten doelgroepen. Overigens wil ik daar nog aan toevoegen, ik wil niet het beleid gaan veranderen, tenzij u daar zelf een initiatief toe neemt. Een beleid ten aanzien van bijvoorbeeld punaises en blinden geleide specifieke zaken, doen we alleen bij moeilijke verkeerspunten. En dat werd nu ook zo ervaren bij de Bogaard, maar de Bogaard voor de rest is ook gewoon een gebruikersgebied waar dat dan dat beleid in die zin niet zodanig is dat er aparte begeleiding moet zijn voor blinden en slechtzienden. Ja, nogmaals, tenzij u dat beleid wil veranderen. Maar de basis is in alle gebieden, toegankelijkheid voor alle doelgroepen. Fijne avond.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is een helder antwoord. Voldoende voor mevrouw? Ja, voldoende voor mevrouw Woudstra. Ga ik over naar 21-105, brief MRDH eerste herijking regionaal transitieprogramma, ov en coronavragen. Vragen van het CDA en D66. De heer Van Enk als eerste.

De heer Van Enk CDA: Ja voorzitter, de vraag is wat, de bezuinigingen die nu worden aangekondigd door de MRDH, die waren al een tijd geleden aangekondigd. Bij een van de bezuinigingen is om de halte bij Hoornwijk

van tram 1 en 15. Ik vraag me af, het gaat om tram 1 trouwens, ik vraag me af, wat is de bezuiniging daarvan? Wat is de opbrengst daarvan? Ik kan me niet voorstellen dat dat veel oplevert, terwijl de brief van de bewoners er al een hele tijd ligt volgens mij. Er is verwarring of die nu intussen beantwoord is. Maar wat heeft het college eigenlijk de afgelopen periode gedaan om deze bezuiniging tegen te houden?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Dank. Dat scheelt mij een vraag, want deze vraag inderdaad over de verschillende haltes hadden we al eens gesteld en er zou actie worden ondernomen, dus daar zijn wij benieuwd naar. We snappen dat er bezuinigingen zijn. We zien wel dat er nu dus trams en bussen worden geschrapt. Hoornwijk hebben we het eerder over gehad, maar het geldt ook voor tram 17. Het is precies op de Plaspoelpolder, maar zowel bewoners als de hele omgeving van de Plaspoelpolder veel gebruik ervan maakt. Wij zien dan dat het OV veel minder gebruikt wordt, dus hebben wij een vraag over een wethouder. Kan er met die, in elk geval richting de inwoners in de buurt nog even heel duidelijk worden gemaakt dat het een noodzakelijke maatregel is voor één jaar en dat hier als Rijswijk ook geen, dat het noodzakelijk is, maar dat we er geen voorstander van zijn dat dit gebeurt? En zou de wethouder met de MRDH en de RET in overleg willen gaan om te kijken naar hoe we slimmer gebruik gaan maken van data? We zien nu dat RET dit baseert op instappers en uitstappers. Voor ons is het ov een maatschappelijke voorziening die ervoor zorgt dat je van huizen en plekken naar andere plekken kan komen en niet alleen afhankelijk van of dat toevallig een plek is waar tienduizend mensen wonen of honderd mensen wonen. We snappen best wel dat ov daar dan keuzes in moet maken, maar als die keuze puur op het aantal in- en uitstappers is gebaseerd snappen wij die keuzes niet meer, omdat je precies de mensen die doelgroep zijn of geen andere keus hebben, niet kunnen wandelen van de ene naar de andere halte, straft op het feit waar ze wonen. En je zou ook kunnen zeggen, ik doe een halte verderop die dicht bij elkaar ligt, waar wel veel instappers zijn, maar ik behoud juist die instappers, omdat dat twee haltes dicht bij elkaar liggen. En nu worden juist de verder weg gelegen haltes geschrapt. Wij snappen die keuze niet. We zouden heel graag zien dat die focus van het aantal instappers mee wordt genomen, ook de maatschappelijke relevantie, het toekomstbeeld, de gevolgen voor het nemen van vervoer en dat daar het gesprek met RET en ov en andere aangegaan wordt, ook alvast voorsortierend op een volgende aanbesteding.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, dank u wel voorzitter. Op de vraag of ik richting de inwoners duidelijk kan maken dat het van tijdelijke aard is. Nou, volgens mij moet dat gewoon kunnen, dus die toezegging kan ik doen. Ik vind het ook een goed punt wat u maakt over wat uitgebreidere gesprekken aan te gaan. Hoe kunnen we data ook inzetten, ook meer die kwalitatieve benadering en inderdaad vanuit die maatschappelijke verantwoordelijkheid die we hebben? Dus wat minder economisch, laat ik het zo maar even zeggen, benaderd, maar ja, wat meer kwalitatief benaderd. Dat wil ik graag, die toezegging kan ik ook wat mij betreft doen. Als het gaat over de halte Hoornwijk, daar wil ik nog even geen antwoord specifiek op geven. Ik heb gevraagd van waar is dat nou op gebaseerd? Op reizigersaantallen, dat die dus konden te vervallen. Maar die halte heeft ook een rol in de park and ride. En daarvan heb ik navraag gedaan van ja, hoe zit het dan met inchecken? Blijkt dus inderdaad dat er niet in gecheckt hoeft te worden met een ov-kaart. Ik wil gewoon weten van hoe is dus bepaald dat die halte niet, dat die opstapplaats niet goed gebruikt wordt? Is dat dus ook letterlijk bekeken dat de instappers, hoeveel instappers dat er zijn? Dus die vraag staat nu uit, dus daar moet ik later op terugkomen hoe dat is benaderd. Daar heb ik nu nog geen antwoord op, maar dat vind ik wel van belang. We zijn onder protest akkoord gegaan met de maatregelen, de tijdelijke maatregelen. Maar dit, dat

moet ook heel duidelijk zijn dat het van tijdelijke aard is. Maar in dit specifieke geval is de vraag of het dan ook nog een keer goed onderbouwd is. Dat was het voorzitter, voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Enk CDA: Nou voorzitter, dan betreur ik dat het college daar onder voorbehoud mee akkoord is gegaan, want ik vind eigenlijk dat in de brief naar de bewoners moet bekend worden gemaakt dat het college zich daar niet bij neerlegt. En ik vind de voorgestelde acties van de heer Keus, van de wethouder vind ik prima. Laten we het niet opgeven en dit slaat helemaal nergens op. Het levert ook geen bezuiniging op voor de HTM, absoluut niet. Dus doorzetten zou ik zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, tweede termijn.

Mevrouw Woudstra D66: Dank voor de toezegging. Ik ondersteun, ik heb er al eerder toe opgeroepen, dus ik zal dat zeker ondersteunen. Ik weet dat de bewoners, deze bewoners ook een brief hebben gestuurd aan de MRDH. Ik wil de wethouder dan ook vragen om de MRDH ook te vragen deze antwoorden te geven en niet alleen vanuit de naaste brief die vanuit Rijswijk daarnaast zetten en de acties die we vanuit Rijswijk hier nog gaan ondernemen. En ik vermoed dat er nog meer inwoners hem zullen gaan schrijven over het recht vallen van de haltes, dus dat zou meteen ook al met de MRDH worden aan kunnen opgenomen, ook dat de MRDH hier zelf en de RET hier zelf beter over beslissen.

De voorzitter: Wethouder Keus nog een korte reactie? Volgens mij alleen nog steun ervoor. Dan is er voldoende afgewikkeld met de toezeggingen die zijn gedaan door het college. Ga ik door naar IB 21-114, de fiets parkeren Oud Rijswijk. Het CDA en D66 hebben ook weer vragen gesteld. Het gaat nog gezellig. De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja voorzitter, ik heb bij de algemene beschouwingen wethouder Lugthart aangevuurd om nu eindelijk de belofte in te gaan lossen en dat is nu na tweeënhalf jaar gebeurd. Er zijn fietsenstallingen gecreëerd en Oud Rijswijk op de zaterdag wanneer er markt is. Het waren beide regenachtige zaterdagen. De fietsenstallingen stonden leeg of aan de andere kant bijna leeg, de bewaking die was de eerste zaterdag in geen velden of wegen te bekennen omdat het regende waarschijnlijk, werd me door winkeliers verteld, waren ze afgedropen. En de stallingen werden pas aangelegd 's ochtends nadat het winkelpersoneel en het personeel op de markt al langer fietsen had gestald, dus het gebruikelijke, rommelige beeld was er. Op de oude plekken stonden de fietsen opgepakt en de nieuwe stalling werd nauwelijks gebruikt. Dit zijn de eerste ervaringen. Ik zou graag aan de wethouder willen vragen, ga dit aanpakken, doe hier iets mee, want open is nooit het idee van het CDA geweest. We hebben alleen maar gevraagd, tweeënhalf jaar geleden al, gewoon om extra fietsbeugels of klemmen of nietjes of hoe je het ook wil noemen. Aan de kant van de Kerklaan is geen voorzieningen getroffen, terwijl daar de meeste rotzooi is, om het maar even plat te zeggen. Daar is zo'n gebrek aan fietsenstalling dat de fietsen overal rondslingeren. Dit zijn de concrete punten waar we de mobiliteitsvisie uitvoeren en zolang we hier in gebreke blijven als gemeente er niet dat stom-principe hanteren, maar gevolgen fietsers maar hun gang laten gaan en niet faciliteert, dan denk ik dat we die visie ook helemaal niet hoeven vast te stellen. Hier gaat het om. Dit soort maatregelen. Dus ik wil de wethouder die er nu mobiliteit maar even bij genomen heeft dringend vragen, los dit gewoon heel praktisch op en zet die fietsennietjes of die klemmen daar neer en dan is het opgelost. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra D66: Dank. Ik zal het kort houden. Zoals u weet, hebben wij gevraagd om een permanente oplossing voor bewoners en bezoekers naast de extra nietjes. Dat was onze inzet ook tweeënhalf jaar geleden, naast extra nietjes. Dat zou gebeuren en vervolgens kon het niet en kwam een pop-up. Daar hadden wij onze bedenkingen bij, maar we zijn altijd voor een experiment. We maken ons nu wel zorgen. De problemen zijn al genoemd, maar wij horen van ondernemers en bezoekers met name ook dus die wisselende reacties. Dat kan altijd gebeuren bij de start, maar de zorgen die we ons maken gaan over dat het van draagvlak afneemt. Dat betekent dat mensen straks zeggen, kijk nou, de auto mag hier niet staan en de fiets wel en dan is het ook nog eens niet goed geregeld en het helpt ook niet. Op die manier krijgen we mensen echt niet mee bij het stom-principe, krijg je echt die andere inrichting niet. Als dat niet netjes, mooi en ook echt samen met de ondernemers gebeurt, gaat dat niet lukken. En daar was van gezegd dat het samen met ondernemers was en daar horen we je nu juist ook de ervaringen van, dit is niet aangekondigd, ik weet hier weinig van en dat gaat niet goed. Dat vinden we echt heel jammer, want daar zitten ook echt supporters tussen die hier het willen, dus we willen de wethouder oproepen om snel met ondernemers, bewoners en bezoekers in overleg te gaan om wel goed te monitoren wat hier gebeurt, snel actie te ondernemen en toch vooral ook ons langere termijnplan dan maar op een betere oplossing niet te vergeten.

De voorzitter: Dank u wel. Mooie adviezen. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, het is wel leuk. Ik heb de heer Van Enk en mevrouw Woudstra echt naast elkaar op mijn scherm en toen mevrouw Woudstra het had over lange termijnoplossingen, zag ik de heer Van Enk nee schudden, want die heeft het natuurlijk over nee, gewoon liever gisteren dan vandaag. Dus dat is ... En volgens mij is mevrouw Woudstra, die heeft dat inderdaad ook voor ogen. Maar ik snap wat u bedoelt. U wilt denk nog de pilot of de pop-up, wilt u nog wel een kans geven, maar u ziet daadwerkelijk dat het een negatieve impact heeft op het draagvlak eigenlijk. Ik kan toezeggen, want dit zijn wel serieuze signalen dat er nog gesproken gaat worden met ondernemers die het betreft, maar ook gewoon de hele praktische zaken. Ik wil eigenlijk in deze fase, we zijn net twee weekenden bezig, twee weekenden slecht weer ook, om nu niet meteen gelijk alles op te doeken. Ik wil het wel nog een kans geven en ik wil, ik denk in januari gewoon even een tussentijdse rapportage bij u neerleggen om te kijken van gaan we hier nu echt dan inderdaad mee verder of is misschien al bewezen waarom het nodig is dat we aan die fietsen, dat we daar echt nu definitief mee aan de slag moeten en heeft het dus als doel gediend. Maar ik hoop dat ik daarmee u tegemoet kom, want na twee weekenden nu gelijk te zeggen we stoppen ermee. Laten we dit heel even nog sowieso doorgaan en goed monitoren en met de ondernemers in gesprek om te kijken ook hoe die praktische zaken, hoe we dat gewoon kunnen aanpassen en ook overlast gewoon weg kunnen nemen. Is dat een punt? Ik zie alle tweede handjes omhoog, dus ...

De voorzitter: Ik begin met mevrouw Woudstra, kort.

Mevrouw Woudstra D66: Inderdaad, heel kort. Ja dan, heel graag. En snel contact. Dat was even mijn zorg. Ja, snel contact, maar ook even snel contact over, wat de heer Van Enk zei, hoe laat beginnen ze al die praktische zaken? Maar met name ook de ordesignalen hebben gehoord dat dit de opstart is en dat er ook iets aan die signalen wordt gedaan. En dan horen we graag later nog wel wat het gevolg hiervan is en dat kan wat ons betreft in januari.

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Ja, dat contact met de ondernemers, dat is al twee jaar gevoerd. En de wethouder Lugthart doet dat dan nu niet meer, maar de ambtenaren die het hebben gedaan zijn er hopelijk nog wel. Dus

laten we niet twintig keer hetzelfde vragen aan die winkelier. Ik zou graag willen dat aan de Kerklaan gewoon extra stallingen worden aangelegd, permanent stallingen. Daar is tweeënhalf jaar geleden belofte over gedaan. Daar is niemand tegen. Dat moet gewoon gebeuren. En dat zou me lief ding waard zijn als dat gewoon nu direct gaat gebeuren. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Nee, het is een helder punt. Ik krijg nu ook binnen dat er ergens al nietjes in gang zijn gezet. Dat zal u ook niet bevallen, maar als we speak wordt eraan gewerkt. Maar het punt is helder, de oproep ook.

Mevrouw Woudstra D66...: Bij het Rijswijkseplein zijn ze eergisteren geloof ik aan de gang geweest, maar het was niet de Kerklaan.

De voorzitter: Dank u wel.

De voorzitter: Ja. We gaan over naar de laatste vraag, over raadsadressen 21-087, ontwikkelkader Kessler Park. De heer Weterings heeft daar vragen over gesteld. De heer Weterings.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dat klopt. Voorzitter, het waren niet zozeer vragen, maar ik maak me een beetje zorgen voorzitter. Want op aankomende 16 december is er een presentatie over het ontwikkelkader van Kessler Park en daar zouden dus de plannen van inderdaad omwonenden en ondernemers zijn uitgewerkt. Nou begrijp ik dat er met een aantal ondernemers nogal een stroperige mailwisseling is geweest, briefing is geweest en daar is nog geen concrete voldoening uit gekomen ook vanuit ondernemers. Nou heb ik de plannen ook gekregen en ook ingezien en eigenlijk is mijn vraag voordat we in februari een besluit moeten gaan nemen over dit voorstel voor ontwikkeling van het Kessler Park, zou u alstublieft nog een keer met een CBR, met een Winston Leisure groep en met een grand businesshotel, met die ondernemers nog een keer rond de tafel willen zitten om te kijken naar een compromis? Want op dit moment is er gewoon nog behoorlijk veel ruis op de lijn. Dan praat ik over de plannen om de 149 parkeerplaatsen daarvoor geheel weg te halen. Die worden nu inderdaad gebruikt door de Halve Maan, casinoclub, sport fitness, ook wel voor CBR en het hotel. En er is nogal eens vrij wat hele vervelende brieven over en weer gegaan, heel veel onduidelijkheden. En mijn vraag is, ga nou eens een keer praten met die mensen. Kom tot een compromis, maak er een win-winsituatie van. Het zijn geen ontwellende ondernemers. Denk aan het gros, denk aan de ontwikkelingen. Maar sloop nu gewoon tegen hele grote muren aan. Er wordt niet of nauwelijks gereageerd op mails, reminders worden gestuurd. Het is bijna februari. We moeten ook besluiten. Ik ben bang als we een aantal grote ondernemers nog niet op één lijn zetten, dat de plannen misschien niet eens door kunnen gaan. Wilt u alstublieft deze ondernemers die ik net heb benoemd nog een keer om de tafel zetten? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja voorzitter, dank u wel. Ook naar aanleiding van het raadsadres natuurlijk de tweede brief onder andere van de eigenaren van Winston Leisure Center. Ik ben ook niet blij met die formele brieven schrijverijen, om het maar even zo te zeggen, want dat is ook niet te manier waarop je op een goede manier tot een nieuw plan gaat komen. En ik begrijp ook heel goed de frustratie van de kant van dit geval, bijvoorbeeld van de familie Ballemaker, omdat een aantal vragen die zij stellen zijn wel denkrichtingen voor oplossingen, maar dat ontwikkelkader, dat is in wording. En sommige zaken die kunnen nog niet definitief worden beantwoord en daar wordt ook om gevraagd in de brieven. Wat is nu definitief het

antwoord? Ja, dat is er nog niet, omdat we dat kader aan het maken zijn. We zijn op zoek naar oplossingen, bijvoorbeeld het gaat specifiek worden zorgen gemaakt over dat straat parkeren verdwijnt. Ja, daar zijn, die berekeningen worden nu gemaakt. De denkrichting nabij is van, we willen de straat mooi gemaakt, veiliger maken, vergroenen en er zijn heel veel ondergrondse parkeergarages voor voorzieningen ook. Kunnen we daar dan niet gebruik van maken? Allemaal die vragen, die hebben we bij de eerste participatiebijeenkomst en de tweede niet definitief antwoord op. Maar het ontwikkelkader en ik vind het knap dat u het al heeft ingezien, want het is nog niet gefinaliseerd en ook nog niet door het college, zijn we nu mee bezig. Dat krijgt steeds meer vorm en ik streef ernaar dat we het concept presenteren op de 16^e en vervolgens uw opmerkingen daar op kunnen meenemen, zodat we daar als college op de 21^e een besluit over kunnen nemen om vervolgens naar het oordeelsvormend forum te sturen in begin januari om mogelijkwerijs op 8 februari dan er toch nog een besluit over te nemen. Maar dat moeten we ook met elkaar zien te vinden of we het rijp genoeg vinden om zover te komen. Dus de komende weken ga ik niet alleen in gesprek met het CBR en andere participanten daar in de regio, maar wil ik ook nog met u in gesprek over wat vindt u ervan en wat vindt u van de kwaliteit van het stuk en kunnen we hier in de raad mee verder. Dus we komen er intensief de komende periode nog op terug. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, is dat voorlopig voldoende?

De heer Weterings RB: Heel kort nog, heel kort nog. Zou er dan misschien nog voor de presentatie over gepraat kunnen worden met deze ondernemers die ik heb genoemd? CBR, Leisure groep en het Best Western hotel, om te kijken of er misschien nog iets ingeleverd kan worden in de stukken die gepresenteerd gaan worden.

De voorzitter: Duidelijk. De heer Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Volgende week heeft WZ weer een afspraak met het CBR en ik heb zelf ook nog wel eens contact met het CBR. En ik zeg u toe dat er zowel met het hotel als met de Winston Leisure groep nog voor de 16e contact zal worden gezocht.

De voorzitter: Dat is een mooie toezegging.

16. Sluiting

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het einde van deze vergadering gekomen, tien voor één. Vijf uur en 56 minuten vergadert. En nou, het is allemaal goed gegaan denk ik zo. Ik wens jullie een fijne avond en we zien elkaar gauw.

Vastgesteld in Forum van 25 januari 2022

De voorzitter,

de Forumgriffier

